

“Veri sorumlusu işveren tarafından eski çalışanı olan ilgili kişinin kurumsal e-posta hesabına aydınlatma yapılmaksızın erişilmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/11/2021 tarihli ve 2021/1187 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 25/11/2021
Karar No : 2021/1187
Konu Özeti : Veri sorumlusu işveren tarafından eski çalışanı olan ilgili kişinin kurumsal e-posta hesabına aydınlatma yapılmaksızın erişilmesi

İlgili kişinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle;

- Veri sorumlusu şirketin eski çalışanı olduğu, ilgili kişi ile veri sorumlusunun karşılıklı taraf oldukları dava dosyalarına sunulan delil listeleri içeriğinde, ilgili kişiye ait kişisel veri niteliğinde olan ilgili kişinin nişanlısı ile e-posta üzerinden yapmış olduğu konuşma içeriklerine, şahsi banka hesap dökümlerine ve yaptığı harcama kayıtlarına erişim sağlandığının görüldüğü,
- Veri sorumlusu tarafından, şirket çalışanlarına verilen e-posta adreslerinin sadece iş dolayısıyla kullanılması gerektiğini bildiren herhangi bir açıklama veya bildirim yapılmamış olduğu bu hususa dair denetim kriterlerinin de belirlenmediği, ilgili kişinin özel hayatına ilişkin e-posta içeriklerinin bilinçli bir şekilde kötü niyetli olarak veri sorumlusu tarafından ele geçirildiği,
- İlgili kişinin 16.11.2020 tarihi itibarıyla tek taraflı olarak iş akdini feshettiği, buna rağmen işveren sıfatını haiz olmadığı dönem de olmak üzere veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye ait kişisel verilerin işlendiği ve üçüncü kişilere aktarıldığı,
- Veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye ait kişisel verilerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda (Kanun) öngörülen işleme şartlarına aykırı olarak işlendiği, üçüncü kişilere aktarıldığı, bu hususta ilgili kişiye bir aydınlatma yapılmadığı ve açık rıza metni sunulmadığı,
- Müşterilerinin ve çalışanlarının bilgilerinin muhafaza edildiği, söz konusu kişilerin iş ve işlemlerini gerçekleştirdiği platformun "cloud" olduğu ve söz konusu Cloud'un da Microsoft tarafından sağlanan OneDrive bulut sistemi olduğu, adı geçen hizmet sağlayıcı firmaların "server"larının yurtdışında bulunuyor olmasından dolayı söz konusu işlemlerin Kanun'un 9'uncu maddesine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği,
- İlgili kişinin şirket e-posta hesabının veri sorumlusu tarafından tahsis edilmiş olduğu, bu e-posta hesabına kimlerin erişim sağladığı belirli olmamakla birlikte, veri sorumlusu tarafından sunulan cevabi yazının içeriğinden, söz konusu verilerin şirket hissedarı ve şirket yetkilisi ile diğer bazı işyeri çalışanlarının erişime açık bir halde olduğunun anlaşıldığı,
- Kanun'un 11'inci maddesi kapsamında veri sorumlusuna başvuruda bulunulduğu ve ayrıca Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında işleme şartı haiz olmadan işlenen kişisel verilerinin silindiğini veya yok edildiğini gösterir bilgi ve belgelerin iletilmesinin talep edildiği

ancak veri sorumlusu tarafından verilen cevabın maddi gerçekleri yansıtmadığı ve yetersiz görüldüğü hususları belirtilmiş ve Kanun hükümleri uyarınca gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusunun savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki ihtilafın esasen Kanun'dan kaynaklanan bir sorun olmadığı,
- Konunun işyerinde çalışan ve çalıştığı süre boyunca rakip firmalara iş kaydırarak işyerini ciddi şekilde zarar uğrattığı tespit edilen eski bir çalışan ile ciddi şekilde zarara uğrayan işveren arasında karşılıklı suçlama, talep ve davalarla devam etmekte olan hukuki bir ihtilaf olduğu, bu kapsamda ilgili kişi ile veri sorumlusu arasında süregelen sekiz adet dava ve ceza soruşturmasının bulunduğu,
- İlgili kişinin, veri sorumlusu bünyesinde bilişim faaliyetleri alanında teknik nitelikli bir personel olarak çalışmaya başladığı ve iş akdini tek taraflı irade beyanı ile feshettiği,

- İlgili kişiye ait yazışmaların söz konusu yargılama süreçlerine delil olarak sunulması nedeniyle, ilgili kişinin özel hayatını ilgilendiren şahsi e-posta içeriklerine veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak erişildiği ve Anayasa ile koruma altına alınan özel hayatın gizliliği ile haberleşme gizliliği hakkının ihlal edildiğinden bahisle veri sorumlusu ve veri sorumlusu şirket yetkilisi hakkında Başsavcılığa şikâyette bulunulduğu, ancak bu şikâyetin yürütülen soruşturma neticesinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilerek reddedildiği,
- İlgili kişiye iş ilişkisi kapsamındaki kurumsal faaliyetlerde ve işin gerektiği ölçüde kullanılmak üzere bir kurumsal e-posta hesabının tahsis edildiği, iş ilişkisi kapsamında çalışana tahsis edilmiş olan kurumsal e-posta hesaplarının sadece işin ifası amacı ile kullanılacağına açık olduğu, bu nedenle bilişim alanında uzman olarak çalışan bir personelin bu gerekliliğin bilincinde olması gerektiği, bu hususta ilgili kişiye ilave denetim kriterlerinin uygulanmasının hayatın olağan akışına aykırı olacağı ve ilgili kişinin kurumsal e-posta hesabını kullanmaması yönünde uyarılmasına ihtiyaç bulunmadığı,
- Şikâyete konu e-posta hesabının veri sorumlusuna ait olduğu, e-posta hesabının ilgili kişinin ad ve soyadı ile başlasa da veri sorumlusunun ticaret unvanı ile devam eden uzantıya sahip olduğu, veri sorumlusuna ait olan ve sadece iş amacı ile personele verilen e-posta adreslerinin Kanun kapsamında kişisel veri olmadığı,
- İlgili kişinin, tek taraflı olarak iş akdini feshetmesi ile eş zamanlı olarak veri sorumlusu bünyesindeki on iki yıllık ticari işlem geçmişini içeren kurumsal e-posta hesabını da sildiği, ilgili kişinin bu hareketinin veri sorumlusu bünyesinde ciddi bir şüphe uyandırdığı, ilgili kişinin söz konusu silme eylemi üzerine işyeri ile ilgili pek çok müşteri verisi barındıran e-posta hesabının geri getirilmesi durumunda kalındığı,
- Yapılan zorlu mücadelelerle e-posta hesabının geri kazanılması sonrasında oluşan şüphe üzerine ilgili kişinin sadakat yükümlülüğüne tamamen aykırı olarak haksız kazanç elde ettiği hususunun açık ve net şekilde tespit edildiği, geri getirme esnasında amaç ve hedefin ilgili kişinin şahsi verilerinin işlenmesi ya da alenileştirilmesi değil, ticari verilere ulaşmak olduğu,
- Yapılan işlemler esnasında, ilgili kişinin kendi rızasıyla ve bilinçli olarak kaydettiği şahsi nitelikli veri ve yazışmalarının da sunucudan diğer veriler ile birlikte otomatik olarak çekildiği, ilgili kişinin dilemesi halinde nişanlısı ile olan yazışmaları da dâhil olmak üzere özel yazışmalarını silip ticari yazışmaları gelen kutusunda bırakması mümkün iken bu yolu tercih etmeyerek tüm ticari geçmişini sildiği, bu nedenle özel veriler ihtiva eden bağımsız bir klasöre kaydedilmemiş olan ve ticari yazışmalar arasında dağınık halde bulunan verilerin kurumsal e-posta adresinin incelenmesi esnasında iş yazışmaları arasında tesadüfen elde edildiği, dolayısıyla söz konusu olayda ilgili kişinin kendi ihmali ve rızasının bulunduğu,
- Kurumsal e-posta içeriklerinin ilgili kişi tarafından silinmesinin akabinde söz konusu e-posta hesabının geri getirilmesi üzerine tüm verilerin silinmesinin uyandırdığı şüpheye dayalı olarak işe yönelik olduğu düşünülen ve sadece işe yönelik yazışmaların yapılmasının gerektiği ilgili kişi tarafından da malum olan e-posta içeriklerinin, ticari ve itibari açıdan zarara uğrama ihtimali oluşan veri sorumlusunun tek şirket yetkilisi tarafından işveren sıfatı ile incelendiği,
- İşyerinde ve iş saatlerinde söz konusu e-posta hesabı üzerinden özel yazışmaların yapıldığı, ilgili kişinin bu yazışmalarda yer alan verilerin olağan denetim yükümlülüğü kapsamında işverenin erişimine açık olabileceğini göz önünde bulundurması gerektiği, bu yüzden yapılacak yorumda ilgili kişinin söz konusu yazışmaları işleme ve kaydetme hususunda işverene açık rıza verdiğinin kabul edileceği, zira söz konusu verilerin ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş vaziyette olduğu,
- Şikâyete konu verilerin tamamına yakınının hâlihazırda ilgili kişi tarafından ikame olunan hizmet tespiti davasında bizzat ilgili kişi tarafından delil olarak sunulduğu ve alenileştirildiği, veri sorumlusu tarafından da bahse konu e-posta hesabındaki yazışmaların yalnızca iddia konusu olan zarar verici eylemlerin ispatı maksadı ile sınırlı ve ölçülü olmak kaydıyla ilgili Mahkemeye bildirildiği,
- İşveren sıfatına sahip olunmayan dönemde veri sorumlusu tarafından verilerin işlendiği iddiasına ilişkin olarak; söz konusu verilere ilgili kişinin şüpheli davranışı üzerine erişildiği, burada ilgili kişinin temel haklarına yönelik müdahalenin meşru amaca dayalı olduğu, işverenin yönetim yetkisi kapsamında kural olarak işçinin kullanımına sunduğu iletişim araçlarını denetleyebileceği ve kullanıma ilişkin sınırlamalar öngörebileceği, bununla birlikte bahsedilen tarihte iş sözleşmesinin haklı nedenle sona erip ermediğinin şu an için açılmış bulunan iş davasında ayrı bir ihtilaf konusu olduğu ve davanın henüz neticelendirilmediği,
- Verilerin yurt dışına aktarıldığı iddiasına ilişkin olarak; şirketin verilerin muhafazası için Microsoft Office ile çalıştığı, aradaki iş ilişkisi dâhilinde Microsoft Office firmasının geri getirilmiş olan

verilerin yalnızca veri sorumlusunun şirket yetkilisiyle paylaşıldığı, başkaca bir aktarım veya verileri yayma durumunun olmadığı,

- İlgili kişinin verilerinin yetkisiz kişi erişimine açıldığı iddiasına ilişkin olarak; taraflarına ulaşan veri sorumlusuna başvuru metninin içeriğinde bu gibi bir iddianın mevcut olmadığı, dolayısıyla bu hususta Kanun kapsamında öncelikle kendilerine başvuru yapılması gerektiği, bununla birlikte söz konusu iddianın gerçeği yansıtmadığı, zira bahsi geçen verilere sadece veri sorumlusunun şirket yetkilisinin erişim sağladığı bu durumun veri sorumlusunun meşru hak ve menfaatlerinin korunmasının tabii bir sonucu olduğu

belirtilmiştir.

Konuya ilişkin yürütülen inceleme neticesinde, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun (Kurul) 25/11/2021 tarihli ve 2021/1187 sayılı Kararı ile;

- Kanun'un amacının kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek olduğu, Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde "*ilgili kişi*"nin, kişisel verisi işlenen gerçek kişi; "*veri sorumlusu*"nun ise kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlandığı,
- Kanun'un, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin "Genel İlkeler"i düzenleyen 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında, "Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir." hükmünün yer aldığı, bahse konu maddenin (2) numaralı fıkrasında ise kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu olan ilkelerin;

- a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
- b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
- c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme,
- ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
- d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme şeklinde sayıldığı,

- Kanun'un "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Kanun'un "Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler"i düzenleyen 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında veri sorumlusunun, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idarî tedbirleri almak zorunda olduğunun hükmüne bağlandığı,
- Somut olayda öncelikle söz konusu tarihte ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki iş akdinin feshedilmiş olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği ama söz konusu hususa ilişkin henüz verilmiş bir mahkeme kararının da bulunmadığının görüldüğü,
- Bununla birlikte, veri sorumlusunun, çalışanlarına tahsis etmiş olduğu e-posta adresinin Kanun kapsamında kişisel veri olmadığı iddiasının Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamındaki "kişisel veri" tanımı karşısında geçerli olmadığı, zira yalnızca ilgili kişinin adı, soyadı gibi sadece kimliğini ortaya koyan bilgilerin değil e-posta adresi, özel yazışmaları, şahsi banka hesap dökümleri, harcama kayıtları gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm verilerin de kişisel veri niteliğini haiz olduğu,

- Konu ile ilgili olarak; 17/09/2020 tarihli ve 2016/13010 başvuru numaralı Anayasa Mahkemesi (AYM) Kararı ile;
 - “... Anayasa Mahkemesi daha önce iletişim araçlarının işveren tarafından denetlenmesi kapsamındaki uyuşmazlıklarda derece mahkemeleri tarafından devletin pozitif yükümlülükleri bağlamında çıkarların dengelenmesi ve müdahalenin ölçülülüğünün irdelenmesi kapsamında gözetilmesi gereken hususları genel olarak belirlemiş; buna göre somut olayın koşullarına göre iş sözleşmelerinde **kısıtlayıcı ve zorlayıcı düzenlemelerin ne şekilde belirlendiği, tarafların bu düzenlemeler hakkında bilgilendirilip bilgilendirilmediği**, çalışanların temel haklarına yönelik müdahalede bulunulmasına neden olan **meşru amacın müdahale ile ölçülü olup olmadığı**, sözleşmenin feshinin çalışanların eylem ya da eylemsizlikleri karşısında makul ve orantılı bir işlem olup olmadığı hususlarının uyuşmazlığın çözümünde gözetilmesi gerektiğini tespit etmiştir.
 - ...Öncelikle somut olayda olduğu gibi teknolojik gelişmelerin imkanlarından yararlanmak isteyen işverenlerin bilgisayar, internet, e-posta gibi iletişim araç ve gereçlerini çalışanın kullanıma sunması nedeniyle oluşan uyuşmazlıklarda **işverenin menfaatleri ile işçinin temel hak ve özgürlükleri arasında bir dengeleme yapma gerekliliği doğmaktadır**.
 - ...işyerinde kullanıma sunulan iletişim araçlarının işverene ait olduğu gözetilerek **sırf bu nedenle bile işverenin iletişim araçları üzerinde sınırsız ve mutlak bir gözetleme ve denetleme yetkisinin olduğunu kabul etmek, işçinin demokratik bir toplumda temel hak ve özgürlüklerine işyerinde de saygı gösterilmesi gerektiği yönündeki haklı beklentisiyle uyuşmayacaktır**.
 - ...devletin pozitif yükümlülükleri kapsamında Anayasa Mahkemesinin özellikle derece mahkemelerinin -somut olayın koşullarına uygun düşüğü ölçüde- aşağıda belirtilen güvencelerin somut olayda hakka müdahale eden üçüncü kişi tarafından sağlanıp sağlanmadığını gereği gibi denetleyip denetlemediğini incelemesi gerekir:

i. İşverenin çalışanın kullanımına sunduğu iletişim araçlarının ve iletişim içeriklerinin incelenmesinin haklı olduğunu gösteren **meşru gerekçeleri** olup olmadığı denetlenmelidir. Bu durumda işverenin gerekçelerinin ifa edilen işin ve işyerinin özellikleri de gözetilerek meşru olup olmadığı irdelenmelidir. Bu denetlemede **iletişim akışı ile iletişim içeriklerinin incelenmesi arasında ayırım yapılarak içeriklerin incelenmesi yönünden daha ciddi gerekçeler aranmalıdır**.

ii. Demokratik bir toplumda iletişimin denetlenmesi ve kişisel verilerin işlenmesi süreci şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmeli ve bunun bir gereği olarak da süreçle ilgili olarak **çalışanlar işveren tarafından önceden bilgilendirilmelidir**. Uluslararası hukuk ve karşılaştırmalı hukuk dikkate alındığında bu bilgilendirmenin -somut olayın özelliklerine uygun düşüğü ölçüde- en azından iletişimin denetlenmesi ile kişisel verilerin işlenmesinin hukuki dayanağı ve amaçları, denetlemenin ve veri işlemenin kapsamı, verilerin saklanacağı süre, veri sahibinin hakları, denetlemenin ve işlemenin sonuçları ile verilerin muhtemel yararlanıcıları hususlarını kapsamaması gerekir. Ayrıca bildirimde iletişim araçlarının kullanımına ilişkin olarak **işveren tarafından öngörülen sınırlamalara da yer verilmelidir**. Bilgilendirmenin mutlaka belli şekilde yapılması şart olmayıp şeffaflığı sağlamak bakımından bireylere, kişisel verilerin işlenmesine ve iletişimin denetlenmesine ilişkin süreçten yukarıda belirtilen kapsamda haberdar olma imkanı sağlayan uygun bir yöntem tercih edilebilir.

iii. Çalışanın kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine işveren tarafından yapılan **müdahale, ulaşılmak istenen amaç ile ilgili ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olmalıdır**. Ayrıca inceleme faaliyetiyle elde edilen verilerin işveren tarafından hedeflenen amaç doğrultusunda kullanılması gerekir.

iv. İşveren tarafından çalışanın kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine işveren tarafından yapılan müdahalenin gerekli kabul edilebilmesi için **aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmaması mümkün olmamalı, müdahale ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmalıdır**. Çalışanın iletişiminin içeriğine girilmesi yerine onun kişisel verilerine daha az müdahale eden yöntem ve tedbirlerin uygulanmasının mümkün olup olmadığı denetlenmelidir. Bu kapsamda **işverenin ulaşmak istediği amaca çalışanın iletişimi incelenmeden de erişilme imkanı olup olmadığı** her bir vakıanın somut özellikleri ışığında değerlendirilmelidir.

v. İşveren tarafından başvurucunun kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine yönelik müdahalenin orantılı kabul edilebilmesi için ise iletişimin denetlenmesi ile **işlenecek veya herhangi bir şekilde yararlanılacak veriler ulaşılmak istenen amaçla sınırlı olmalı**, bu amacı aşacak şekilde sınırlama ya da müdahaleye izin verilmemelidir.

vi. Ayrıca iletişimin incelenmesinin muhatabı olan çalışan üzerindeki etkisi ve çalışan bakımından sonuçları göz önünde tutularak tarafların **çatışan menfaat ve haklarının adil bir biçimde dengelenip dengelenmediğine** bakılması gerekmektedir...”

12.01.2021 tarihli ve 2018/31036 başvuru numaralı Anayasa Mahkemesi Kararı ile de;

- “...Tüm bu açıklamalar çerçevesinde devletin pozitif yükümlülükleri kapsamında Anayasa Mahkemesinin özellikle derece mahkemelerinin -somut olayın koşullarına uygun düştüğü ölçüde aşağıda belirtilen güvencelerin somut olayda hakka müdahale eden üçüncü kişi tarafından sağlanıp sağlanmadığını gereği gibi denetleyip denetlemediğini incelemesi gerekir:

i. İşverenin çalışanın kullanımına sunduğu iletişim araçlarının ve iletişim içeriklerinin incelenmesinin haklı olduğunu gösteren **meşru gerekçeleri** olup olmadığı denetlenmelidir. Bu durumda işverenin gerekçelerinin ifa edilen işin ve işyerinin özellikleri de gözetilerek meşru olup olmadığı irdelenmelidir. Bu denetlemede **iletişim akışı ile iletişim içeriklerinin incelenmesi arasında ayırım yapılarak içeriklerin incelenmesi yönünden daha ciddi gerekçeler aranmalıdır.**

ii. Demokratik bir toplumda iletişimin denetlenmesi ve kişisel verilerin işlenmesi süreci şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmeli ve bunun bir gereği olarak da süreçle ilgili olarak **çalışanlar işveren tarafından önceden bilgilendirilmelidir.** Uluslararası hukuk ve karşılaştırmalı hukuk dikkate alındığında bu bilgilendirmenin -somut olayın özelliklerine uygun düştüğü ölçüde- **en azından iletişimin denetlenmesi ile kişisel verilerin işlenmesinin hukuki dayanağı ve amaçları, denetlemenin ve veri işlemenin kapsamı, verilerin saklanacağı süre, veri sahibinin hakları, denetlemenin ve işlemenin sonuçları ile verilerin muhtemel yararlanıcıları hususlarını kapsamaması gerekir.** Ayrıca bildirimde iletişim araçlarının kullanımına ilişkin olarak işveren tarafından **öngörülen sınırlamalara da yer verilmelidir.** Bilgilendirmenin mutlaka belli şekilde yapılması şart olmayıp şeffaflığı sağlamak bakımından bireylere, kişisel verilerin işlenmesine ve iletişimin denetlenmesine ilişkin süreçten yukarıda belirtilen kapsamda haberdar olma imkanı sağlayan uygun bir yöntem tercih edilebilir.

iii. Çalışanın kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine işveren tarafından yapılan **müdahale, ulaşılmak istenen amaç ile ilgili ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olmalıdır.** Ayrıca inceleme faaliyetiyle elde edilen verilerin işveren tarafından **hedeflenen amaç doğrultusunda kullanılması gerekir.**

iv. İşveren tarafından çalışanın kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine işveren tarafından yapılan müdahalenin gerekli kabul edilebilmesi için **aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmaması mümkün olmamalı, müdahale ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmalıdır.** Çalışanın iletişiminin içeriğine girilmesi yerine onun kişisel verilerine daha az müdahale eden yöntem ve tedbirlerin uygulanmasının mümkün olup olmadığı denetlenmelidir. Bu kapsamda işverenin ulaşmak istediği amaca çalışanın iletişimi incelenmeden de erişilme imkanı olup olmadığı her bir vakianın somut özellikleri ışığında değerlendirilmelidir.

v. İşveren tarafından başvurucunun kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına ve haberleşme hürriyetine yönelik müdahalenin orantılı kabul edilebilmesi için ise iletişimin denetlenmesi ile işlenecek veya herhangi bir şekilde yararlanılacak veriler ulaşılmak istenen **amaçla sınırlı olmalı**, bu amacı aşacak şekilde sınırlama ya da müdahaleye izin verilmemelidir.

vi. Ayrıca iletişimin incelenmesinin muhatabı olan çalışan üzerindeki etkisi ve çalışan bakımından sonuçları göz önünde tutularak tarafların **çatışan menfaat ve haklarının adil bir biçimde dengelenip dengelenmediğine** bakılması gerekmektedir. Taraflardan birine şahsi olarak aşırı bir külfet yüklediğinin tespiti halinde devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği sonucuna varılabilir.

... Öte yandan e-posta hesabı üzerinden yapılan iletişimin denetlenebileceğine ve iletişim araçlarının kullanım koşullarına ilişkin olarak **önceden tam ve açık bir bilgilendirme yapılmadığı hallerde temel**

hak ve özgürlüklerinin işyerinde de korunacağı yönündeki haklı beklentiyle çalışan kişinin kurumsal e-posta üzerinden kişisel yazışmalar yapabileceğinin işveren tarafından da öngörülebilecek bir durum olduğu vurgulanmalıdır. Buradan hareketle çalışana açık bir bilgilendirmenin yapılmadığı hallerde hak ve özgürlüklerine bir müdahalede bulunulmayacağı hususunda çalışanların makul bir beklenti içinde olabacaklarının kabul edilmesi, temel hak ve özgürlüklerin sağladığı güvencelerden yararlandırılması gerektiği söylenebilir.”

şeklindeki kriterlerin vurgulandığı,

- Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM), Bărbulescu/Romanya Kararı'nda çalışanın iletişiminin işveren tarafından denetlenmesiyle ilgili ilkelerin belirlendiği; AİHM tarafından olay değerlendirilirken bir taraftan, çalışanın **özel hayatına ve yazışmalarına saygı** gösterilmesi hakkına sahip olduğunun, diğer taraftan şirketin düzgün işlemesi adına **işverenin de gerekli önlemler alma hakkına** sahip olduğunun ifade edildiği, ancak ulusal mahkemelerin bu **yarışan çıkarlar** konusunda adil bir denge kuramadığının belirtildiği, AİHM tarafından, mesajlaşmaların izlenebileceği konusunda çalışanın işvereni tarafından **önceden haberdar edilmediğinin** tespit edildiği ayrıca başvurucunun, izlemenin niteliği ya da kapsamı özellikle de **işverenin mesajlarının içeriğine erişebilme ihtimali hakkında bilgilendirilmediğinin** vurgulandığı, AİHM'e göre ulusal mahkemelerin, izleme tedbirlerini haklı gösterecek özel sebepleri tespit edemediği; ikinci olarak, **çalışanın özel hayatına ve yazışmalarına daha az müdahale öngören tedbirlerin** varlığının yeterince tartışılmadığı, üçüncü olarak ise **mesajların içeriğine çalışanın ön bilgisi olmadan erişildiği**, dolayısıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinde düzenlenen özel hayata saygı hakkının yeterince korunmadığına ve ihlal edildiğine karar verildiği,
- AİHM tarafından özellikle işverenin, çalışanlarının iletişimlerini takip etmek için tedbirler alması durumunda, bu **tedbirlerin istismarına karşı uygun ve yeterli önlemleri de sağlaması gerektiğinin** vurgulandığı; bu noktada Mahkemenin çalışanların özel hayata saygı hakkı ve kişisel verilerinin korunması konusunda özellikle işverenlere rehber olacak kriterlerini;
 - i. Çalışanın yazışmalarını ve diğer iletişimini izlemek için işveren tarafından kendisine bir **ön bildirim** yapıp yapılmadığı,
 - ii. İletişimin **denetlenmesinin kapsamı** ve çalışanın mahremiyetine **müdahalenin derecesinin** belirlenmesi, bu bağlamda, **iletişimin akışı ile içeriğinin denetlenmesi hususunun birbirinden farklı kavramlar olduğu**,
 - iii. İletişimin denetlenmesi ve içeriğine erişilmesi konusunda işverenin **meşru gerekçelere** sahip olup olmadığı, özellikle iletişimin içeriğinin denetiminin daha **net bir gerekçelendirme** gerektirdiği,
 - iv. Doğrudan çalışanın yazışmalarının içeriğine erişmek yerine **daha az müdahaleci yöntem ve tedbirlerin** bulunup bulunmadığı,
 - v. Denetleme faaliyetinin sonuçları ve bu sonuçların işveren tarafından elde etme **amacına uygun** kullanılıp kullanılmadığı,
 - vi. Özellikle işverenin izleme faaliyeti müdahaleci bir nitelikte olduğunda, **çalışan yeterli koruyucu önlemlere sahip olup olmadığı**, nitekim bu koruyucu önlemler dahilinde çalışanın **önceden bilgilendirilmediği durumda işverenin iletişimlerin içeriğine erişememesi gerektiği**,

şeklinde belirttiği,

- Sonuç olarak, AİHM'in çalışanların iş yerinde dahi özel hayata sahip olabileceği ve bu kapsamda kişisel verilerin korunmasının son derece önemli olduğunu vurgulayan bir karar verdiği, AİHM'nin mezkûr kararının, işverenlerin çalışanlar üzerinde herhangi bir denetim mekanizmasından yoksun olduğunu göstermediği, ancak özellikle çalışanların gözetlenmesi ve iletişimlerinin denetlenmesi faaliyetlerinin Mahkeme tarafından belirlenen kriterler ölçüsünde hassasiyetle uygulanması gerektiğinin ifade edildiği,
- Bu kapsamda, konu ile ilgili olarak değinilen AYM ve AİHM kararlarında yer verilen kriterler de göz önünde bulundurulduğunda, iş ilişkisi kapsamında ilgili kişiye veri sorumlusu tarafından kurumsal faaliyetlerde ve işin gerektirdiği ölçüde kullanılmak üzere bir kurumsal e-posta hesabının tahsis edildiği, ancak veri sorumlusunun cevabi yazısında da belirtildiği üzere ilgili

kişiyeye söz konusu hesabın sadece işin ifası amacı ile kullanılacağına veya işveren tarafından çalışanların e-postalarının incelenebileceğine/denetlenebileceğine ilişkin olarak Kanun'un 10'uncu maddesi ile Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in (Tebliğ) 4'üncü maddesi kapsamında herhangi bir aydınlatma yapılmadığının görüldüğü,

- İlgili kişiyeye Kanun ve Tebliğ hükümleri kapsamında herhangi bir aydınlatma yapmaması nedeniyle veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin e-postalarının incelenmesinin Kanun'un 5'inci maddesinde yer verilen herhangi bir işleme şartına dayanmadığı dikkate alındığında, Kanun'un 12'nci maddesi kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiği,
- Diğer taraftan, ilgili kişinin, verilerinin yetkisiz üçüncü kişilerin erişimine açıldığı iddiasına ilişkin olarak; veri sorumlusunun Kuruma intikal eden cevabi yazısından ve ilgili kişiyeye vermiş olduğu cevabi yazıdan anlaşıldığı üzere taraflarına ulaşan veri sorumlusuna başvuru metninin içeriğinde söz konusu iddianın mevcut olmadığı görüldüğünden ilgili kişinin bu husustaki iddialarını Kanun'un 14'üncü maddesi kapsamında öncelikle veri sorumlusuna iletmesi gerektiğinin hatırlatılmasının uygun olacağı,
- İlgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenen özel hayatı ile ilgili e-posta içeriklerinin, şahsi banka hesap dökümlerinin, harcama kayıtlarının ve Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında işleme şartını haiz olmadan işlenen diğer kişisel verilerinin silinmesi veya yok edilmesi şeklindeki talebine ilişkin olarak; veri sorumlusunun ilgili kişiyeye verdiği cevapta; söz konusu kurumsal e-posta hesabında yer alan yazışmaların devam etmekte olan davada delil olarak mahkemeye sunulmuş olması sebebiyle silinemeyeceğinin belirtildiği dikkate alındığında, yargı konusu olan hususlara ilişkin inceleme yapılamayacağından hareketle ilgili kişinin söz konusu talebi çerçevesinde yapılacak işlem bulunmadığı,
- İlgili kişinin, veri sorumlusunun, müşterilerinin ve çalışanlarının bilgilerinin muhafaza edildiği hizmet sağlayıcı firma olan Microsoft serverlarının yurtdışında bulunuyor olmasından dolayı söz konusu işlemlerin Kanun'un 9'uncu maddesine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği iddiasına ilişkin olarak; konunun Kanun'un 15'inci maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde resen inceleme kararı alınmasının uygun olacağı,
- Veri sorumlusunun, "işyerinde iş saatlerinde söz konusu e-posta hesabı üzerinden özel nitelikli yazışmalar yapan ilgili kişinin, bu verilerin işverenin olağan denetim yükümlülüğü kapsamında erişimine açık olabileceğini pekala göz önünde bulunduracağı ve bu durumun söz konusu yazışmaları işleme ve kaydetme hususunda ilgili kişinin işverene açık rıza verdiği şeklinde yorumlanacağı, bu nedenle söz konusu verilerin ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş vaziyette olduğu" yönündeki savunmasına karşılık, ilgili kişinin "şirket e-posta hesabında, eski nişanlısına gönderdiği özel e-posta içeriği ve şahsi banka hesap özeti bulunması nedeniyle herhangi bir alenileştirmeden bahsedilemeyeceği" yönündeki iddiasına ilişkin olarak kişisel verilerin alenileştirilmesi kavramına açıklık getirilmesinin faydalı olacağı,
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından yayımlanan "6698 sayılı Kanunda Yer Alan Terimler" başlıklı rehberde "*Herkes tarafından bilinir kılma' anlamında olan alenileştirme kavramı, 6698 sayılı Kanunun 5. maddesinde, kişisel verilerin açık rıza aranmaksızın işlenebileceği hallerden biri olarak sayılmıştır. Buna göre, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilen, bir başka ifadeyle ilgili kişinin alenileştirme iradesi ile herhangi bir şekilde kamuoyuna açıklamış olduğu kişisel veriler, ayrıca ilgili kişinin açık rızası olmaksızın alenileştirme amacı ve Kanunun 4. maddesinde düzenlenen genel ilkeler kapsamında işlenebilecektir.*" şeklinde açıklanan "alenileştirme" kavramı ile ilgili olarak "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı rehberde de "kişisel verinin aleni kabul edilebilmesi için ait olduğu kişinin aleni olmasını istemesi gerekir. Başka bir ifade ile, alenileştirmenin gerçekleştirilebilmesi için alenileştirme iradesinin varlığı gerekir. Yoksa bir kişinin kişisel verisinin herkesin görebileceği bir yerde olması aleni olmasını sağlamaz. Ayrıca, alenileştirme durumunda kişisel verinin amacı dışında da kullanılmaması gerekmektedir." şeklindeki açıklamaya yer verildiği,
- Dolayısıyla, somut olay kapsamında ilgili kişinin tüm yazışmalarını kurumsal e-posta adresi aracılığı ile yapmış olmasında ilgili kişinin verilerini kamuoyuna açıklama gibi bir iradesi bulunmadığından, kişisel verilerin alenileştirilmesinden bahsedilemeyeceği

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişiyeye Kanun ve Tebliğ hükümleri kapsamında herhangi bir aydınlatma yapılmaması dolayısıyla veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin e-postalarının incelenmesinin Kanun'un 5'inci maddesinde yer verilen herhangi bir işleme şartına dayanmadığı dikkate alındığında, Kanun'un

12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aykırılık teşkil eden uygulaması nedeniyle veri sorumlusu hakkında Kanun'un 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 250.000 TL idari para cezası uygulanmasına,

- İlgili kişinin, verilerinin yetkisiz üçüncü kişilerin erişimine açıldığı iddiasına ilişkin olarak; veri sorumlusunun Kuruma intikal eden cevabi yazısından ve ilgili kişiye vermiş olduğu cevabi yazıdan anlaşıldığı üzere taraflarına ulaşan veri sorumlusuna başvuru metninin içeriğinde söz konusu iddianın mevcut olmadığı görüldüğünden ilgili kişinin bu husustaki iddialarını Kanun'un 14'üncü maddesi kapsamında öncelikle veri sorumlusuna iletmesi gerektiğinin hatırlatılmasına,
- İlgili kişinin bahse konu verilerinin silinmesi talebi çerçevesinde, veri sorumlusunun "ilgili kişinin kurumsal e-posta hesabında yer alan yazışmaların devam etmekte olan davada delil olarak mahkemeye sunulmuş olması sebebiyle silinemeyeceği" yönündeki cevabı dikkate alındığında, yargı konusu olan hususlara ilişkin inceleme yapılamayacağından hareketle ilgili kişinin söz konusu talebi çerçevesinde yapılacak işlem bulunmadığına,
- Öte yandan, ilgili kişinin "müşterilerinin ve çalışanlarının bilgilerinin muhafaza edildiği hizmet sağlayıcı firma olan Microsoft serverlarının yurtdışında bulunuyor olmasından dolayı söz konusu kişisel veri işleminin Kanun'un 9'uncu maddesine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği" yönündeki iddiasına ilişkin olarak; Kanun'un 15'inci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında resen inceleme başlatılmasına

“Bir üniversite tarafından verilen eğitimde, eğitim alan kişilerin kişisel verilerini içeren yoklama listesinin diğer katılımcılar tarafından görülebilir şekilde düzenlenmesi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 02/12/2021 tarihli ve 2021/1214 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 02/12/2021
Karar No : 2021/1214
Konu Özeti : Bir üniversite tarafından verilen eğitimde eğitim alan kişilerin kişisel verilerini içeren yoklama listesinin diğer katılımcılar tarafından görülebilir şekilde düzenlenmesi

Kuruma intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle; ilgili kişinin Bakanlık tarafından eğitim verilmesi için görevlendirilen bir Üniversite Eğitim Merkezinin eğitim programına katıldığı, eğitim süresince kursiyerlerin isimlerinin ve T.C. kimlik numaralarının yer aldığı yoklama listelerinin elden elde dolaştırılarak imzalandığı, ayrıca Üniversite ve Bakanlık tarafından kişisel verilerin işlenmesine dair ilgili kişiye aydınlatma yapılmadığı, konuyla ilgili Bakanlığa ve Üniversiteye ayrı ayrı başvuruda bulunduğu, Bakanlığın başvuruya cevap vermediği, Üniversitenin cevabında ise yoklama listelerinin Bakanlık tarafından hazırlandığı ve imza alınmasının yükümlülükleri olduğunun ifade edildiği belirtilerek veri sorumlusu Bakanlık ve Üniversite hakkında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında gerekli idari yaptırımların uygulanması talep edilmiştir.

Şikâyete ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde Bakanlıktan ve Üniversiteden konuya ilişkin bilgi ve belge talep edilmiş olup Bakanlık tarafından verilen cevapta özetle;

- olarak görevlendirilecek kişilerin görevlerine başlamadan önce eğitim almalarının ve görev yaptıkları sürece eğitime tabi tutulmalarının sağlanacağına ilgili mevzuatta hüküm altına alındığı, şikâyet konusu olan eğitimin, üniversiteler tarafından verildiği, Bakanlık Genel Müdürlüğünün şartları haiz eğitim kuruluşlarına mevzuat uyarınca eğitim izni verdiği, dolayısıyla eğitim faaliyeti ve eğitimin düzenine ilişkin hususların eğitim kuruluşları tarafından yerine getirildiği, Bakanlık ile eğitim kuruluşları arasındaki ilişkinin ilgili yönetmelik hükümleri ile belirlendiği,
- Konuya ilişkin mevzuatta ancak eğitimini tamamlayanların mesleki sicile kayıt olabilmeleri için yazılı sınavda başarılı olmaları gerektiğinin düzenlendiği,
- Eğitimlerinin etkin ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat kapsamında, eğitim programlarının takibi, koordinasyonu ve denetimi için eğitim yönetim sistemi adlı bir yönetim paneli oluşturulduğu, eğitim kuruluşlarının, eğitimlerini mevzuatın gerektirdiği yükümlülöklere uygun bir şekilde gerçekleştirmek durumunda olduğu,
- Bakanlığın söz konusu hususa ilişkin olarak, veri sorumlusu sıfatı ile sorumluluğunun bulunmadığı,
- İlgili Yönetmelik kapsamında eğitime katılanların, belgeye dayalı ve eğitim kuruluşlarınca kabul edilen haklı bir mazeretleri olmadıkça eğitim süresince verilen ders ve çalışmalara katılımlarının zorunlu olduğu ve adayın eğitimi başarıyla tamamlamasının, mevzuatta öngörölen sürede eğitime katılmış olması şartını sağlanmasına bağlı olduğu,
- Eğitiminin başarıyla tamamlanmasının, sınav ve sicile kayıt başvurusu için bir ön şart olduğu,
- Sınav başvurusu ve şekline ilişkin usul ve esasların düzenlendiği Yönetmeliğin ilgili maddesi uyarınca ilgililer tarafından sınav müracaatında bulunulurken başvuruya T.C. kimlik numarası ve eğitimini tamamladığını gösteren katılım belgesi ile mezuniyet belgesi asılları veya onaylı suretlerinin eklenmesi gerektiğinin hüküm altına alındığı, bu çerçevede ilgilinin yazılı sınava girebilme hakkını taşıyıp taşımadığının Bakanlık tarafından incelendiği, başka bir ifade ile sınav başvurusunun adayın eğitimi başarıyla tamamlayıp tamamlamadığı ve öğrenim yönünden sınava girebilme şartlarını haiz olup olmadığı açısından değerlendirildiği,
- Katılım belgesinin ise eğitimlerini başarı ile tamamlayan kişilere, eğitim kuruluşları tarafından düzenlenerek verildiği, Bakanlık tarafından, adayın, eğitimi başarıyla tamamlayıp tamamlamadığının ibraz ettiği bu katılım belgesi incelenerek denetlendiği, devam zorunluluğunu takip etme, aksi durumda eğitim programı ile ilişkisini kesme yükümlölüğünün ise Bakanlığa

değil, eğitim kuruluşuna ait olduğu, bu nedenle ilgili mevzuat kapsamında adayların derslere devam durumunu gösteren çizelgenin eğitim kuruluşlarınca düzenlenmesi gerektiğinin hüküm altına alındığı,

- Bakanlık tarafından sınava ve sicile başvuru esnasında devam çizelgesinin değil katılım belgesinin denetlendiği, ileride adayın devam durumuna ilişkin bir itirazının bulunması veya Bakanlığın aleyhine dava açılması ihtimallerine binaen, devam çizelgesinin bir örneğinin Bakanlığa gönderildiği, aslının ise eğitim kuruluşunda saklandığı, dolayısıyla devam çizelgesinin, sınav ve sicil başvurusu esnasında adayın eğitimini başarıyla tamamladığını gösteren ve Bakanlık tarafından incelemesi yapılan katılım belgesine dayanak teşkil eden bir belge niteliğinde olduğu,
- Diğer yandan, ilgili kişinin Eğitim Merkezinin ilgili eğitim biriminin yoklama listelerini Bakanlık tarafından hazırlanan sistemden aldığı yönünde cevap verdiğine ilişkin beyanıyla ilgili olarak ise; Bakanlık tarafından eğitim kuruluşlarına adaylara ilişkin devam çizelgelerinin T.C. kimlik numaralarıyla birlikte imzalatılması ve sonrasında Bakanlığa gönderilmesi yönünde bir bildirimde bulunulmadığı gibi, hali hazırda devam çizelgesi hazırlama yükümlülüğünün de eğitim kuruluşunda olduğu, eğitim yönetim sistemi panelinde çıkan listede yer alan T.C. kimlik numaralarına, bir grupta aynı ad ve soyadında birden fazla adayın bulunması halinde çıkabilecek ihtilafın önlenmesi amacıyla yer verildiği, eğitim kuruluşlarının ilgili mevzuatta öngörülen devam çizelgesini düzenlemeyip, eğitim yönetim sisteminde yer alan listeyi kullanmak istemesi durumunda ise çizelgeyi, gerekirse T.C. kimlik numaralarını çıkartmak veya elden ele dolaştırmayarak, adayın eğitmenin yanına gelerek imzasını atmasını sağlamak gibi yöntemlerle ikmal edebileceğinin izahıtan varestede olduğu,
- Öte yandan, ilgili kişinin Bakanlığa yaptığı başvurusuna Bakanlık tarafından cevap verildiği, ilgili kişinin başvurusuna cevap verilmediğine yönelik iddiasının gerçeği yansıtmadığı

ifade edilmiştir.

Üniversite tarafından verilen cevapta ise özetle;

- Merkez bünyesinde eğitim alan katılımcıların kişisel verilerinin, Kanun'un 5'inci maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarında yer alan maddelere dayanılarak işlendiği,
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 10'uncu maddesi ve tebliğ hükümleri gereğince kişisel verilerin işlenmesi sürecine ilişkin olarak, Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim öncesinde diğer tüm katılımcılar gibi ilgili kişiyle de, Sözleşme imzalandığı, ilgili mevzuat çerçevesinde katılımcıların devam durumlarını takip etmek üzere yoklama alma zorunluluğu bulunduğu, katılımcıların bu hususları kabul ederek eğitime katıldığı,
- Yoklama listelerinin tamamının sınıf içerisinde ve her bir dersin sorumlu öğretim elemanının kontrolünde katılımcılara imzalatıldığı, yoklama listelerinin imzalatılmasının katılımcıların eğitime devam durumlarının kayıt altına alınabilmesi için kendilerinin hukuki yükümlülüğü olduğu,
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 12'nci maddesi çerçevesinde Merkezin söz konusu eğitime ve katılımcılarına ilişkin bilgi ve belgeleri belirli yöntemlerle topladığı, uhdesinde güvenli olarak sakladığı ve Bakanlık dışında hiçbir şekilde üçüncü kişilerle paylaşmadığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun 02/12/2021 tarihli ve 2021/1214 sayılı Kararı ile;

- Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde veri sorumlusu ve veri işleyen tanımlarına yer verilmekte olup "*veri sorumlusu*"nun kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlandığı,
- Şikâyete konu olan eğitimin, üniversiteler tarafından verilebildiği ve bu eğitimin verilmesi sürecinde Bakanlığın izin, takip, koordinasyon ve denetim yönünden yetkili olduğu, eğitim faaliyeti ve eğitimin düzenine ilişkin hususların ise izin verilen eğitim kuruluşları tarafından belirlendiği ve yerine getirildiği, aynı zamanda bu hususlara ilişkin Bakanlık ile eğitim kuruluşları arasındaki ilişkinin yönetmelik hükümleri ile belirlendiği anlaşıldığından şikâyete konu olay

çerçevesinde; Bakanlık ve Üniversitenin kişisel veri işleme faaliyeti alanları kapsamında ayrı ayrı veri sorumlusu olarak faaliyette bulunduğu,

- Kanun'un "Veri Sorumlusuna Başvuru" başlıklı 13'üncü maddesinde " (1) İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir.(2) Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırır... (3) Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir..." hükmünün yer aldığı,
- Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'in (Tebliğ) "Başvuru Usulü" başlıklı 5'inci maddesinde, ilgili kişinin Kanun'un 11'inci maddesinde belirtilen hakları kapsamında taleplerini yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlusuna ileteceği ve Tebliğ'in 6'ncı maddesinde veri sorumlusunun bu tebliğ kapsamında yapılacak başvuruları etkin, hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olarak sonuçlandırmak üzere gerekli her türlü idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduğu, veri sorumlusunun başvuruyu kabul edeceği veya gerekçesini açıklayarak reddedeceği ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildireceğinin hüküm altına alındığı,
- Üniversite tarafından ilgili kişinin başvurusuna cevap verildiği, fakat Bakanlık tarafından ilgili kişinin başvurusuna verilen cevabın Kanun'un 13'üncü maddesi uyarınca veri sorumlularına tanınan 30 günlük süre aşıldıktan sonra gerçekleştirildiğinin tespit edildiği,
- Diğer taraftan, ilgili kişinin şikâyetinin temel olarak ad, soyad ve T.C. kimlik numarasının bulunduğu devam çizelgesinin ve fatura teslim ve sertifika teslim listelerinin sınıf ortamında elden ele dolaştırılması suretiyle imza alınması nedeniyle T.C. kimlik numarası bilgisinin hukuka aykırı olarak üçüncü kişilerle paylaşıldığı, dolayısıyla kişisel verilerinin güvenliğinin sağlanmadığına ilişkin olduğu,
- 6698 sayılı Kanunun "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 5'inci maddesinin;

"(1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.
(2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:
a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.
b) Fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.
c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.
ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.
d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.
e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.
f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması."

hükmünü amir olduğu,

- Bu kapsamda ilgili kişinin eğitim hakkının gereği gibi yerine getirilmesi ve eğitim sürecinin gerekliliklerinin yerine getirilmesini teminen ilgili kişinin kişisel verilerinin işlenmesine ilişkin hukuki zemin irdelendiğinde; Bakanlığın söz konusu eğitim, sınav, görev ve sorumluluklar, denetim, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile sicilî, eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, gibi hususlarda ilgili Kanun ile görevlendirildiğinin anlaşıldığı, bu kapsamda ilgili Kanun ile görevlendirilen veri sorumlusu Bakanlığın, 6698 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde düzenlenen "Kanunlarda açıkça öngörülmesi" ve (ç) bendinde düzenlenen "Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması" hükmü çerçevesinde kişisel veri işleme faaliyetinde bulunduğu değerlendirildiği,
- Öte yandan, veri sorumlusu Üniversitenin ilgili Yönetmelikle kendisinden beklenen yükümlülüklerinin ve eğitim sürecinin gerekliliklerinin yerine getirilmesini teminen ilgili kişinin kişisel verilerini Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde düzenlenen "Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması" hükmü ile

(e) bendinde düzenlenen “Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması” hükmü çerçevesinde işlediği,

- Diğer taraftan Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işleneceği hükme bağlandıktan sonra, kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu ilkelere yer verildiği, bu çerçevede kişisel verilerin ancak,

- a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde,
- b) Belirli, açık ve meşru amaçlar kapsamında,
- c) Doğru ve gerektiğinde güncel olma şartıyla,
- ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma
- d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme

ilkelerine uygun olarak işlenebileceğinin belirlendiği, “işlendikleri amaçla bağlantılı ve sınırlı olma ilkesi” uyarınca, işlenen kişisel verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olmasının, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği, kişisel verilerin açıkça yer almasının zorunluluk teşkil etmemesi halinde veri işlenirken maskeleyme, anonimleştirme gibi yöntemlerin kullanılması gerektiği,

- Şikâyet konusu hakkında veri sorumlularından alınan bilgi ve belgeler ilgili mevzuat kapsamında değerlendirildiğinde, kullanılan devam takip çizelgesinde aynı ad ve soyadı bilgisine sahip kişilerin olması gibi durumlarda karışıklığın önlenmesini teminen, kişilerin ad ve soyadı bilgisinin yanı sıra kişiyi belirleyici kılan başka bir verinin (örneğin T.C. kimlik numarasının) kullanılmasının gerekmesi halinde ilgili verinin maskelenerek kullanılması gerektiği,
- Ayrıca Kanun’un “Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü” başlıklı 10’uncu maddesinin; “(1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere; a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi, d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.” hükmünü haiz olduğu,
- “Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”de (Aydınlatma Tebliği) de veri sorumluları veya yetkilendirdiği kişiler tarafından aydınlatma yükümlülüğü kapsamında uyulacak usul ve esasların belirlendiği, Aydınlatma Tebliği’nin 5’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde ilgili kişinin açık rızasına veya Kanundaki diğer işleme şartlarına bağlı olarak kişisel veri işlendiği her durumda aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerektiği; (d) bendinde aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin ilgili kişinin talebine bağlı olmadığı ve (e) bendinde aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispatının veri sorumlusuna ait olduğunun belirtildiği,
- Tebliğ’in “Aydınlatma yükümlülüğünün kapsamı” başlıklı 4’üncü maddesinde Kanun’un 10’uncu maddesine göre; kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumluları veya yetkilendirdiği kişilerce, ilgili kişilerin bilgilendirilmesi gerektiği belirtilmiş ve bu yükümlülük yerine getirilirken veri sorumluları veya yetkilendirdiği kişilerce yapılacak bilgilendirmenin asgari olarak veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ve ilgili kişinin Kanunun 11 inci maddesinde sayılan diğer hakları konularını içermesi gerektiğinin ifade edildiği,
- Konuya ilişkin olarak Üniversiteden alınan yazıda; Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 10’uncu maddesi ve Tebliğ hükümleri gereğince kişisel verilerin işlenmesi sürecine ilişkin olarak, Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim öncesinde diğer tüm katılımcılar gibi ilgili kişiyle de, sözleşme imzalandığının ifade edildiği, söz konusu sözleşme ile veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilip getirilmediği incelendiğinde; anılan sözleşmede aydınlatma yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilmesini sağlayıcı nitelikteki asgari unsurlar olan; kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ve ilgili kişinin diğer haklarına ilişkin bilgilendirmelere yer verilmediği görüldüğünden veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilmediği sonucuna varıldığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Bakanlık tarafından ilgili kişinin başvurusuna 30 günlük süreden sonra yanıt verildiği anlaşıldığından Kanun'un 13'üncü maddesi çerçevesinde yapılan başvurulara yanıt verilirken 30 günlük sürenin gözetilmesi yönünde hatırlatmada bulunulmasına,
- Veri sorumlusu Üniversite tarafından devam takibine yönelik hukuki yükümlülük yerine getirilirken kullanılan devam takip çizelgesinde kişilerin ad ve soyadı dışında kişiyi belirleyici başka bir veriye (T.C. kimlik numarası) yer verilmesinin gerekmesi halinde; ilgili verinin maskelenmesi bu kapsamda devam takip çizelgesinin tekrar gözden geçirilerek uygulamaya geçirilmesi yönünde veri sorumlusu Üniversitenin talimatlandırılmasına ve sonucundan Kurula bilgi verilmesine,
- İlgili eğitimi veren başka kuruluşların bulunduğu ve benzer uygulamaların söz konusu olabileceği hususları dikkate alındığında, bu eğitimi veren diğer eğitim kuruluşlarına da konu hakkında bilgi verilmesi yönünde Bakanlığa bilgilendirmede bulunulmasına,
- Kanun'un 15'inci maddesinin (5) numaralı fıkrası çerçevesinde; veri sorumlusu Üniversiteye eğitim verilirken kursiyerlere ait kişisel verilerin işlenmesi sürecinde Kanun'un "*Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü*" başlıklı 10'uncu maddesi ve Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de yer verilen hükümlere uygun olacak şekilde bir uygulama geliştirmesi ve bu hususa ilişkin olarak Kurula bilgi verilmesi yönünde talimat verilmesine

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin kişisel verilerinin iş akdinin sona erdiği veri sorumlusu şirket tarafından hukuka aykırı olarak işlenmesi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/12/2021 tarihli ve 2021/1258 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 16/12/2021
Karar No : 2021/1258
Konu Özeti : İlgili kişinin kişisel verilerinin iş akdi sona erdiği şirket tarafından hukuka aykırı olarak işlenmesi

İlgili kişinin, Kuruma intikal eden şikayetinde özetle veri sorumlusu şirket nezdinde 10.12.2018 tarihinde işe başladığı, söz konusu görevden 30.12.2019 tarihinde ayrıldığı, kişisel verilerine yönelik olarak veri sorumlusu şirkete başvuru yapmak istediğinde şirketin bir başvuru formunun bulunmadığı gibi başvuru yollarının da tarafına bildirilmediği, aydınlatma yükümlülüğünün hukuka uygun olarak yerine getirilmediği, özel nitelikli kişisel verilerinin açık rızası olmaksızın işlendiği, veri sorumlusu şirkete parmak izi ve yüz tarama sistemi ile giriş yapıldığı, grup şirketinin farklı firmalarının yurt dışında şubesinin olduğu ve ilgili kişi yurt dışı şubesine ziyarete gittiğinde kişisel verilerinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılmış olduğu, kişisel verilerine yönelik yeterli teknik ve idari güvenlik tedbirlerinin alınmadığı, veri sorumlusu şirketin internet sitesinde gizlilik politikasının bulunmadığı hususları ifade edilerek veri sorumlusu şirket hakkında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Söz konusu iddialara ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınan cevabî yazıda özetle;

- İlgili kişinin, şirkette “e-ticaret pazar yerleri yetkilisi” olarak işe başladığı ve daha sonrasında istifa ettiği, istifa süreci yaşanırken ilgili kişinin şirket ile rakip alanda faaliyet gösteren bir firmada çalışmak üzere istifa ettiği bilgisinin şirket tarafından öğrenildiği, bu nedenle ilgili kişiye keşide edilen 07.01.2020 tarihli ihtarname ile “*muhabatın iş sözleşmesinin 7.7. maddesi uyarınca 3 yıllık çalışma süresi dolmayan çalışanın, ‘...’ eğitimi nedeniyle ödenen eğitim ücretinin iadesi ve ayrıca iş sözleşmesinin 8. maddesinde düzenlenen rekabet yasağına aykırı davranışları nedeniyle sözleşme maddesi uyarınca son aylık brüt ücretinin 12 katı tazminat ödemesi gerektiği, aksi takdirde yasal yollara başvurulacağı...*” bildirildiği,
- İlgili kişi tarafından söz konusu ihtarnameye cevaben gönderilen 23.01.2020 tarihli ihtarname ile rekabet yasağı ihlali iddialarının kabul edilmediği, eğitim giderinden işçinin sorumlu tutulamayacağı bildirildiği, Kanun’un 11’inci maddesi uyarınca veri sorumlusuna başvuru mahiyetinde Şirkete toplam 8 soru yöneltildiği,
- Şirket tarafından ilgili kişinin Kanun’un 11’inci maddesi uyarınca veri sorumlusuna başvuru mahiyetindeki sorularına cevap verildiği, söz konusu cevapta Şirket tarafından tüm çalışanlara ilişkin kişisel bilgilerin 6698 sayılı Kanun’daki önlemlere göre muhafaza edilmekte ve Kanun’dan doğan tüm yükümlülüklerin Şirket tarafından yerine getirilmekte olduğunun belirtildiği,
- Şikâyet dilekçesinde ileri sürülen “kişisel verilere yönelik başvuru yapılmak istendiğinde bir başvuru formunun olmadığı, başvuru yollarının bildirilmediği, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmediği” iddialarının tümünün gerçek dışı olduğu, ilgili kişinin imzaladığı iş sözleşmesinin “Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Korunması” başlıklı 9’uncu maddesindeki ifadelerden Şirketin aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirdiğinin görüleceği,
- Ayrıca, Şirket’in yalnızca kendi çalışanları için kurmuş olduğu sosyal bir ağ olan “...” adresinden de aydınlatma metninin yayınlanmış olduğu ve bu aydınlatma metninde kişisel verilere yönelik başvurunun nasıl yapılacağı ve başvuru yolları konusunda ayrıntılı bilginin yer aldığı,
- Parmak izi ve yüz tarama sisteminin Şirketin ve çalışanların güvenliğini sağlamak amacıyla kullanıldığı, ilgili kişiden de parmak izinin bu kapsamda alındığı, tanımlama sonrası bu verilerin üçüncü kişiler ile paylaşılmadığı ve Kanun doğrultusunda amaçla uygun ve sınırlı ölçüde kullanılmakta olduğu, bunlar haricinde ilgili kişiye ait Şirket tarafından işlenmiş olan bir özel nitelikli kişisel veri bulunmadığı,
- İlgili kişinin yurt dışına aktarılan bir kişisel verisinin bulunmadığı,
- Şikâyet dilekçesinde ileri sürülen kişisel verilere yönelik yeterli teknik ve idari güvenlik tedbirlerinin alınmadığı ve veri sorumlusunun internet sitesinde gizlilik politikasının bulunmadığı

iddialarının kabulünün mümkün olmadığı, veri sorumlusunun hem çalışanlarının hem müşterilerinin kişisel verilerinin korunmasını sağlamak için gerekli tüm teknik ve idari güvenlik tedbirlerini almış olduğu

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/12/2021 tarihli ve 2021/1258 sayılı Kararı ile;

- Kanunun, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin “Genel İlkeler”i düzenleyen 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında,

“Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.” hükmünün yer aldığı, bahse konu maddenin (2) numaralı fıkrasında ise kişisel verilerin

- işlenmesinde uyulması zorunlu olan ilkelerin
- a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
 - b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
 - c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme,
 - ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
 - d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme şeklinde sayıldığı,

- Kanunun “Kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleme zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğunun hükme bağlandığı,
- Somut olayda, veri sorumlusu tarafından sadece şirket personelinin erişim sağlayabildiği bir sosyal medya platformunda veri sorumlusuna başvuru formunun ve aydınlatma metninin yer almakta olduğunun ifade edildiği, ancak söz konusu başvuru formuna savunma dilekçesi ekinde yer verilmediği, aydınlatma metninin ise sadece adı geçen platformdaki başlığının görüntüsünün savunma dilekçesi ekinde yer aldığı,
- Savunma dilekçesi ekinde yer alan ve ilgili kişiyle imzalanmış olan iş sözleşmesinin “Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Korunması” başlıklı 9’uncu maddesiyle veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmiş olduğunun iddia edildiği, ilgili kişinin imzalamış olduğu iş sözleşmesinin aydınlatma yerine geçtiği iddia edilen 9’uncu maddesinin hem aydınlatmaya yönelik hem de ilgili kişiden açık rıza alınmasına yönelik ifadeler içeren, aydınlatma ve açık rıza metinlerinin içermesi gereken asgari unsurları da tam olarak içermeyen karma bir metin şeklinde kaleme alındığı, bu nedenle, Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin (Tebliğ) 5’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendi gereğince kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerekliliği sağlanmadığından şekli olarak aydınlatmanın usulüne uygun yapıldığından söz edilemeyeceği,
- Veri sorumlusu tarafından 2020 yılı Temmuz ayından itibaren ayrı ayrı hazırlanmış Çalışan Açık Rıza Metni ve Çalışan Aydınlatma Metninin personellere imzalatıldığı belirtilmiş olsa da Kuruma sunulan bu metinlerde ilgili kişinin imzasının bulunmadığı görülmüş olup ilgili kişinin şikayeti bakımından bu belgelerin esas alınamayacağı,
- Özel nitelikli kişisel veri işleme zorunluluğunun açık rıza şartına dayandırıldığı ancak “Açık rıza” kavramının Kanun’un 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde; “Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza” şeklinde tanımlandığı, ilgili kişilerin açık rızasının alınacağı hallerde; rızanın belirli bir konuya ilişkin olması, bilgilendirmeye

dayanması ve özgür iradeyle açıklanması gerektiği, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için, açık rızanın öncelikle belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olarak verilmesi ve veri sorumlusu tarafından açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğinin açıkça ortaya konulması gerektiği, bununla birlikte; açık rıza bir irade beyanı olduğundan, kişinin özgür bir şekilde rıza verebilmesi için neye rıza gösterdiğini de bilmesi ve kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği, bu sebeple bilgilendirmenin; veri işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde, mutlaka verinin işlenmesinden önce yapılması, ayrıca açık rızanın geçerlilik kazanabilmesi için kişinin yaptığı davranışın bilincinde ve kendi kararı sonucunda olması ve açık rızanın özgür iradeyle açıklanmasının önem teşkil ettiği, herhangi bir hususun ilgili kişi tarafından açık rıza verilmesi şartına bağlanmaması, tarafların eşit konumda olmadığı veya taraflardan birinin diğeri üzerinde etkili olduğu durumlarda rızanın özgür iradeyle verilip verilmediğinin dikkatle değerlendirilmesi gerektiği,

- Şikayete konu olayda ise ilgili kişinin açık rızasının alınması için iş sözleşmesine bir madde eklenmesi yoluna gidildiği, ilgili kişiye, özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine dair açık rıza beyanının iş sözleşmesiyle birleşik olarak sunulması sebebiyle ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesinde açık rıza verip vermemek konusundaki kararının özgür iradeye dayandığından söz edilemeyeceği, ilgili kişinin iş sözleşmesini imzalamadan işe başlamak gibi bir şansı bulunmadığından; iş sözleşmesinde bir madde olarak yer alan açık rıza şartını kabul etmeme imkanının etkin bir biçimde ilgili kişiye tanınmadığı, bu anlamda veri sorumlusu tarafından dayanılan açık rıza veri işleme şartının hukuka aykırı olduğu,
- Öte yandan, Kanun'un "Genel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin (ç) bendinde belirtilen işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesi gereği de işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği, sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak veri işlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği anlamına geldiği, ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması anlamına geldiği, bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeyen kaçınmasının önem arz ettiği,
- Kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın, aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmaması gerektiği, bu doğrultuda, ilgili kişiye ait parmak izi ve yüz tarama verilerinin işlenme sebebi olarak veri sorumlusu tarafından belirtilen şirket çalışanlarının güvenliğinin sağlanması ihtiyacı ile orantısız olduğu, aynı amaca biyometrik verilerin işlenmesini gerektirmeyen manyetik kart okuyucu ve kontrol listesi gibi yöntemlerle de ulaşılabilmesi mümkün iken veri sorumlusu tarafından biyometrik veri işlenmesi yoluna gidilmesinin Kanun'un genel ilkelerinden ölçülü olma ilkesine uygun olmadığı,
- Öte yandan, ilgili kişinin veri sorumlusu şirketin yurt dışında yer alan şubesine gittiği süreçte kişisel verilerinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarıldığını iddia ettiği, veri sorumlusunun ise savunma dilekçesinde ilgili kişinin herhangi bir kişisel verisinin yurt dışına aktarılmadığını belirttiği, ancak şikâyet dilekçesinde aktarım faaliyetine ilişkin somut bilgi ve belgelere yer verilmemiş olduğu ve bu nedenle bu iddialar bakımından Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı,
- Şikâyet dilekçesinde veri sorumlusunun internet sitesinde gizlilik politikasının bulunmadığının da belirtildiği, veri sorumlularının Kanun'un 10'uncu maddesi kapsamında aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmekle yükümlü olduğu, her ne kadar uygulamada veri sorumluları tarafından gizlilik politikası adı altında belgeler hazırlanıp ilgili kişilerin dikkatine sunuluyor olsa da Kanun'da ve Kanun ile ilgili diğer mevzuatta veri sorumluları tarafından gizlilik politikası hazırlanmasına dair bir yükümlülük yer almamıştır

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişinin iş sözleşmesine bir madde olarak eklenen aydınlatma metninin aynı zamanda açık rıza metni niteliği de taşıyan karma nitelikte bir metin olduğu, aydınlatma metninin içermesi

gereken asgari unsurları içermeyi ve Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendi gereğince aydınlatmanın açık rıza beyanından ayrı olarak yerine getirilmediği dikkate alındığında aydınlatma yükümlülüğünün Kanun'un 10'uncu maddesi ve Tebliğ'e uygun şekilde düzenlenerek sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,

- Veri sorumlusunun biyometrik veri işlemekte hukuki sebep olarak ileri sürdüğü iş sözleşmesinde bir madde olarak yer alan açık rıza metninin, ilgili kişinin iş sözleşmesini imzalamadan işe başlamak gibi bir şansı bulunmadığından, özgür irade ile imzalanmadığı, söz konusu açık rıza metnini kabul etmeme imkanının etkin bir biçimde ilgili kişiye tanınmamış olduğu, personelin işyerine giriş çıkışlarında kullanılan biyometrik verilerle ulaşılmak istenen amaca başka vasıtalarla ulaşılabilecek olmasına rağmen açık rıza şartına dayanılarak biyometrik veri işlenmesinin Kanun'un "Genel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde yer alan amaç ile ölçülü olma ilkesine aykırı olduğu gerekçeleriyle Kanun'un 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alma yükümlülüğüne aykırı hareket ettiği kanaatine varılan veri sorumlusu hakkında Kanun'un 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 125.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- Hukuka aykırı işlendiği tespit edilen biyometrik veri işleme faaliyetine son verilmesi, öte yandan söz konusu verilerin Kanun'un 7'nci maddesi ve Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi ve Anonim Hale Getirilmesine Dair Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde imha edilerek sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,

karar verilmiştir.

Unvanında ilgili kişinin adının geçtiği bir şirket hakkında başlatılan icra takibine ilişkin dosya içeriğinin sosyal medyada paylaşılması hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 10/02/2022 tarihli ve 2022/103 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 10/02/2022
Karar No : 2022/103
Konu Özeti : Unvanında ilgili kişinin adının geçtiği bir şirket hakkında başlatılan icra takibine ilişkin dosya içeriğinin sosyal medyada paylaşılması

Kurum'a intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle; bir tekstil firması (veri sorumlusu) ile yapılan alışveriş sonrasında veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin adının geçtiği yedek parça şirketi (Şirket) hakkında icra takibi başlatıldığı, bu süreçte bir şahıs tarafından Facebook üzerinden herkese açık olan bir grupta “*Şirketin aldığı maskelerin ödemesini yapmadığı, dolandırıcı olduğu, bu doğrultuda Şirket hakkında icra takibi başlatıldığı ve icraya ilişkin evrakların bu grupta paylaşılacağı*” hususlarında herkese açık bir yorum yapıldığı, paylaşımı yapan şahıs adına internette yapılan araştırmalar neticesinde veri sorumlusu firmanın muhatabı olarak tanındığının tespit edildiği, bahsi geçen şahısla ilgili kişinin hiçbir ticari ilişkisi olmamasına rağmen icra dosyası içerisinde yer alan kişisel verilerinin üçüncü kişilerle paylaşılması suretiyle kişilik haklarının ihlal edildiği, veri sorumlusu firmanın ticaret sicil kaydında ismi geçmeyen ancak kendisini firma yetkilisiymiş gibi tanıtan söz konusu şahıs tarafından icra dosyası hakkında nasıl bilgi edinildiğinin anlaşılamadığı, bu hususta 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (Kanun) 11'inci maddesi kapsamındaki hakları uyarınca veri sorumlusuna başvuruda bulunduğu ancak süresi içinde bir yanıt alınmadığı ifade edilerek, veri sorumlusu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Şikâyet dilekçesinde yer alan hususlara ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup verilen cevabî yazıda özetle;

- İlgili kişinin adının geçtiği Şirketin, şikâyete konu sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Cumhuriyet Savcılığına intikal eden şikâyette taraf olduğu, şikâyete konu tarafın şahıs olmaması tüzel kişi olması dolayısıyla ve suçun yasal unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle hakaret suçundan kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verildiği,
- Savcılığa intikal eden şikâyete konu paylaşımları yapan şahsın o tarihlerde ilgili kişinin adının geçtiği şirketin yarı zamanlı çalışanı olduğu sonradan firmadan ayrıldığı, akabinde veri sorumlusu nezdinde çalışmaya başladığı,
- Şikâyetçi tarafın veri sorumlusu firmadan yüksek miktarda mal aldığı, bu süreçte Şirketin paylaşımları yapan şahsın müşterisi olduğu, ilgili ürünleri pazarlayan, sunan ve siparişi alanın da bu kişi olduğu, diğer bir ifade ile Şirketin bu şahsın portföyünde bulunduğu,
- Şirketin söz konusu mal alımına ilişkin ödeme yapmadığı, e-postalara ve telefonlara yanıt vermediği, Şirketle hiçbir şekilde irtibat sağlanamadığı, bunun üzerine Şirket hakkında icra takibi başlatıldığı,
- Veri sorumlusu adına açılmış sosyal medya hesaplarının bulunmadığı ve veri sorumlusunun unvanı altında paylaşım yapılmadığı,
- Bahsi geçen şahıs bu pazarlamadan çok zarar gördüğü için diğer firmaların da bu Şirketten zarar görmemesi adına üyesi olduğu bir Facebook grubunda ilgili kişinin adının geçtiği Şirket ile yaşanan durumu kısaca izah ettiği, ispat olarak dava dosyasının ön kapak görselini okunmayacak şekilde paylaştığı, ancak bu paylaşımın yayımlanmadan silindiği ve üçüncü şahısların söz konusu paylaşımı görmediği, olay sonrasında bahsi geçen şahsın gruptan çıkarılarak engellendiği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yürütülen inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 10/02/2022 tarih ve 2022/103 sayılı kararı ile;

- Kanunun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde "kişisel veri"nin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi; "ilgili kişi"nin kişisel verisi işlenen gerçek kişi, "veri sorumlusu"nun kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi; "kişisel verilerin işlenmesi"nin ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlandığı,
- 95/46/AT sayılı Veri Koruma Direktifine dayalı olarak hazırlanan ve "kişisel veri kavramı"nın ele alındığı Madde 29 Veri Koruma Çalışma Grubu'nun 04.06.2007 tarihli ve 4/2007 sayılı görüşünde; tüzel kişiler hakkında bilginin gerçek kişilerle "ilişkili olması" durumunun somut olay özelinde göz önünde bulundurulması gerektiği, tüzel kişilerin unvanının gerçek kişi isimlerinden türetildiği durumda kişisel veri olup olmadığının belirli kriterlere (içerik, amaç ve sonuç kriterlerine) göre değerlendirilmesi gerektiğinin belirtildiği, Madde 29 Veri Koruma Çalışma Grubu'nun söz konusu görüşü ile örneğin, bir şirket e-postasının belirli bir çalışan tarafından kullanılmasında veya küçük bir işletmenin sahibinin davranışlarını ifade eden bildide bu durumun söz konusu olabileceği, "içerik", "amaç" veya "sonuç" kriterlerine göre değerlendirildiğinde, işletme veya tüzel kişi hakkında bilginin gerçek kişiyle ilişkili olması mümkünse kişisel veri olarak düşünülebileceğinin ifade edildiği, söz konusu kriterlerin kümülatif olarak bulunmasının gerekli olmadığı, kriterlerin birbirinin alternatifi olarak düşünülebileceği, söz konusu görüşe göre; aynı bilginin aynı zamanda farklı unsurlar bakımından farklı kişilerle ilişkilendirileceğinin de değerlendirildiği, örneğin bir bilgi A kişisi hakkında ise içerik kriteri bakımından A kişisiyle, B kişisine belirli bir şekilde davranılması amacıyla kullanılması durumunda amaç kriteri bakımından B kişisiyle, C kişinin hak ve menfaatlerinde bir etkiye sahipse veya herhangi bir etkiye sahip olması muhtemelse "sonuç" kriteri bakımından C kişisiyle ilişkili olduğunun söylenebileceği,
- İlgili şirketin, yetkilisinin ismini ve soy ismini taşıdığı, somut olay özelinde şirket unvanının, Kanun'un 3'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca kişisel veri olup olmadığının göz önünde bulundurulması gerektiği, icra takibi evrakında bulunan tacirin unvanında ilgili kişinin isim ve soy ismi bulursa da yapılan paylaşım ve yorumlarda tüzel kişiliğin hedeflendiği göz önünde bulundurulduğunda şirketin unvanının veya borç bilgisi, adresi, vergi kimlik numarası bilgisinin gerçek kişinin hak ve menfaatlerinde bir etkiye sahip olmadığı ya da gerçek kişiye belirli bir şekilde davranılması amacıyla kullanılmadığı kanaatle Kanun'da yer alan kişisel veri tanımını karşılamadığı,
- Kanun'un 2'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca, Kanun hükümlerinin kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı,
- Somut olay özelinde, veri sorumlusunun çalışanı tarafından icra takip talebi evrakının fotoğraflanması suretiyle elde edilerek sosyal medya platformu aracılığıyla paylaşılması ile Şirket'e ait bazı bilgileri içeren yorumların sosyal medya platformunda paylaşılmasında, kişisel veri işlenmemesi sebebiyle konunun Kanun'un 2'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca Kanun kapsamında olmadığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Her ne kadar şikâyet konu edilen Şirket adında ilgili kişinin ad ve soyadı geçse de, sosyal medyada yapılan paylaşımlarda tüzel kişiliğin hedeflendiği anlaşıldığından söz konusu veri gerçek kişiye değil tüzel kişiliğe ait veri olarak değerlendirildiğinden şikâyet konusunun Kanun kapsamında olmadığı kanaatine varılması nedeniyle yapılacak bir işlem olmadığına

karar verilmiştir.

**“İlgili kişinin ‘el geometrisi’ bilgisinin bir işletmenin hizmet binasına giriş yapabilmek amacıyla veri sorumlusu tarafından açık rıza alınmaksızın işlenmesi”
hakkındaki Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/07/2022 tarihli ve 2022/662
sayılı Karar Özeti**

Karar Tarihi : 07/07/2022
Karar No : 2022/662
Konu Özeti : İlgili kişinin ‘el geometrisi’ bilgisinin bir işletmenin hizmet binasına giriş yapabilmek amacıyla veri sorumlusu tarafından işlenmesi

Kuruma intikal eden şikâyetle özetle; ilgili kişinin bir işletmeye kayıt yaptırmak için ilgili firma yetkililerince avuç içi ve parmak izi bilgisinin tarandığı ve bu verilerin şirket kayıtlarında işlendiği, hizmet alan kişilerin cihaza elini koyarak ve verilen şifreyi tuşlayarak hizmet alanına girişin sağlandığı, dolayısıyla ilgili kişinin Kanunen geçerli bir açık rızası olmaksızın avuç içi ve parmak izinin taratıldığı, sözleşmesinin feshedilmesinden sonra konuya ilişkin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) uyarınca veri sorumlusu şirkete başvuruda bulunduğu, veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye cevap verildiği ancak verilen cevabın yetersiz bulunduğu ifade edilerek konu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Şikâyet konusuna ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusunun savunması talep edilmiş olup veri sorumlusundan alınan cevap yazısında özetle;

- İlgili kişinin şikâyetinin temel dayanağında; abonelerin işletmenin girişinde, bir cihaz vasıtasıyla parmak izi ve avuç izlerinin taranması suretiyle alana girilebildiği iddiasının bulunduğu,
- İşletme girişinde, kayıtlı abonelerin kimliğinin tanınması amacıyla “... El Geometrisi Terminali” adlı bir cihaz kullanıldığı, bu cihazın parmak veya avuç izi alımından farklı olarak kişilerin “el geometrilerini” sisteme kaydettiği,
- Bu noktada “el geometrisi” kavramını açıklamakta fayda olduğu, parmak izi ve avuç izinin kişiye özgü, bir başka ifadeyle başka bir kişide benzeri mümkün olmayan biyometrik veriler olduğu,
- El geometrisinde ise, cihaza okutulan elin, tarama sırasında parmakların uzunluğu, birleşme noktaları arasındaki uzaklıklar, parmaklardaki oynak yerlerin geometrisi gibi noktalara dikkat edildiği, elin geometrik yapısının, parmakların ve kemiklerin boyutlarının üç boyutlu ortamda bir formüle göre ölçülebildiği, cihaza konulan elin, yalnızca üst kısmının tarandığı, parmak izi veya avuç izinin bulunduğu elin iç kısmını tarayacak herhangi bir mekanizmanın cihazda bulunmadığı, bir başka ifadeyle, tıpkı bir insanın boyunun ölçülmesi gibi kişinin elinin ölçülerinin cihaz vasıtasıyla tarandığı,
- El geometrisi kavramının, parmak veya avuç izinden temel olarak farkının, parmak veya avuç izinin kişiye özel olmasına karşın, el geometrisinin bu tarz kişiye ait bir özelliğinin bulunmadığı, örneğin, X kişinin parmak izinin Y kişisiyle aynı olması mümkün değilken, X kişinin el geometrisinin Y kişisiyle aynı olmasının mümkün olabileceği, bu durum KVKK kapsamında değerlendirildiğinde, parmak veya avuç izi kişiye özel olduğu için özel nitelikli kişisel veri iken el geometrisinin başkaca iki insanda aynı çıkabileceği için sadece kişisel veri hükmünde bir veri olduğu, bir başka ifadeyle el geometrisinin, kişinin yaşı, adı soyadı, iletişim numarası gibi bir kişisel veri olduğu,
- Bu cihazın çalışma şeklinden bahsedildiğinde; abonelerin el geometrisinin alınmasının tek başına yeterli olmadığı, abonelerin öncelikle, sadece kendilerinin bildiği bir şifreyi, ilgili cihaza tanımladığı, daha sonrasında ise el geometrisinin ilgili cihaz tarafından çıkarıldığı, bu aşamadan sonra, abonenin cihazı her kullanımında şifresini cihaza girmesi ve ardından elini cihaza okutması gerektiği, diğere bir ifade ile kişinin el geometrisinin alınmasının, kişiyi doğru bir şekilde eşleştirmede tek başına yeterli bir husus olmadığı, bunun sebebinin de yukarıda bahsedildiği üzere, el geometrisinin ilgili kişiden başka biriyle de aynı olabileceği, ilgili kişinin ayrıca kendi belirlediği bir şifre ile cihazın kötüye kullanımının önüne geçildiği, el geometrisinin, parmak veya avuç iziyle aynı nitelikte olması halinde, kişiye özgü bir şifre belirlenmesi gibi ayrıca bir teyit işlemine gerek kalmadan, kişinin sadece el geometrisini cihaza okutmasının yeterli olacağı, fakat bu hususun bilimsel gerçekler karşısında mümkün olmayıp, el geometrisinin kişiye

özgü olmamasından dolayı, bu kimlik doğrulama tekniğinin yanında şifre girilmesi gibi başkaca teyit mekanizmalarına da ihtiyaç duyulduğu,

- Bu hususlar göz önüne alındığında, şirketin abonelerinden aldığı, el geometrisi verisinin niteliği itibarıyla özel nitelikli kişisel veri değil; normal bir kişisel veri olduğu, bu nedenlerle ilgili kişinin, şirketin abonelerinden parmak izi veya avuç izini aldığı iddiasının tamamıyla gerçek dışı bir iddia olduğu, yine ilgili kişinin üyelere şifre verildiği iddiasının da doğru olmadığı, abonelerin kendi şifrelerini kendilerinin oluşturduğu ve bu şifre ile el geometrisini cihaza girerek alana giriş yapabildiği,
- Bu kapsamda gerek el geometrisi alınmasının gerekse de kişilerin bu cihazı kullanırken kendilerine özgü şifre oluşturmasının amacının işletmeye ilgili kişiden başkasının girmesini önlemek, aboneliğin kötüye kullanımının önüne geçmek olduğu, şirket tarafından söz konusu önlemler alınırken gerek 6698 sayılı Kanunun herhangi bir hükmünün gerekse de Kurulun ilke kararlarından hiçbirinin ihlal edilmediği, ilgili kişinin kişisel verilerinin işlenmesi durumunun 6698 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında kaldığı ve bu verilerin Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamındaki gerekçeyle işlendiği, ilgili kişinin el geometrisi verisinin, ilgili kişinin üyeliğinin sonlanması akabinde ivedilikle silindiği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/07/2022 tarihli ve 2022/662 sayılı Kararı ile;

- 6698 sayılı Kanun'un "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 5'inci maddesinin; (1) *Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.* (2) *Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:*
 - a) *Kanunlarda açıkça öngörülmesi.*
 - b) *Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.*
 - c) *Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.*
 - ç) *Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.*
 - d) *İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.*
 - e) *Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması.*
 - f) *İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.*
- 6698 sayılı Kanun'un "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 6'ncı maddesinde de "... kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri"nin özel nitelikli kişisel veri olarak belirlendiği, maddenin devamında özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesinin yasak olduğu, üçüncü fıkrasında da birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel verilerin, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği, sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel verilerin ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceğinin hükme bağlandığı, dolayısıyla veri sorumlusu tarafından Kanun'a uygun olarak kişisel verilerin işlenmesinin ancak Kanun'un 5'inci ve 6'ncı maddesinde yer verilen işleme şartlarının varlığında mümkün bulunduğu,
- Öncelikle şikâyete konu olan kişisel verinin niteliğinin, özel nitelikli kişisel veri olup olmadığının tespit edilmesi gerektiği, nitekim veri sorumlusundan alınan cevap yazısında; cihazın avuç içi veya parmak izi alımından farklı olarak kişilerin "el geometrilerini" sisteme kaydettiği, bu anlamda cihaz tarafından kaydedilen bilginin biyometrik niteliğe haiz olmayan "el geometrisi" bilgisi olduğu ve bu bilginin benzerinin başka bir kişide olma ihtimali bulunduğundan söz konusu

bilginin kişinin yaşı, adı soyadı, iletişim numarası gibi bir kişisel veri niteliğinde olduğunun belirtildiği,

- Bu kapsamda veri sorumlusunun cevap yazısında yer verdiği abonelerin, veri sorumlusuna ait hizmet binasına girişlerinde, kimlik tanıma amaçlı kullandığı "... El Geometrisi Terminali" isimli cihazın ilgili kişilere ait hangi bilgiyi işlediği ve kişi ile eşleştirmede bulunan bilginin niteliğinin belirlenmesi gerektiği,
- İlgili cihaz hakkında açık kaynaklar üzerinden araştırma yapıldığında; öncelikle cihazın isminin "... **Biyometrik El Terminali**" olduğunun görüldüğü ve el geometrisi okuma teknolojisinin, adından da anlaşılacağı gibi kullanıcıların el ve parmak gibi fiziksel karakteristiklerinin üç boyutlu bir ortamda ölçülebilmesi prensibine dayandığı, bu sistemde elin 31.000 noktadan üç boyutlu olarak taranarak, elin ve parmakların karakteristiklerinin analiz edildiği, tarama sırasında parmakların uzunluğu, birleşme noktaları arasındaki uzaklıklar, parmaklardaki oynak yerlerinin geometrisi gibi noktalara dikkat edildiği, elin geometrik yapısının, parmakların ve kemiklerin boyutlarının üç boyutlu ortamda bir formüle göre ölçülebildiği bilgilerine yer verildiğinin tespit edildiği, ayrıca açıklamalarda biyometrik sistemlerin **vazgeçilmez özelliğinin doğru sonuç alınması olduğu** vurgulanarak el geometrisinde her el için 9 karakterlik bir kodun mevcut olduğu, bu 9 karakterden her birinin 10 rakam ve 26 harften oluşan toplam 36 olasılık içerdiği yani sistemin **yanılma olasılığının** $1/36 \times 36 \times 36 \times 36 \times 36 \times 36 \times 36 \times 36 \times 36 = 1/101.559.956.668.416$ olduğunun belirtildiği, doğrulama işleminin nasıl yapılacağına ilişkin olarak ise; veri sorumlusu tarafından başka bir kişi ile eşleme ihtimaline binaen şifre ile ikincil bir doğrulama olduğu ifade edilse de cihaza ilişkin açıklamalarda önce kod girilerek kişinin kendisine ait görüntüyü çağırdığı ve elini cihazın altına koyduğu anda doğrulamanın 1 sn'nin altında bir hızla gerçekleştiğinin ifade edildiği,
- Kimlik doğrulamanın; bir kişinin belirli bir kimliğe sahip olduğunu ve/veya bir güvenlik alanına girme veya şikâyete konu somut olaydaki gibi hizmet alınan alana giriş gibi bazı eylemleri yapmaya yetkili olduğunu kanıtlayan bir prosedür olduğu, kimlik doğrulamaya ilişkin kanıtlama, şifre gibi yalnızca belirli bir kimliği veya yetkisi olan kişi tarafından bilinmesi gereken bilginin sorulmasıyla sağlanabileceği gibi somut olayın özelliklerine göre yüz tanıma, parmak izi gibi biyometrik verilerle de yapılabildiği,
- Danıştay'ın 15. Dairesinin 2014/4562 Esas sayılı Kararında; biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikleri aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, **el geometrisi tanıma**, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğu belirtilmiştir,
- Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün (GVKT), 4'üncü maddesinde de biyometrik verinin; "yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden **fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine** ilişkin olarak spesifik teknik işlemeden kaynaklanan kişisel veriler" olarak tanımlandığı, aynı zamanda Tüzüğü'nün Resital bölümünün 51'inci maddesinde de yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter olarak alındığı,
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) 4 Aralık 2008 tarihli S. ve Marper/Birleşik Krallık Kararında; parmak izleri, biyolojik örnekler ve genetik profillerin kişisel veri olarak nitelendirildiği, mahkemenin, kişisel verilerin kullanılmasının Sözleşme'nin 8'inci maddesinde yer alan güvencelere aykırılık teşkil etmesinin önüne geçilmesi amacıyla yeterli güvenceleri sağlayacak şekilde iç hukukta düzenlemeler yapılması gerektiğini belirttiği, AİHM'nin, bu tür güvencelere olan ihtiyacın öneminin otomatik olarak işlenen kişisel verilerin korunmasının söz konusu olduğu durumlarda daha da arttığını vurguladığı,
- Diğer taraftan Anayasa Mahkemesi'nin parmak izi kayıt sistemi ile mesai takibi yapılması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamındaki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği yönündeki 2018/11988 başvuru numaralı ve 10/03/2022 tarihli Kararında; 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde özel nitelikli kişisel verilerin tahdidi olarak sayılmak suretiyle işlenmesini genel nitelikli verilere göre daha sıkı koşullara bağlandığını, özel nitelikli kişisel veri olarak kabul edilen biyometrik verinin "**bir kişinin diğer şahıslardan ayrılmasını ve bizzat kişinin kimliğinin tanımlanmasını sağlayan, bu kişiye ait bir biyolojik veya davranışsal bilgi içermesi nedeniyle önemine binaen özel nitelikli kişisel veri**" olarak kabul edildiğini belirttiği, aynı zamanda biyometrik yöntemlerin kullanılması için kural olarak meşru bir amacın varlığı, hak ve özgürlüklere daha az müdahale ile bu amacı gerçekleştirmeye elverişli başka bir

yolun olmaması hâlinde ve amaçla sınırlı olmak üzere uygulanabileceğine, kişisel verilerin işlenmesi ve paylaşılmasını içeren yöntemlerin işyerinde kullanılması hâlinde çalışanın hak ve özgürlüklerini koruyacak anayasal güvencelerin de idare tarafından sağlanması gerektiğine dikkat çektiği,

- Şikâyet konusu olayda; ilgili kişinin ve diğer abonelerin hizmet binasına giriş denetimlerinde, el geometrisi bilgisinin işlendiğinin anlaşıldığı, kişisel verilerin korunmasına yönelik düzenlemelerde biyometrik veri tanımının; parmak izi, avuç izi, yüz tanıma, iris tanıma gibi sayılarak sınırları ve çeşitlerinin belirlenmediği, öyle ki, biyometrinin “yaşayan bir organizmanın ölçümü”nü ifade ettiği dikkate alındığında fizyolojik olmayan davranışsal nitelikteki bilgilerin dahi biyometrik veri tanımına dahil olduğu, dolayısıyla veri sorumlusu tarafından el geometrisi bilgisinin ölçülebilir fizyolojik bir özellik olması nedeniyle otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniği ile işlendiğinin anlaşıldığı, her ne kadar veri sorumlusu tarafından el geometrisi bilgisinin parmak izi gibi kişiye ait bir özelliğinin bulunmadığı başka bir kişi ile aynı olmasının mümkün olabileceği ifade edilse de cihaz aracılığıyla elin 31.000 noktadan üç boyutlu olarak taranarak elin ve parmakların analizinin yapıldığı, ilgili kişiyle eşleşmeye ilişkin yanılma oranının çok düşük olduğunun matematiksel olarak açık ve net olduğu dikkate alındığında fizyolojik özellik aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen bir kimlik denetleme yöntemi olduğu, sonuç olarak, veri sorumlusu tarafından hizmet abonelerinin ve ilgili kişinin el geometrisinin çıkarılması suretiyle biyometrik bir yöntemle kimlik doğrulaması yapıldığı, bu anlamda özel nitelikli kişisel veri işlendiği sonucuna varıldığı,
- Bu doğrultuda, 6698 sayılı Kanun’da özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin, genel nitelikteki kişisel verilere nazaran daha sıkı koşullara bağlandığı, Kanun’un 6’ncı maddesi uyarınca; özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz olan biyometrik verinin işlenmesinin ancak açık rızanın bulunması veya kanunlarda açıkça öngörülmesi halinde mümkün olabileceği, bu anlamda biyometrik verilerin kaydedilmesi yöntemiyle hizmet binasına giriş yönteminin uygulanabilmesi için kanunlarda düzenlenmeyen hâllerde kişinin açık rızasının mevcut olması gerektiği, bu kapsamda konuya ilişkin Kanunda öngörülen bir durumun söz konusu olup olmadığı incelendiğinde herhangi bir kanun hükmüne rastlanmadığı,
- Diğer taraftan somut olayda ilgili kişinin veri sorumlusu nezdindeki hizmet binasına girişlerde kullanılması amacıyla el geometrisi bilgisinin veri sorumlusu tarafından kaydedilmesine yönelik özel nitelikli kişisel verisinin işlenmesine rıza göstermediği hususunda da bir ihtilafın söz konusu olmadığı, nitekim ilgili kişinin Kuruma ilettiği şikâyet dilekçesinde de açık rızanın varlığından söz edebilmek için gerekli olan işlenecek kişisel verinin kapsamı, amacı, sınırları ve sonuçları hakkında ilgili kişiye önceden yeterli düzeyde bilgilendirmede bulunulmadığının anlaşıldığı,
- Tespitler ışığında, veri sorumlusu bünyesindeki hizmet binasına girişlerde denetimin sağlanması amacıyla özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ve bu bağlamda biyometrik veri bazlı sistemlerin kullanılmasına dair herhangi bir hukuka uygunluk nedeni olmadığı, bu çerçevede ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verisinin 6698 sayılı Kanun’da yer alan herhangi bir işleme şartı mevcut olmaksızın işlendiği sonucuna varıldığı,
- Bilindiği üzere 6698 sayılı Kanun’un “Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler” başlıklı 12’nci maddesinin;
“(1) Veri sorumlusu;
a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,
amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.” hükmünü haiz olduğu,
- Kanun’un “Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi” başlıklı 7’nci maddesinde kişisel verilerin Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silineceği, yok edileceği veya anonim hale getirileceğinin hüküm altına alındığı, bununla birlikte ilgili kişinin hakları hususunda düzenleme getiren Kanun’un 11’inci maddesinde de ilgili kişinin veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili “7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerinin silinmesini veya yok edilmesini isteme” hakkına sahip olduğunun düzenlendiği,
- Kanun’un 15’inci maddesinin (5) numaralı fıkrasının “Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.” hükmünü haiz olduğu,

- Diğer taraftan Kanun'un 15'inci maddesinin (7) numaralı fıkrasında "*Kurul, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir.*" hükmüne yer verildiği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Kanun'un 6'ncı maddesinde yer alan işleme şartlarından herhangi biri bulunmaksızın veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz biyometrik veri kategorisindeki "el geometrisi" bilgisinin işlendiği, dolayısıyla veri sorumlusu tarafından Kanun'un 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan yükümlülüğe aykırı davranıldığı, tüm bu hususların ve kabahatin haksızlık içeriği, veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu açısından; şikayete konu olan kişisel verinin özel nitelikli kişisel veri olması, ilgili kişi haricinde diğer abonelerin de özel nitelikli kişisel verilerinin Kanuna aykırı olarak işlendiğinden çok sayıda kişinin etkilenmesi ve kişisel verilerin korunması hakkına müdahalede bulunulması hususları göz önünde bulundurularak, Kanun'un 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca veri sorumlusu hakkında 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- İlgili kişinin veri sorumlusu bünyesinde bulunan kişisel verilerinin silinmesi talebine istinaden, veri sorumlusundan alınan cevap yazısında ilgili kişinin el geometrisi verisinin, ilgili kişinin üyeliğinin sonlanması akabinde ivedilikle silindiği ve el geometrisi bilgisi cihaza kaydedildiğinden ve yine cihaz üzerinden silindiğinden silme işlemine dair bir evrak göndermenin fiziken mümkün olmadığı ifade edildiğinden, veri sorumlusunun beyanı esas alındığında silme talebinin yerine getirildiği ve söz konusu kişisel verilerin silindiğine ilişkin ilgili kişinin bilgilendirilmesine,
- Giriş amacıyla biyometrik veri niteliğinde özel nitelikli kişisel veri işlenmesi uygulamasının Kanun'un 15'inci maddesinin 7'nci fıkrası kapsamında durdurulmasına, veri sorumlusu tarafından bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen "el geometrisi" ile ilgili verilerin Kanun'un 7'nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle yok edilmesi, eğer ilgili özel nitelikli verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise, yok etmeye yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere ivedilikle bildirilmesinin sağlanması ve yapılan işlemlerin sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

“Veri sorumlusu tarafından iş yerinde güvenlik kamerası vasıtasıyla ve işe giriş-çıkışlarda yüz tanıma sistemi kullanılması suretiyle kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 04/08/2022 tarih ve 2022/797 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 04/08/2022
Karar No : 2022/797
Konu Özeti : Veri sorumlusu tarafından iş yerinde güvenlik kamerası vasıtasıyla ve işe giriş-çıkışlarda yüz tanıma sistemi kullanılması suretiyle kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi

Bir Şirketin (veri sorumlusu) çalışanları tarafından Kuruma intikal ettirilen şikâyet dilekçelerinde; ilgili kişilerin çalıştıkları fabrikada işe giriş-çıkışlarda yüz tanıma sistemi uygulandığı ve bununla ilgili olarak ilgili kişilere açık rızalarının olduğuna ilişkin genel bir aydınlatma metni imzalatıldığı, bu metnin açık rızanın unsurlarını taşımadığı, aydınlatma yapılması ve açık rıza alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi şartına uyulmadığı, işe giriş-çıkışlarda alternatif seçenekler varken kullanılan yüz tanıma sisteminin orantısız bir uygulama olduğu, öte yandan, çalışanların tuvalette geçirdiği zamanı ölçmek için güvenlik kameralarının ilgili kişileri fiziksel olarak etkileyebilecek şekilde lavabolara da konulduğu, güvenlik kameralarının konulma amacının ötesinde hukuka aykırı bir amaç taşıdığı, özel hayatın gizliliğini ihlal ettiği ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (Kanun) genel ilkelerine aykırı olduğu, bununla birlikte söz konusu kameralar ile ilgili aydınlatma yapılmadığı iddia edilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda özetle;

- Şirketlerinin kâğıt üretiminde faaliyet gösterdiği ve üretim faaliyeti nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği açısından “tehlikeli” sınıfta yer aldığı,
- Şirketlerinin üretim faaliyeti açısından tehlikeli sınıfta yer alması nedeniyle küçük bir tedbirsizlikte dahi işçilerin sağlığını ve hayatını tehdit eden ve iş kazalarına sebebiyet verecek riskli bir çalışma ortamına sahip olduğu, bu nedenle güvenlik kameraları ile aktif izleme yapılarak herhangi bir tedbirsizlik olup olmadığının izlendiği, nitekim kâğıdın en hızlı tutuşan maddelerden biri olduğu ve iş kazalarının meydana gelme olasılığının çalışma koşullarından dolayı kolay olduğu, örneğin; işçilerden herhangi birinin sigara molası dışında fabrika içerisinde sigara içmesinin kendi hayatları açısından ciddi risk oluşturduğu, benzer şekilde işçilerin kendi aralarında şakalaşması akabinde dolap veya makina devrilmesi, makina bakımı sırasında kullanılan kimyasaldan etkilenmesi gibi farklı iş kazalarının da meydana gelebileceği, keza genç çiraklar ve diğer çalışanların tuvaletlerde sigara içmeleri ve sonrasında sigara içtikleri anlaşılmasın diye yanıcı bir ürün olan parfüm sıkmalarının büyük bir risk doğurduğu, çalışanlar tarafından özellikle tuvalet kapıları ve ekipmanlara zarar verilen olayların yaşanabildiği,
- Bu nedenle Şirketin üretim alanında meydana gelen iş kazalarının da sık sık uyuşmazlıklara konu olduğu, işverenin İş Kanunu'ndan ve iş ve sağlığı ve güvenliği mevzuatından doğan “gözetim ve denetim” faaliyetini yerine getirip getirmediği konusunda ispat külfetinin bulunduğu, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında işçilerin yaşadıkları iş kazalarını bildirmenin hukuki yükümlülükleri olduğu, Şirketlerinin bu sorumlulukları yerine getirirken ispat açısından güvenlik kameralarının önemli bir araç olduğu, ilgili kişilerin başvurularında yer aldığı şekilde tuvalet alanlarında veya işçilerin mahrem alanlarında kamera ile kayıt alınmasının söz konusu olmadığı, tuvalete en yakın kameraların, tuvaletin bulunduğu koridorda bulunduğu, bu kameralardan da ihtilafa konu olan kameranın görüntü almadığı ve caydırma amaçlı olduğu,
- Şikâyette bulunan ilgili kişilerin görev yaptığı fabrikada kamera sistemi kayıtlarının, kayıt cihazları haricinde farklı bir alanda saklanmadığı, kameraların eski tarihli kayıtları silerek üzerine kayıt yaptığı, bu şekilde en fazla bir aylık kaydın cihazlarda bulunduğu, kameralarda yedekleme yapılmadığı,
- Elektronik gözetleme uygulamalarına Şirketleri tarafından başvurulmasının temel nedeninin işçilerin kendi hayatlarının korunması ve işveren tarafından iş yerinde alınan iş sağlığı ve

güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlamak olduğu, bu noktada önemli olan hususun, iş yerinde işçilerin temel hakları korunarak işçilerde var olan mahremiyet beklentisi ile işverenin elektronik gözetleme uygulamalarıyla işçilerini kontrol etme amacı arasında adil bir dengenin yaratılması olduğu (*OKUR, Zeki, İş Hukuku'nda Elektronik Gözetleme, İstanbul, 2013, s.87.*), Şirketlerinin denetim yetkisi kapsamında işçiyi denetlemesi ve gözetmesinin hukuki yükümlülükleri olduğu ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 5'inci maddesinde sayılan hukuka uygunluk sebeplerine dayanıldığı, ayrıca, izleme ve gözetlemenin hukuka uygunluk sebeplerinin yanında ölçülü olduğu,

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun "İşverenlerin ve İşçilerin Yükümlülükleri" başlıklı 77'nci maddesinde "İşverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmamak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler." hükmünün yer aldığı, bu maddeye göre işverenin işin gereği gibi yürümesini sağlamak için işçilerin ve iş yerlerinin güvenliğini sağlamakla yükümlü olduğu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4'üncü maddesinde "İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede; (...) b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar." hükmünün yer aldığı, bu maddeye göre de işverenin çalışanların güvenliğini sağlamakla yükümlü olduğu,
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi'nin "İşçilerin Gizli Kamera ile İzlenmesine İlişkin 17 Ekim 2019 tarihli Lopez Ribalda v. diğerleri Kararı"nda da kamera ile gözetleme tedbirinin işçilerin iş sağlığı ve güvenliğinin korunması, üretim sürecinin kontrol edilmesi yahut işletme malvarlığının korunması gibi meşru sebeplere dayanmasının hukuka uygun kabul edildiği, Kararda, Sözleşme'nin 8'inci maddesi ile devlete, yetkili ulusal makamların başvuruçuların özel hayatlarına saygı gösterme hakkı ile işverenlerin özellikle disiplin yetkisini kullanarak mülkünün korunmasını ve şirketin düzgün işlemlerini sağlama hakkı olan iki rakip çıkar arasında dengeyi sağlama yükümlülüğü getirildiğinin hatırlatıldığı, başvuruçuların özel yaşamlarına saygı haklarına ve bu hak ile işverenin yönetim gücünü kullanarak iş yerinin düzgün bir biçimde işleyişi arasındaki dengeye açıkça atıfta bulunarak, mülkiyetin korunması ve iş yerinin kusursuz işlemlerini sağlamak amacıyla işverenin kayıplardan sorumlu olanları bulmak ve cezalandırmak için önlemler almaya ilişkin meşru menfaatinin dikkate alınması gerektiğinin ortaya konulduğu,
- Fabrikalarında işçiler tarafından görülmesi mümkün olmayan bir gizli kamera uygulaması bulunmadığı, kamera kayıtlarının çalışanlara sunulan aydınlatma metinleri içerisinde işlenen veriler arasında sayıldığı ve hukuka uygunluk sebebinin belirtildiği, ayrıca fabrika girişinde ve kameraların bulunduğu alanlarda görsellere yer verilerek fabrikada kamera ile izleme yapıldığının belirtildiği, bu yöntemin Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Rehberi'nde de belirtilmiş olduğu üzere kamera ile izleme yapılan alanların işçi tarafından anlaşılabilirliği için uygun bir yöntem olduğu, detaylı aydınlatmaya işçilere sunulan aydınlatma metni vasıtasıyla ulaşmanın mümkün olduğu, kamera aydınlatma metinlerinin fabrika içi fotoğraflarının Kuruma iletilmesi,
- Kamera kayıtlarının ayrıca işveren tarafından iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almanın yanında iş kazası halinde Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) yapılacak iş kazası ve meslek hastalığı bildirisinin doldurulmasında ve sonrasında iş kazasına ilişkin olarak görülecek davalarda delil niteliği taşıması ve sonraki iş kazalarının önlenmesi amacı ile veri sorumlusu tarafından bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması ve veri sorumlusunun baskın meşru menfaati için veri işleminin zorunlu olmasına dayalı olarak işlendiği,
- Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (f) bendinde yer alan ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla veri sorumlusunun meşru menfaati için veri işleminin zorunlu olması istisnası kapsamında çalışanlardan açık rıza almadan kamera kayıt sistemiyle görüntülerin kayıt altına alınmasında bir sakınca bulunmadığı, zira iş yerinin ve diğer çalışanların güvenliğinin sağlanması ve iş kazasının nasıl gerçekleştiğinin tam olarak anlaşılabilirliği için daha sonraki süreçte buna yönelik önlemlerin alınmasının veri sorumlusunun meşru menfaati olarak kabul edilmesi gerektiği,
- Şirketleri tarafından gerçekleştirilen kamera sistemleri ile kişisel veri işleme faaliyetinin işçinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermeden, mahremiyet beklentilerine uygun olarak, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak meşru amaçlarla yürütülmesinin ve veri güvenliğine ilişkin olarak teknik ve idari tedbirlerin alınmasının önceliklendirildiği, Şirketleri nezdinde kamera sistemleri aracılığı ile işçinin kişisel verilerinin işlendiği durumlarda İş Kanunu, Borçlar Kanunu ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uygun davranıldığı,

- Öte yandan hızla gelişen teknoloji ile elektronik sistemler yardımıyla izleme ve gözetleme uygulamaları ve buna bağlı elde edilen kişisel verilerin işleme olanaklarının gün geçtikçe arttığı, kamera sistemleri ve iş yerine giriş kontrolü sağlayan elektronik ve biyometrik giriş ve zaman belirleme kontrol sistemleri gibi teknolojilerle işverenin işçisinin giriş çıkışlarını kayıt altına almasının artık mümkün hale geldiği (Üstün Y. ve Günel A. N., (2020). *İş İlişkilerinde Bazı Yaygın Uygulamaların Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Değerlendirilmesi, Kişisel Verileri Koruma Dergisi. 2(2), s. 63.*),
- Kâğıt fabrikalarının yüksek bütçeli yatırımlar olduğu ve NACE kodlarında tehlikeli sınıfta bulunduğu, NACE kodunun, iş yerlerinin tehlike sınıflarını gösterdiği,
- Bu endüstride en büyük kaza risklerinin, kâğıt yapma makinalarından, ağır kütükler, kâğıt rulolar ve balyalardan kaynaklandığı, makinaların arasına sıkışma, ağır objelerin düşmesi, elektrik çarpması, hidrojen sülfür gibi zehirleyici gazların solunması, ısı ve kimyasallardan kaynaklanan yanıkların ölümlere neden olması, kâğıt endüstrisinde yoğun olarak büyük makinaların kullanılması, kütüklerin taşınmasından hamur haline getirme sürecine, kurutmadan kimyasallarla işleme tabi tutma süreçlerine kadar her yerde dev makinalar kullanılması dolayısıyla ilgili kişilerin çalışmış olduğu fabrikalarında üretim bölümü yer aldığı için bu bölüme eğitimi olmayan kişilerin girişlerinin engellenmesi, başka bir çalışanın eğitimli çalışan kartı ile bu alana girişinin önüne geçilmesi amacı ile yüz okuma sistemi ile üretim alanına giriş sağlanabildiği,
- Üretim bölümüne giriş çıkışlarda kullanmakta oldukları yüz tanıma sistemleri aracılığıyla yüz tanıma görüntüsünden elde edilen verilerin sayısallaştırıldığı ve bu sayıların bilgisayar ortamında kontrol amaçlı eşleşmesinin sağlandığı, ilgili kişinin yüz türüne göre geliştirilen bir matematik hesabı ile algoritma çıkarıldığı ve bir takip numarası oluşturulduğu, bu numaradan tekrar yüz kaydına ulaşılmamasının imkansız olduğu, bu kapsamda üretim bölümüne giriş-çıkışlarda bu alanın kullanımı konusunda eğitimsiz kişilerin alana giriş yapabilmesine ihtimal verilmesi halinde bu durumun işverenin işçiye karşı iş yerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması borcunun ihlal edilmesine sebebiyet verebileceği, bu noktada sadece bu alana giren işçinin değil o bölümde çalışan bütün işçilerin hayati tehlikesinin söz konusu olabileceği, buna göre iş kazalarının önüne geçilmesi ve iş sağlığı ve güvenliğine uygun davranılması için gerekli önlemleri almanın işverenin kanuni yükümlülüğü olduğu, Şirketlerinin üretim bölümüne giriş-çıkışlarda kullanılan yüz tanıma cihazı aracılığı ile işçilerin biyometrik verilerinin kayıtları tutulmadan yalnızca benzersiz bir kodlama ile alana giriş çıkışların kontrol edilmesi işlemiyle işçilerin temel hak ve özgürlüklerine en az müdahale taşıyan ancak iş yeri güvenliğinin sağlanması amacına en uygun olan yöntemin tercih edildiği, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında tedbir almak noktasında başka bir yöntemin mevcut olmaması sebebiyle bu işlemin hukuka uygun ve ölçülü kabul edilmesi gerektiği, ayrıca, biyometrik veri kayıtlarının apaçık değil kodlama ile tutulması ile de veri minimizasyonunun sağlandığı, verilerin belirli sürelerle saklanması ve herhangi bir iş kazasının olmasının önüne geçmek, üretim alanına giriş çıkışların kontrolünün işverenin İş Kanunu ve Borçlar Kanunu kapsamında sorumluluğu olduğu dikkate alındığında işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine riayet edildiği, ayrıca biyometrik veri olarak değerlendirilebilecek hiçbir veriye şirketleri bünyesinde ve dışarıdan kimsenin ulaşmadığı, cihazlarda yüz tanıma verisinin tutulmadığı gözetildiğinde veri sorumlusunun veri güvenliğine ilişkin teknik ve idari tedbirleri almış olduğu, veri işleme faaliyeti nezdinde genel ilkelere riayet edildiği,
- Şirket tarafından fabrikalarında bulunan yüz tanıma sisteminin, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre özel nitelikli kişisel veri (biyometrik veri) kategorisinde olduğunun bilinciyle ilgili çalışanlardan ayrıca açık rıza da alındığı, açık rıza alınmış olması durumunda, retina/yüz tarama ile giriş-çıkışların yukarıda sayılan özel bölümler için uygulanabilir olduğunun kabul edilmesi gerektiği, ilgili kişilere ait çalışan aydınlatma ve açık rıza metinlerinin Kuruma iletildiği,
- Fabrikalarında kullanılan yüz tanıma sistemi ile üretim bölgesine giriş işlemi için işçilerin açık rızasına dayanılırken genel ilkelere de riayet edildiği,
- Puantaj kayıt sistemi aracılığıyla alınan işe giriş-çıkış bilgilerinin ise yüz tanıma verileri üzerinden değil tekil numaralar üzerinden yapıldığı, puantaj hesaplanmasında özel nitelikli veri işlenmediği, bu tekil numaraların ise ilgili kişilerin iş akdinin sona ermesini müteakip 10 yıl saklandığı ve ardından imha edildiği, bu verilerin yurt dışına aktarımının söz konusu olmadığı, verilerin Şirketlerinin yerel sunucularında tutulduğu ve yasal saklama süresi ardından uygun yöntemlerle imha edildiği

belirtilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan değerlendirme neticesinde, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 04/08/2022 tarih ve 2022/797 sayılı Kararı ile;

- İlgili kişilerin şikayetine konu **güvenlik kameraları vasıtasıyla hukuka aykırı olarak kişisel veri işlendiğine** ilişkin olarak yapılacak olan değerlendirmenin çerçevesinin; güvenlik kameraları ile hangi kişisel verilerin işlendiği, güvenlik kameraları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerinin amacı ve hukuki dayanağı, güvenlik kameralarının iş yerinde hangi konumlarda bulunduğu, ilgili kişiler tarafından iddia edildiği üzere tuvalete konumlandırılan kameranın tam olarak hangi noktaları görebildiği, söz konusu kameraların sürekli görüntüleme yapıp yapmadığı ve kayıt özelliği bulunup bulunmadığı, kameralar vasıtasıyla kayıt gerçekleştiriliyor ise söz konusu kayıtların saklanma süresinin ne kadar olduğu, bu kayıtların ne şekilde saklandığı, saklanma süresi dolduğunda hangi işlemlere tabi tutulduğu şeklinde belirlendiği,
- Güvenlik kameraları vasıtasıyla iş yerlerinde, çalışanların iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi, üretim süreçlerinin kontrolü, iş yerinin ve müşterinin korunması, işçinin performansının değerlendirilmesi ve suç şüphesinin aydınlatılması gibi birçok amaç ile genel ve özel nitelikte kişisel verinin işlenmesinin mümkün olduğu , bu çerçevede, öncelikli olarak veri sorumlusu tarafından kameralar ile görüntülerin işlenmesinin özel nitelikli veya genel nitelikli kişisel veri olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği, şikâyete konu olayda veri sorumlusunun kameralar vasıtasıyla görüntü kayıtlarını iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması amacıyla işlediği belirtilmekte olup görüntüler vasıtasıyla elde edilen kişisel verilerin yalnızca çalışanın kim olduğunu belirleme, yetkisiz kişilerin tehlikeli alanlara girmesini önleme amacıyla kullanıldığının anlaşıldığı, bu anlamda, veri sorumlusunun görüntüleri biyometrik bir işleme tabi tuttuğu ve kameraların teknik olarak biyometrik analiz yapılmasına imkân sağlayan bir teknolojiye sahip olduğuna ilişkin somut bir dayanak bulunmadığı, zira ilgili kişilerin de bu yönde iddiası bulunmadığından kameralar vasıtasıyla işlenen kişisel verilerin genel nitelikte kişisel veri olduğu, bu anlamda Kanun'un 5 inci maddesi çerçevesinde değerlendirme yapılmasının uygun olacağı,
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "İşverenin Genel Yükümlülüğü" başlıklı 4'üncü maddesinde; "(1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede; a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar. b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar. c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır. ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır. d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır. (2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. (3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez..." hükmünün yer aldığı,
- Mezkûr Kanun'un "İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Kayıt ve Bildirimi" başlıklı 14'üncü maddesinin; "(1) İşveren; a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler. b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler. (2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur: a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde. b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde. (3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder." hükmünü haiz olduğu,
- Öte yandan, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde **tehlike sınıfının**, iş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak iş yeri için belirlenen tehlike grubu şeklinde tanımlandığı, veri sorumlusunun kâğıt sektöründe faaliyet gösteren bir Şirket olduğu ve bu kapsamda, veri sorumlusu tarafından da beyan edildiği üzere NACE kodunun (iş yerlerinin hizmet verdiği alanlara göre tehlike sınıfları) 17.12 Kâğıt ve Mukavva İmalatı kapsamında tehlikeli sınıfta yer aldığı anlaşılmakta olup, İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'ne göre

de İşyeri Tehlike Sınıfları listesinde 17.12'nin alt başlığı olan 17.12.07'nin Tehlikeli şeklinde sınıflandırıldığı,

- Veri sorumlusu tarafından şikâyete konu kameranın tuvaletin olduğu koridorda bulunduğu ve kameranın görüntü kaydı almayıp caydırma amaçlı olduğu, veri işleme faaliyetine konu olmadığına iddia edildiği,
- Diğer taraftan, iş yerinde kasıtlı olarak gerçekleştirilen zararlara ilişkin olarak; İş Kanunu'nun 25'inci maddesinde işverenin haklı nedenle derhal fesih sebebi olarak "*İşçinin kendi isteği veya savaşması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, iş yerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması.*" sayıldığı, buna ek olarak, Türk Borçlar Kanunu'nun "Özen ve Sadakat Borcu" başlıklı 396'ncı maddesinde işçinin yüklediği işi özenle yapmak ve işverenin haklı menfaatinin korunmasında sadakatle davranmak zorunda olduğu, işçinin, işverene ait makineleri, araç ve gereçleri, teknik sistemleri, tesisleri ve taşıtları usulüne uygun olarak kullanmak ve bunlarla birlikte işin görülmesi için kendisine teslim edilmiş olan malzemeye özen göstermekle yükümlü olduğunun öngörüldüğü,
- Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve tespitler çerçevesinde; değerlendirilebilecek olmakla birlikte söz konusu veri işleme faaliyetinin her halükârda Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan genel ilkelerden "belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme" ve "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkelerine uygun olması gerektiği, iş yerine konumlandırılan kamera sayısı, kameraların görüş açısı, mesafeleri ve yerleştirildikleri alanlar, kaydedilen görüntülerin ve seslerin toplanma ve işleme amaçları ile saklama süreleri(*Selen Uncular, İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması, s.293.*), ses kayıt cihazlarının kullanım yerleri, cihazların teknik özellikleri, verilerin depolanması ve verilere kimler tarafından erişilebileceği, veri işleme faaliyetinin kimleri hedeflediği ve verisi işlenen farklı gruplar için farklı sonuçların olup olmadığı(*Avrupa Komisyonu, Electronic Monitoring and Surveillance in the Workplace, s. 29.*) hususlarının gözetleme uygulamalarının hukuka uygunluğunun değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken unsurlar olduğu, çalışanların soyunma odaları, tuvaletler, duşlar, mescit, dinlenme odaları ve emzirme odaları bakımından makul bir mahremiyet beklentisinde olduğu dikkate alındığında veri sorumlusu tarafından söz konusu alanlarda veri işleme faaliyeti gerçekleştirilmesinin çalışanların mahremiyet beklentilerini zedeler nitelikte özel alanlarını işgal niteliğinde sayılabileceği,
 - Veri sorumlusu tarafından iş sağlığı ve güvenliği çerçevesinde kamera vasıtasıyla gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetleri, Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan "Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için veri işlemenin zorunlu olması" kapsamında,
 - İşverenin iş yerine çalışanlar tarafından zarar verilmesi hususunda Türk Borçlar Kanunu'nun 396'ncı maddesi uyarınca veya İş Kanunu'nun 25'inci maddesi çerçevesinde işlem tesis edebilmesi adına gerçekleştirilen veri işleme faaliyetleri, Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan "Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması" ve (f) bendinde yer alan "İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması" kapsamında
- Veri sorumlusu tarafından çalışanların tuvalette sigara içmesi ve sonrasında kokuyu yok edebilmek adına parfüm sıkılmalarının risk doğurduğu, ayrıca çalışanlar tarafından tuvalet kapıları ve ekipmanlara zarar verildiği iddia edilmekle birlikte sigara içilmesini önlemek ve parfüm dolayısıyla ortaya çıkabilecek iş kazalarını engellemek, çalışanlar tarafından iş yerine zarar verilmesini önlemek amacıyla kişilik haklarına daha az müdahale edebilecek nitelikte bir yöntem seçilerek kişisel veriler işlenmeksizin de amaçların sağlanabileceği, her ne kadar veri sorumlusu tarafından şikâyete konu kameranın sahte kamera olduğu ve veri işleme faaliyeti gerçekleştirilmediği iddia edilse de mevcut şartlarda bu hususun tespiti mümkün olmamakla birlikte bu şekilde kişisel veri işleniyor izlenimi verilerek işçilerin mahrem alanlarında her an izleniyormuş hissine kapılmasına sebep olunmasının veri sorumlusunun dürüstlük ilkelerine aykırı davranış sergilediği anlamına geldiği, zira Borçlar Kanunu'nun 417'nci maddesinde de yer aldığı üzere işverenin, hizmet ilişkisinde işçinin kişiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir düzeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik tacize uğramamaları için gerekli önlemleri almakla yükümlü olduğu,
- Sonuç olarak, veri sorumlusunun iş yerinde kameralar vasıtasıyla gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerinin Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan "Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için veri işlemenin zorunlu olması," (e) bendinde yer alan "Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin

zorunlu olması” ve (f) bendinde yer alan “İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması” kapsamında değerlendirilebileceği ancak kameraların veri sorumlusu tarafından çalışanların mahremiyet beklentilerini zedeleyecek şekilde konumlandırıldığı dikkate alındığında bu durumun Kanun’un Genel İlkeler başlıklı 4’üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve (2) numaralı fıkrasında kişisel verilerin işlenmesinde hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ilkesine aykırılık teşkil ettiği,

- İlgili kişilerin şikayetine konu işe **giriş-çıkış kontrolü için yüz tanıma sistemleri vasıtasıyla hukuka aykırı olarak kişisel veri işlendiğine** ilişkin olarak yapılacak olan değerlendirmenin çerçevesinin; iş yerine giriş-çıkış kontrolü amacıyla hangi yöntemlerin kullanıldığı ve söz konusu yöntemlerle hangi kişisel verilerin işlendiği, bu yöntemlerle gerçekleştirilen kişisel verilerin işlenmesi faaliyetinin Kanun’un 5’inci ve 6’ncı maddesinde yer alan hangi veri işleme şartına dayalı olarak gerçekleştirildiği, işe giriş-çıkış kontrolü amacıyla kullanılan sistemler vasıtasıyla elde edilen kişisel verilerin saklama süresinin ne olduğu, ne şekilde saklandığı, saklama süresi dolduğunda hangi işlemlere tabi tutulduğu, biyometrik veri işlemek suretiyle işe-giriş çıkış yöntemi tercih edilmesini zorunlu kılacak sebeplerin bulunup bulunmadığı şeklinde belirlendiği,
- Kanun’un “Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 6’ncı maddesinde kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olarak belirlendiği, özel nitelikli kişisel veriler arasında yer alan biyometrik veri tanımına ise Kanun’da yer verilmemekle birlikte, 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğünde (GDPR) biyometrik verinin; “yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemekten kaynaklanan kişisel veriler” olarak tanımlandığı, GDPR’ın Recital bölümünün 51’inci maddesinde de biyometrik verilerle ilgili açıklamalara yer verildiği ve fotoğrafların işlenmesinin doğrudan biyometrik veri olarak nitelendirilemeyeceği, yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter alındığının değerlendirildiği,
- Danıştay 15. Dairesinin 2014/4562 Esas sayılı kararında ise biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikler aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği belirtilerek, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, el geometrisi tanıma, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğu ifade edildiği hususlarından hareketle iş yerine giriş-çıkış esnasında yüz tanıma sistemi kullanılması suretiyle çalışanların kimlik doğrulamasının yapılması hususunda veri sorumlusunun özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik veri işleme faaliyetinde bulunduğu, bu çerçevede, yüz tanıma sistemleri vasıtasıyla gerçekleştirilen biyometrik veri işleme faaliyetinin Kanun’un 6’ncı maddesine göre açık rıza veya kanunda öngörülen hallerde işlenmesinin mümkün olduğu,
- İlgili kişiler tarafından, ilgili kişilere açık rızalarının olduğuna ilişkin genel bir aydınlatma metni imzalatıldığı, bu metnin açık rızanın unsurlarını taşımadığı, aydınlatma yapılması ve açık rıza alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi şartına uymadığı iddia edilmekte olup veri sorumlusunun Açık Rıza ve Aydınlatma Metni olarak iki ayrı metnin bulunduğu, bu kapsamda, veri sorumlusu ve ilgili kişiler tarafından Kuruma iletilen ‘Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Çalışan ve Çalışan Adayı Açık Rıza Metni’nin incelenmesi neticesinde; açık rıza metninde birçok amaç sıralanarak akabinde, birçok kişisel veriye yer verildiği, ayrıca şikayete konu ilgili kişilerin günlük giriş-çıkış kayıtları, kamera kayıtları, parmak izi ve yüz tanıma sistemi kayıtları şeklinde sayılan kişisel verileri ile özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesine ilişkin “...KVKK – Çalışan ve Çalışan Adayı Aydınlatma Metni evrakını okuduğumu ve anladığımı, herhangi bir etki ve baskı altında kalmaksızın işbu ‘Açık Rıza Beyanı’ yazısında yukarıda belirtilen kişisel ve özel nitelikli kişisel verilerimin Şirket tarafından toplanması, kaydedilmesi, işlenmesi, saklanması ve aktarılmasına açık bir şekilde rıza gösterdiğimi kabul, beyan ve taahhüt ederim.” şeklinde ifadelerle yer verildiği,
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında rızanın; “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde ‘Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza’ şeklinde tanımlandığı, dolayısıyla, rızanın, ilgili kişinin kendisiyle ilgili

veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanı olduğu, belirli konuya ilişkin açık rızaya başvurulmasının ilgili kişilerin verileri üzerindeki kontrolünü sağlıklı bir şekilde sağlayabilmesi açısından önem arz ettiği, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için açık rızanın belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olması gerektiği, eğer birden çok kategoriye ilişkin verinin işlenmesine dair açık rıza beyanında bulunulacaksa, açık rızanın hangi verilerin ve ne amaçlarla işleneceği gibi, işlemenin farklı noktaları açısından da verilmiş olması gerekeceği(*Kişisel Verileri Koruma Kurumu Açık Rıza Rehberi, 2018*), açık rızanın özgür irade ile verilmiş olmasının ilgili kişilerin verileri üzerinde kontrol hakkı ve gerçek bir seçim hakkının tanınmış olması ile sağlandığı, özgür iradenin, dışarıdan gelen hiçbir sosyal, ekonomik, psikolojik veya bunlar dışındaki herhangi bir baskı altında kalmadan, kararını ayırt etme gücüne sahip iken ve serbest iradesiyle verebilmesi anlamına geldiği(*Cihan Avcı Braun, Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza, 2018*), ilgili kişilerin rıza vermemesi ve rızayı geri çekmesinin mümkün olmadığı hallerin tarafların eşit konumda olmadığı veya taraflardan birinin diğeri üzerinde etkili olduğu(*Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Açık Rıza, s.6.*) güç dengesizliğinin bulunduğu istihdam ilişkisinde var olabildiği, çalışana rıza göstermeme imkanının etkin bir biçimde sunulmadığı durumlarda gerçek bir seçeneğe sahip olunduğunu söylemenin mümkün olmayacağı,

- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Genel İlkeler başlıklı 4'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendi gereğince de kişisel verilerin işlenmesinde kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ilkesine uyulmasının zorunlu olduğu, buna göre, veri işleme süreçlerinde amacın farklılaştırılmaması, belirlenen amacın dışına çıkılmaması ve kişisel verilerin işleme amaçlarının bulanıklaştırılmamış ve belirsizleştirilmemiş olması gerektiği,
- Veri sorumlusunun çalışan ve çalışan adaylarına yönelik olarak hazırlamış olduğu açık rıza metninde; birçok amaç sıralanarak akabinde veri sorumlusu tarafından işlenen tüm kişisel verilere yer verildiği, bu kapsamda veri sorumlusunun gerçekleştirmiş olduğu tüm kişisel veri işleme faaliyetlerinin asıl olarak ve yalnızca ilgili kişilerin açık rızalarına dayanılarak gerçekleştirildiği izlenimine neden olduğu anlaşılmakta olup Kanun'da bulunan açık rıza dışındaki şartlardan birine dayanılıyorsa, bu durumda ilgili kişiden açık rıza alınmasına gerek bulunmadığı ve veri işleme faaliyetinin, açık rıza dışında bir dayanakla yürütülmesi mümkün iken açık rızaya dayandırılmasının, aldatıcı ve hakkın kötüye kullanımı niteliğinde olacağı; nitekim ilgili kişi tarafından verilen açık rızanın geri alınması halinde veri sorumlusunun diğer kişisel veri işleme şartlarından birine dayalı olarak veri işleme faaliyetini sürdürmesinin hukuka ve dürüstlük kurallarına aykırı işlem yapılması anlamına geleceği, örneğin "*İşten ayrılma, yeni personel talebi, Şirkete giriş-çıkış takibi, izin hesaplama, izin talebi, avans talebi, avans işlemleri, mesai bildirim, özlük dosyalama, özlük hakları (ücret ve yan haklar) hesaplama, kıdem ve ihbar ücreti hesaplama, staj işlemleri, ödüllendirme*" gibi amaçlarla gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerinin "Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması" kapsamında değerlendirilebileceği dikkate alındığında kişisel verilerin işlenmesini gerektirecek bir kişisel veri işleme şartı bulunması durumunda açık rıza metnine bu hususların dahil edilmemesi gerektiği, zira, veri sorumlusunun açık rıza metni incelendiğinde; açık rıza dışındaki şartlar bulunduğu halde tüm kişisel veri işleme faaliyetlerinin bu metne dahil edildiği, öte yandan, açık rıza metninde hangi kişisel verinin hangi işleme amacı ile ilişkilendirildiği veri sorumlusu tarafından toplulaştırılmış olduğundan amaçlar ve kişisel verilerin net olarak anlaşılmadığı, bu anlamda, veri sorumlusu tarafından ilgili kişilere imzalatılan açık rıza metninin Kanun'da kişisel verilerin işlenmesi şartı olarak yer alan açık rızanın unsurlarını taşımadığı,
- İşe giriş-çıkışlarda yüz tanıma sistemi kullanılması suretiyle gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetinin açık rızaya dayanılarak gerçekleştirilmiş olması durumunda dahi, bu veri işleme faaliyetlerinin her halükârda Kanun'un 4'üncü maddesinde düzenlenen genel ilkelere uygun olarak yerine getirilmesi gerektiği, bu çerçevede, veri sorumlusunun iş sağlığı ve güvenliği çerçevesindeki amaçlarını giriş-çıkış esnasında manyetik kart sistemi, RFID etiketi, cep telefonuna gönderilecek bir SMS'in sisteme girilmesi gibi alternatif yollar, ayrıca işçilerin başkası yerine imza atma veya kart okutma gibi yöntemlere başvurmaması adına uyarılması ve tespit edildiğinde uygulanabilecek yaptırımlar belirlenerek bu hususta işçilere bilgilendirme yapılmak suretiyle kötü niyetli kullanımların önüne geçilmesi ile sağlanması mümkünken çalışanların biyometrik verisi niteliğindeki yüz tanıma verisinin işlendiği, sonuç olarak, sınırlı ve ilgili kişilerin kişilik haklarına daha az müdahale edecek nitelikteki kişisel verileri işlemek suretiyle amaca ulaşılabilecek ve yürütülebilecek işlemlerin, gereğinden fazla ve daha çok müdahaleci nitelikteki kişisel verinin işlenmesi suretiyle gerçekleştirilmesinin, Kanun'un 4'üncü maddesinin (2)

numaralı fıkrasının (ç) bendinde düzenlenen kişisel verilerin işlenmesinde “işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkesine uyulması zorunluluğuna aykırılık teşkil ettiği,

- Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde;
 - Veri sorumlusunun ilgili kişilerden biyometrik verilerinin işlenmesine dair almış olduğu açık rızanın Kanun’un Tanımlar başlıklı 3’üncü maddesinde yer aldığı üzere ‘Belirli konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza’ unsurlarını taşımadığı,
 - Öte yandan, veri sorumlusu tarafından iş sağlığı ve güvenliği kapsamında söz konusu biyometrik verinin işlenmesinin kanuni yükümlülüğü olduğu belirtilmekle birlikte biyometrik verilerin açık rıza dışında yalnızca kanunlarda öngörülen hallerde işlenmesinin mümkün olduğu, kanunlarda öngörülme şartı ile kastedilenin özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ilişkin olarak ilgili faaliyet alanına veya sektöre ilişkin kanunlarda ayrıca ve açıkça düzenleme olması gerektiği (*Anayasa Mahkemesi, B. No: 2018/11988, 10.03.2022, s. 15. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/04/20220419-7.pdf*), bu bağlamda, mesai takibi ve güvenlik amacıyla işverene İş Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu ile bir takım denetim yetkileri tanınabilmekle birlikte çalışanın mesai takibi, iş sağlığı ve güvenliği amaçları ile özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesine ilişkin açıkça bir düzenleme olmadığından yalnızca çalışanların açık rızası bulunması durumunda biyometrik verilerin işlenebileceği, somut olayda açık rızanın da unsurlarının karşılanmadığı, ayrıca ilgili kişilerin açık rızası bulunsa dahi söz konusu verinin işlenmesinin Genel İlkeler’e aykırılık teşkil ettiği,
- Öte yandan, **veri sorumlusu ve ilgili kişiler tarafından Kuruma intikal ettirilen ‘Çalışan ve Çalışan Adayı Aydınlatma Metni’nin** ilgili kişilerin iddiaları ile sınırlı olarak incelenmesi neticesinde; aydınlatma metninde “..şirket yerleşkelerimizin güvenliğine ilişkin toplanan veriler (fiziksel mekan/güvenlik görüntü kaydı), görsel ve işitsel kayıt verilerinizin (ses, görüşme ve kamera kayıtları) işlendiği..” şeklinde bilgiye yer verildiği anlaşılmalı birlikte yüz tanıma sistemleri vasıtasıyla gerçekleştirilen biyometrik veri işleme faaliyetine ilişkin herhangi bir bilginin bulunmadığı, dolayısıyla bu veriler yönünden veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmediği,
- Veri sorumlusunun düzenlediği aydınlatma metninde kişisel verilerin toplanmasının hukuki sebebinin Kanun’un 5’inci ve 6’ncı maddelerinde belirtilen işleme şartları olduğu, kişisel veri işleme amacının da ayrı bir şekilde açıkça belirtildiği görülse de hangi kişisel verinin hangi işleme amacı ve hangi işleme şartı ile ilişkilendirildiğinin açıkça belirtilmediği,

değerlendirmelerinden hareketle;

- Veri sorumlusunun iş yerinde yer alan kameraları işçilerin makul mahremiyet beklentisini zedeleyecek bir şekilde konumlandırmaması, bu çerçevede iş yerlerindeki tüm kameraların gözden geçirilerek konumlarının düzenlenmesi, bu işlemlere ilişkin Kanun’un 15’inci maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca Kurula en geç otuz gün içinde bilgi verilmesi yönünde talimatlandırılmasına,
- Öte yandan, veri sorumlusu tarafından şikâyete konu alanlarda kameralar vasıtasıyla bir kişisel veri işleme faaliyeti gerçekleştirilmiş ise söz konusu kişisel verilerin Kanun’un 7’nci maddesine ve Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik’e uygun bir biçimde imha etmesi ile imha işlemlerinin yapıldığını kanıtlar nitelikteki belgeler (log kaydı gibi) ile Kurula bilgi vermesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Kişisel verilerin işlenmesinin açık rıza dışında bir şarta bağlı olduğu durumlarda, bu verilere ilişkin işleme faaliyetlerine Açık Rıza Metninde yer verilmemesi, ayrıca hangi kişisel verinin hangi işleme amacı ile ilişkilendirildiği hususunun Açık Rıza Metninde açıkça belirtilmesi suretiyle güncellenmesi ve bu hususta Kurula en geç 30 gün içinde bilgi verilmesi yönünde veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Veri sorumlusu tarafından ilgili kişilerin giriş-çıkış esnasında yüz tanıma sistemi vasıtasıyla biyometrik verilerini işlenmesinin Kanun’un 6’ncı maddesi kapsamında herhangi bir veri işleme şartına dayanılmaksızın gerçekleştirildiği sonucuna varıldığı, bu hususların Kanun’un 12’nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer verilen “Veri sorumlusu kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.” hükmüne aykırılık teşkil etmesi nedeniyle veri

sorumlusu hakkında Kanun'un 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında 500.000 TL idari para cezası uygulanmasına,

- Bu çerçevede, veri sorumlusu tarafından Kanun'un kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesini düzenleyen 7 nci maddesi ve Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'e uygun bir biçimde şimdiye kadar yüz tanıma sistemleri vasıtasıyla elde edilen tüm kişisel veriler ile doğrulama verilerinin imha edilmesi ve imha işlemlerine ilişkin açıklama getirilmesi, ayrıca işe giriş-çıkışın yüz tanıma sistemi yerine biyometrik verileri işlemenin haricinde alternatif yollar ile sağlanması, biyometrik veri ile giriş çıkış işlemleri yapılmasının ve biyometrik veri işlemenin ivedilikle durdurulması hususlarında bu işlemlerin yapıldığını kanıtlar nitelikteki belgeler ile Kanun'un 15'inci maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca en geç otuz gün içinde Kurula bilgi verilmesi yönünde veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Aydınlatma Metninin kişisel veri işlemenin amaçlarının yer aldığı kısımlarında Kanun'un 5'inci ve 6'ncı maddesi kapsamındaki işleme şartlarına da yer verilmesi, hangi kişisel verinin hangi işleme amacı ve hukuki sebeple ilişkilendirildiğinin açıkça belirtilmesi suretiyle güncellenmesi ve bu hususta Kurula en geç 30 gün içinde bilgi verilmesi yönünde veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili özel nitelikli kişisel verilerinin özlük dosyasından çıkarılması talebi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2020 tarihli ve 2020/396 sayılı Kararı

Karar Tarihi : 20/05/2020
Karar No : 2020/396
Konu Özeti : İlgili kişinin, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili özel nitelikli kişisel verilerinin özlük dosyasından çıkarılması talebi

Kuruma intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle, ilgili kişinin memuriyete ilk giriş tarihinden önce hakkında verilmiş olan ceza kararının özlük dosyasında yer aldığı, verilen kararda yer alan beş yıllık denetim süresinin dolduğu ve davanın düşmesine karar verildiği, kararın adli sicil kaydından silindiği, bu itibarla özlük dosyasında yer alan mezkûr karar ve ilgili dosyanın kaldırılarak imha edilmesi için veri sorumlusu çalıştığı kuruma yapmış olduğu başvurunun reddedildiği; ancak söz konusu dosyanın açık rızası dâhilinde, resmi olarak güvenlik soruşturması yapılmadan, kurumunda çalışmaya ilk başladığı tarihte İl Yazı İşleri Müdürünün kendisine sözlü olarak güvenlik soruşturması yapması ve mahkeme sürecinin devam etmesi sebebiyle mahkeme kararını getirmesinin gerekmesi üzerine özlük dosyasına konulduğu, anılan verinin muhafazasını gerektiren bir sebebin bulunmadığı belirtilerek özlük dosyasında yer alan mahkeme dosyasının kaldırılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişinin atamasının yapılabilmesini teminen başvuru belgelerinin istendiği, bu kapsamda sunulan belgeler arasında yer alan “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Formu”nda “*Hakkınızda Verilmiş Bulunan Mahkûmiyet Hükümü veya Halen Devam Eden Ceza Davası Bulunup Bulunmadığı*” kısmının “Var” olarak beyan edilmesi nedeniyle, ilgili kişi hakkında verilmiş hükümler veya devam eden cezaların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde yer alan şartlara engel teşkil edip etmediğinin tespiti amacıyla, söz konusu mahkeme kararlarının ilgili kişinin kendi isteği ile ... Asliye Ceza Mahkemesinden talep edilerek atamasının yapılıp yapılamayacağı hususunun incelenmesini teminen Kurumuna sunulduğu,
- İlgili kararın atamaya engel teşkil edip etmediği hususunda gerekli değerlendirmenin yapılarak atamanın gerçekleştirildiği ve ilgili kişinin görevine başladığı, söz konusu kararların atama onayı ile ilişkilendirildiği ve Kamu Personeli Genel Tebliğinin (Seri No: 2) “Özlük Dosyasının Tutulmasına İlişkin Usul ve Esaslar” başlıklı D maddesinin 5 inci fıkrasının birinci bendi gereğince özlük dosyasına konulduğu, işlemin 2013 yılında gerçekleştiği; ancak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (**Kanun**) 07.04.2016 tarihinde yürürlüğe girdiği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2020 tarihli ve 2020/396 sayılı Kararı ile;

- Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca kişisel verinin; kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi, (e) bendi uyarınca kişisel verilerin işlenmesinin; kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi, (ç) bendi uyarınca ilgili kişinin; kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi, (ı) bendi uyarınca veri sorumlusu; kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiyi ifade ettiği,
- Bu çerçevede, şikâyete konu başvuruyu yapan kişinin gerçek kişi olduğu ve bu itibarla, ilgili kişi sıfatını haiz bulunduğu; ilgili kişinin Kuruma yapmış olduğu başvuruya konu ettiği mahkeme

kararlarının kişiyi belirli kılma niteliğinin bulunması sebebiyle kişisel veri olduğu; söz konusu mahkeme kararlarının Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz bulunduğu,

- Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olduğu, ikinci fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesinin yasak olduğu, üçüncü fıkrasında, birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel verilerin kanunlarda öngörülen hallerde, sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel verilerin ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceğinin hükme bağlandığı,
- İlgili kişinin, başvurusunda resmi dayanağı olmaksızın yapıldığını iddia ettiği güvenlik soruşturması evrakının 2013 yılına ait olduğu, söz konusu tarihte 03.11.1994 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4045 sayılı “Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” un yürürlükte bulunduğu, anılan Kanunun 1 inci maddesi uyarınca güvenlik soruşturması işleminin yapılabilmesinin ön koşulunun; ilgili personelin ya kamu kurum veya kuruluşlarında “gizlilik dereceli birim” olarak nitelendirilen birimlerde ya da düzenlemede sınırlı olarak sayılan kurumlarda yahut görevlerde çalıştırılacak olması durumlarından birisinin gerçekleşmesi olduğu,
- İlgili kişiye güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işleminin yapılabilmesinin, konuya ilişkin temel düzenleme vasfı taşıyan 4045 sayılı “Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” kapsamında, ilgili kişinin “gizlilik dereceli birim” olarak ifade edilen birimlerde çalıştırılacak olması koşuluyla; 4045 sayılı Kanuna dayalı olarak çıkarılan “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği” kapsamında ise “...ilk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacakları...” ifadesi kapsamında mümkün olabileceği, bunun dışındaki olasılıklarda ise şikâyete konu olay tarihinde yürürlükte bulunan mevzuata aykırılık teşkil edeceğinin değerlendirildiği, bu açıdan bakıldığında, 4045 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili kişinin atanmış olduğu kadronun, kanunda “yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler” şeklinde ifade edilen birimler arasında yer alıp almadığı hususunun, Kanuna uygun bir kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği noktasında önem arz ettiğinin görüldüğü,
- Öte yandan, “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği”nin “Tanımlar” başlığını taşıyan 4 üncü maddesinde “gizlilik dereceli birim” kavramının tanımına yer verildiği, düzenlemeden, “gizlilik dereceli birim ve kısım” olarak ifade edilen kavramın, gizlilik dereceli bilgi ve belgeler ile bağlantılı olduğunun anlaşıldığı; bu noktada, herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda görev yapmakta olan personelin, hukuki anlamda olmasa da, fiili olarak gizlilik dereceli birim ve kısımda çalışıyor olarak kabul edildiği/varsayıldığının değerlendirildiği,
- İlgili kişinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde yer verilen şartlar arasında gösterilen “Kamu haklarından mahrum bulunmamak” ve “Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.” koşullarının adayda bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesini teminen birtakım belgelerin, aday tarafından veri sorumlusuna sunulmasının gerektiği; ancak atamaya esas teşkil eden belgelerin neler olduğuna ilişkin olarak 657 sayılı Kanunda herhangi bir hükmün yer almadığı, bununla birlikte; özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz bulunan “Ceza Mahkûmiyeti ve Güvenlik Tedbirleri” bilgisinin 657 sayılı Kanun uyarınca atamayı yapacak kuruma sağlanması hususunda adli sicil bilgisinin talep edilmesinin, Kanuna aykırılık teşkil etmediğinin değerlendirildiği,

- Diğer taraftan ilgili kişinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki koşulları taşıyıp taşımadığının araştırılması noktasında yeterli olduğu düşünülen adli sicil kaydının, bilgi ve belge talepli Kurum yazısına veri sorumlusu tarafından gönderilen cevap ve ekinde yer almadığının görüldüğü, bu itibarla, söz konusu mahkeme kararlarının; adli sicil kaydı istenmeksizin/verilmeksizin, doğrudan mahkeme kararlarının talep edilmesi/verilmesi şeklinde gerçekleştiği; bununla birlikte durumun ilgili kişinin bilgisi ve talebi doğrultusunda gerçekleşmesi sebebiyle, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen söz konusu olgunun, olayın gerçekleştiği tarihte yürürlükte bulunan mevzuat bakımından hukuka aykırılık içermediğinin değerlendirildiği,
- Söz konusu kararların, güvenlik soruşturması işlemi neticesinde elde edilen (istihbari vb.) kararlar olmadığı, atama işlemlerinin gerçekleştirilmesini teminen ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna sunulan evraklar arasında yer alması sebebiyle özlük dosyasına girdiğinin taraf beyanlarından anlaşıldığı,
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 109 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usul ve esasların Devlet Personel Başkanlığınca (DPB) belirlendiği, bu sebeple, konuya ilişkin olarak memurların ilk veya naklen atanmalarına ilişkin belgeler ile memurun adaylık ve asli memurluğa atanmasına ilişkin belgelerin neler olduğu, kamu kurumlarının/kuruluşlarının memurlardan ilk işe başlamaları sırasında istedikleri bilgi ve belgelerin neler olduğu ile bu belgelerin her kurum/kuruluşta farklılık gösterip gösteremeyeceği hususları ile “yargı organlarınca memur hakkında verilmiş karar örnekleri” ifadesinin yargı organlarınca memurun çalışma hayatına ilişkin verilmiş karar örneklerini mi yoksa memur hakkında verilmiş tüm karar örneklerini mi kastettiği hususuna ilişkin olarak Kurumca, Devlet Personel Başkanlığından görüş talep edildiği ve Devlet Personel Başkanlığının Kuruma gönderdiği cevabi yazıda; 2 Seri No’lu Kamu Personeli Genel Tebliğinin “Özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usul ve esaslar” başlıklı bölümüne ilişkin düzenlemelere yer verildikten sonra, “*Mezkûr Tebliğde memurun özlük dosyasının sekiz bölümden oluştuğu belirtilmekte, bölümlerde hangi konulara ilişkin belgelerin yer alması gerektiği hususu düzenlenmekte olup, özlük dosyasında yer alan her bir bölüme ilişkin belgelerin tek tek zikredilmesinin mümkün bulunmadığı, kurumlarca lüzum görülen tüm belgelerin ilgili bölümlere konulmasının uygun olacağı, dosyanın dördüncü bölümünde memurun yalnızca çalışma hayatına ilişkin değil yargı organlarınca memur hakkında verilen tüm karar örneklerinin bulunması gerektiği değerlendirilmektedir*” denilmekle birlikte, bahsi geçen kişisel verinin Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında özel nitelikli kişisel veri olması ve ilgili kişinin, şikâyet başvurusuna konu etmiş olduğu mahkeme kararlarının işlenmesine ilişkin olarak hâlihazırda açık rızasının bulunmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu verilerin işlenmesinde Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “...sağlık ve cinsel hayat dışındaki veriler, kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir...” düzenlemesi uyarınca kişisel verinin işlenebilmesinde “kanunlarda öngörülme” prensibi doğrultusunda hareket edileceği ve söz konusu ifadenin, “maddi kanun” biçiminde anlaşılması gerektiği, bu doğrultuda, DPB’nin Kurum görüş talebine verdiği cevap ve 2 Seri No’lu Kamu Personeli Genel Tebliği hükümleri uyarınca sözü edilen kararların özlük dosyasından çıkarılmasına yer olmadığının değerlendirildiği,
- Diğer taraftan, Kanunun 7 ncı maddesinde “(1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir. (2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır” hükümlerine yer verildiği, konuya ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun “Memur Bilgi Sistemi, Özlük Dosyası” başlıklı 109 uncu maddesinde her memur için bir özlük dosyasının tutulacağı ve bu dosyada memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgelerine ilişkin bilgi ve belgelerin konulacağı; özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usul ve esasların Devlet Personel Başkanlığınca belirleneceğinin belirtildiği; Kamu Personeli Genel Tebliğinin (Seri No: 2) “D” bölümünde ise özlük dosyasının sekiz bölümden oluştuğu ve bölümlerde yer alan konulara ilişkin bilgi ve belgelerin saklanacağı hükümlerine yer verildiği,
- Öte yandan, 16.05.1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren mülga “Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik”in “Tarifler” başlıklı 3 üncü maddesinde “arşiv malzemesi” ve “arşivlik malzeme” kavramlarının; “a) Arşiv malzemesi: Türk Devlet ve Millet hayatını ilgilendiren ve en son işlem tarihi üzerinden otuz yıl geçmiş veya üzerinden onbeş yıl geçtikten sonra kesin sonuca bağlanmış olup, birinci

maddede belirtilen kuruluşların işlemleri sonucunda teşekkül eden ve onlar tarafından muhafazası gereken, Türk Milletinin geleceğine tarihi, siyasî, sosyal, hukukî ve teknik değer olarak intikal etmesi gereken belgeler ve Devlet hakları ile milletlerarası hakları belgelemeye, korumaya, bunlarla ilgili işlem ve münasebetler bakımından tarihî, hukukî, idarî, askeri, iktisadî, dinî, ilmî edebî estetik, kültürel biyografik, jeneolojik ve teknik herhangi bir konuyu aydınlatmaya, düzenlemeye, tespiti yarayan, ayrıca ait olduğu devrin ahlâk, örf ve âdetlerini veya çeşitli sosyal özelliklerini belirten her türlü yazılı evrak, defter, resim, plan, harita, proje, mühür, damga, fotoğraf, film, ses ve görüntü bandı, baskı ve benzeri belgeleri ve malzemeyi,

b) Arşivlik malzeme: Yukarıdaki bentte sayılan her türlü belge ve malzemedan zaman bakımından henüz arşiv malzemesi vasfını kazanmayanlarla, **son işlem tarihi üzerinden yüzbir yıl geçmemiş memuriyet sicil dosyaları**, Devletin gerçek ve tüzel kişilerle veya yabancı devlet ve milletlerarası kuruluşlarla akdettiği ikili ve çok taraflı milletlerarası antlaşmalar, tapu tahrir defterleri, tapu ve nüfus kayıtları, aynı özellikteki vakfiyelerden ait oldukları kamu kurum ve kuruluşları ile il, ilçe, köy ve belediyelere ait sınır kâğıtları gibi belgeleri, ..." ifade ettiğinin belirtildiği, bu kapsamda son işlem tarihi üzerinden yüz bir yıl geçmemiş olan memuriyet sicil dosyalarının, "arşivlik malzeme" olarak kabul edildiği ve yüz bir yıl boyunca saklandığı, ancak söz konusu düzenlemenin, 16.07.2018 tarihli ve 30480 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 11 sayılı "Devlet Arşivleri Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"ne dayalı olarak çıkarılan ve 18.10.2019 tarihli ve 30922 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik" in 32 nci maddesi uyarınca yürürlükten kaldırıldığı, mülga yönetmelikte düzenlenen "arşiv malzemesi" ve "arşivlik malzeme" kavramları, Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te "arşiv belgesi" ve "arşivlik belge" olarak düzenleme altına alındığı, mezkûr kavramların,

"Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

b) Arşiv belgesi: Son işlem tarihi üzerinden yirmi yıl geçmiş veya on beş yıl geçtikten sonra kesin sonuca bağlanmış bulunan ve günlük iş akışı içinde işlevi bulunmayan, varsa tâbi olduğu diğer mevzuatlar ile saklama planlarındaki saklama sürelerini tamamlayan, üretim biçimleri, donanım ortamları ne şekilde olursa olsun geleceğe, tarihi, siyasî, sosyal, kültürel, hukukî, idarî, askeri, iktisadî, dinî, ilmi, edebî, estetik, biyografik, jeneolojik ve teknik herhangi bir değer olarak intikal etmesi gereken ve bir bilgiyi içeren yazılmış, çizilmiş, resmedilmiş, görüntülü, sesli veya elektronik ortamlarda üretilmiş belgeyi,

c) Arşivlik belge: Süre bakımından arşiv belgesi vasfını kazanmayan veya bu süreyi doldurmasına rağmen güncelliğini kaybetmeyen, hizmetin yürütülmesi açısından işlevi olan belgeyi, ...ifade eder"

şeklinde düzenlendiği, mülga Yönetmelikte arşivlik malzeme olarak kabul edilen memuriyet sicil dosyalarının, yeni Yönetmelik kapsamında arşivlik belge olarak değerlendirilmediği ve memuriyet sicil dosyalarına ve bunların yüz bir yıl saklanacağına ilişkin düzenlemeye yer verilmediği, buna karşın, süre bakımından arşiv belgesi vasfını kazanamayan belgelerin arşivlik belge kabul edilmesi sebebiyle memuriyet özlük dosyalarının da bu kapsamda yer aldığı ve bunların imha işlemine tabi tutulmadığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Şikâyete konu kişisel verinin özel nitelikli kişisel veri olduğu ve ilgili kişinin söz konusu mahkeme kararlarının özlük dosyasında yer almasına ilişkin hâlihazırda açık rızasının bulunmadığı; bununla birlikte, Kanun bakımından söz konusu kişisel verinin işlenmesine ilişkin "kanunilik" unsurunun öğretide ifade edilen "maddi kanun" olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varıldığından DPB'nin Kurum görüş talebine verdiği cevap ve 2 Seri No'lu Kamu Personeli Genel Tebliği hükümleri uyarınca mer'î mevzuat bakımından sözü edilen kararların özlük dosyasından çıkarılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.

“İşverenin, işçisine ait kişisel verileri ve özel nitelikli kişisel verileri; aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeden ve hukuka aykırı işlemesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2020 tarihli ve 2020/404 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 20/05/2020
Karar No : 2020/404
Konu Özeti : İşverenin, işçisine ait kişisel verileri ile özel nitelikli kişisel verileri; aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeden ve hukuka aykırı işlemesi

Kuruma intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle,

- İlgili kişinin çalışmakta olduğu veri sorumlusu şirketten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 11 maddesi kapsamındaki hakları kapsamında bilgi talebinde bulunduğu, söz konusu talebine yeterli cevap alamadığı,
- Veri sorumlusu tarafından kendisine kişisel verilerinin işleme amacıyla ilgili olarak genel nitelikli bir bilgilendirme yapıldığı, verilerin işleme ve saklanma süreçlerine ilişkin bilgi verilmediği,
- Veri sorumlusunun cevap yazısında çalışanların bordro bilgileri ve disiplin süreçlerine ilişkin bilgilerin HR Yazılım Programında tutulduğunu; tüm özlük bilgilerinin ... Arşiv ve Dokümantasyon Programında tutulduğunu; performans değerlendirme süreçleri, disiplin süreçleri, masraf bilgilerine ait verilerin ... Yazılım aracılığı ile elektronik ortamda tutulduğu bilgisinin verildiği, ancak bu programa kimlerin erişiminin olduğu, yetki matrisi olup olmadığına dair bilgilendirmenin yapılmadığı, ayrıca adı geçen programlarda saklanan verilerin ne kadar süre sonra silindiğine dair bilgi verilmediği, tüm çalışanların erişim yetkisi olan İtranet ağında bulunan “Veri Güvenliği Politikası”nda da bu bilgilere yer verilmediği,
- Veri sorumlusu tarafından çalışanlarından elektronik ortamda KVKK Çalışma Muvafakatnamesi alındığı, söz konusu muvafakatnamenin çok geniş kapsamlı olduğu ve yeterli aydınlatmanın yapılmadığı, verilecek rızanın “battaniye rıza” olduğu, kendisinin bu muvafakatnameye onay vermekten imtina ettiği ancak onay vermek durumunda bırakıldığı,
- Tüm çalışanların parmak izinin alındığı, çalışanların bu veriyi vermek zorunda bırakıldığı, parmak izi alındığı sırada çalışanların açık rızalarının alınmadığı ve aydınlatma yükümlülüğünün de yerine getirilmediği, biyometrik verilerin üçüncü taraf bir şirket ile paylaşılıp paylaşılmadığı, yeterli güvenlik önlemleri ile saklanıp saklanmağı hususlarında tarafına bilgi verilmediği

belirtilerek hukuka aykırı uygulamaları nedeniyle veri sorumlusu hakkında gerekli yaptırımların uygulanması talep edilmiştir.

Başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişinin hangi kişisel verilerinin hangi amaçlara dayanılarak işlendiğine dair detaylı bilginin ilgili kişiye verdikleri cevapta da yer aldığı,
- Şirketin kişisel verilerin gizliliğine ve güvenli şekilde saklanmasına önem verdiği, fiziki dosyaların yalnızca yetkili kişilerin erişimine açık olan kilitli dolaplarda ya da fiziki arşivlerde tutulduğu, fiziki olarak aktarılması gereken evrakların gizlilik dereceli belge olarak gönderildiği, elektronik ortamda tutulan kişisel verilerin ise sadece belirli kişilerin erişimine açık klasörlerde ve /veya şifreli yazılımlarda saklandığı, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesinin önlenmesi, kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesinin önlenmesi, bilgi ve veri güvenliği ile alakalı mevzuatlar hakkında eğitimlerin verildiği, şirket içinde rastgele ve periyodik denetimler yapılarak bu ortamlara yetkisiz giriş ve çıkışların engellendiği,
- Açık rıza metinlerinde hangi kişisel verilerin hangi meşru amaçlarla işleneceği, kimlere hangi amaçlarla aktarılacağı, hukuki sebepleri, toplama yöntemi, kişisel verilere ilişkin olarak çalışanların haklarının neler olduğunun detaylı olarak anlatıldığı,
- Hukuki dayanakların yerine getirilebilmesi için, çalışan muvafakatnamesinin ve açık rıza metninin her çalışandan ıslak imzalı şekilde temin edildiği; şayet çalışan tarafından onay verilmezse özlük dosyasının tamamlanmamış kabul edildiği,

- Çalışanların “http://.....com/” adresinden kişisel verilerin güvenli olarak saklanmasına ilişkin politika, prosedür ve kılavuzlara ulaşabildikleri, aynı şekilde yetki dereceleri matrisinin çalışanların erişimine açık olan bu adreste yayınlandığı, matriste herhangi bir değişiklik söz konusu olduğunda güncelleme duyurularının site üzerinden yapıldığı,
- Çalışan ve aday çalışanlarının her birine KVKK Aydınlatma Metni ve Açık Rıza metninin tebliğ edildiği ve çalışanların bu metinleri imza karşılığı olarak veri sorumlusuna teslim ettiği,
- Çalışanların parmak izlerinin acil durum yönetimi sürecinin yürütülmesi, fiziksel mekan güvenliği ve yetkili kurum ve kuruluşlara bilgi verilmesi amaçlarıyla kullanıldığı, parmak izlerinin kriptografik yöntemlerle muhafaza edildiği, bu sebeple bu verilerin biyometrik veri niteliği taşımadığı,
- Özel nitelikli verilerin işlenmesi kapsamında veri sorumlusu tarafından, taşınabilir bellek, CD veya VCD ile bunların taşınması gerektiğinde kriptografik yöntemlerle şifreleme yapıldığı, fiziken taşınması gerektiğinde ise gizlilik dereceli belge olarak gönderildiği,
- Veri sorumlusu tarafından Kanunun 12 nci maddesi kapsamında kişisel verilerin uygun güvenlik düzeyini temin etmek amacıyla çalışanlara kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesinin önlenmesi, bilgi ve veri güvenliği ile alakalı mevzuatlar hakkında eğitimlerin verildiği, çalışanlara gizlilik sözleşmesi imzalatıldığı, güvenlik prosedür ve politikalarına uymayan çalışanlara disiplin prosedürünün uygulandığı, çalışanlar için veri güvenliği hükümlerini içeren disiplin düzenlemelerinin mevcut olduğu, çalışanlar için veri güvenliği ile ilgili olarak eğitim ve farkındalık çalışmaları yapıldığı, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiği, erişim loglarının düzenli olarak tutulduğu, şirket içi rastgele denetimler yapıldığı, bilgi güvenliği, kullanımı, saklanması imhası konularında şirket politikaları hazırlandığı ve uygulandığı, verilerin saklandığı ortamlar için artırılmış güvenlik önlemleri alındığı, bu alanlara yetkisiz giriş ve çıkışların önlendiği, ağ ve uygulama güvenliği sağlandığı, kişisel veri içeren evrakların fiziken gönderilmesi gerektiğinde gizlilik dereceli belgeler olarak gönderildiği, bulutta depolanan kişisel verilerin güvenliğinin yalnızca yetkili kişilerin ulaşabileceği biçimde ayarlandığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2020 tarihli ve 2020/404 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Veri Sorumlusunun Aydınlatma Yükümlülüğü” başlıklı 10 uncu maddesinin “(1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere; a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi, d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.” hükmünü amir olduğu,
- Aydınlatma yükümlülüğünün gerek açık rıza alınacağı durumlarda gerek Kanundaki diğer kişisel veri işleme şartlarından bağımsız olarak yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük olduğu, Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin (Tebliğ) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilip getirilmediğinin ispatının veri sorumlusuna ait bulunduğu, veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken; öncelikle veri sorumlusunun kimliğine, kişisel verilerin hangi amaçlarla işlendiğine, kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçlarla aktarılacağına, elde edilecek kişisel verilerin toplanma yöntemlerine, işlemenin hukuki sebeplerine ve ilgili kişinin Kanunun 11 inci maddesindeki haklarına aydınlatma metninde yer verilmesi gerektiği,
- Veri sorumlusu tarafından Kuruma gönderilen savunma yazısında çalışan ve aday çalışanlarının her birine KVKK Aydınlatma Metni ve Açık Rıza metninin tebliğ edildiği ve çalışanların bu metinleri imza karşılığı olarak veri sorumlusuna teslim ettiği ifade edilmekle birlikte yazıları ekinde aydınlatma metnine yer verilmediği, öte yandan ilgili kişinin şikayet dilekçesi ekinde yer verilen “Kişisel Verilerin İşlenmesine İlişkin Çalışan Muvafakatnamesi”nin hem aydınlatma metni hem de açık rıza metni olarak düzenlendiği kabul edildiğinde; Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerekmektedir.” hükmü gereği şekli olarak aydınlatmanın usulüne uygun yapıldığından söz edilemeyeceği,

- Diğer taraftan, bu metnin içerik olarak da açık rıza kapsamında ilgili kişiyi bilgilendirdiğinden ya da aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirdiğinden söz edilemeyeceği zira, metinde çeşitli kişisel veri kategorileri sıralandıktan sonra “(...) *sayılan kişisel veriler dahil olmak üzere ancak bunlarla sınırlı olmaksızın (...)*” ifadesine yer verildiği ve hangi kişisel verilerin işleneceği (kategorik olarak) hususunun muğlak bırakıldığı, işlenecek veri kategorileri sıralandıktan sonra veri işleme amaçları da art arda sıralanmak suretiyle hangi veri kategorisinin hangi amaçla işleneceğine dair herhangi bir açıklamaya yer verilmediği, metinde “... *uygun gördüğü diğer üçüncü kişilere ve/veya yurt dışında paylaşılabilirliği*” ifadesinin yer aldığı bu kapsamda kimlere aktarım yapılacağına muğlak bir şekilde veri sorumlusuna bırakıldığı, ayrıca metinde biyometrik veri niteliğini haiz olan parmak izinin veri kategorileri içerisinde dahi sayılmadığı,
- “Açık rıza” kavramının Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; “*Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza*” şeklinde tanımlandığı, ilgili kişilerin açık rızasının alınacağı hallerde; rızanın belirli bir konuya ilişkin olması, bilgilendirmeye dayanması ve özgür iradeyle açıklanması gerektiği, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için, açık rızanın öncelikle belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olarak verilmesi ve veri sorumlusu tarafından açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğinin açıkça ortaya konulması gerektiği, bununla birlikte; açık rıza bir irade beyanı olduğundan, kişinin özgür bir şekilde rıza verebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesi ve kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği, bu sebeple bilgilendirmenin, veri işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde, mutlaka verinin işlenmesinden önce yapılması gerektiği, ayrıca açık rızanın geçerlilik kazanabilmesi için kişinin yaptığı davranışın bilincinde ve kendi kararı sonucunda olması ve açık rızanın özgür iradeyle açıklanması gerektiğinden, herhangi bir hususun ilgili kişi tarafından açık rıza verilmesi şartına bağlanmaması, tarafların eşit konumda olmadığı veya taraflardan birinin diğeri üzerinde etkili olduğu durumlarda rızanın özgür iradeyle verilip verilmediğinin dikkatle değerlendirilmesi gerektiği, örneğin işçi-işveren ilişkisinde, işçiye rıza göstermeme imkânının etkin bir biçimde sunulmadığı veya rıza göstermemenin işçi açısından muhtemel bir olumsuzluk doğuracağı durumlarda, rızanın özgür iradeye dayandığının kabul edilemeyeceği,
- Somut olayda, veri sorumlusu tarafından açık rıza metninin onaylanması için çalışanlara e-postalar gönderildiği, metni imzalamayan çalışanların listesinin tutulduğu, bu listelerin başkaca çalışanlara gönderilmesi suretiyle metni imzalamayan çalışanların metni imzalamalarının sağlanmasının talep edildiğinin anlaşıldığı, bununla birlikte çalışan tarafından onayın verilmemesi sebebiyle özlük dosyasının tamamlanmamış kabul edildiği durumlarda; işçiye rıza göstermeme imkânının etkin bir biçimde sunulmamasından ötürü verilen rızanın, geçerli bir açık rıza beyanı olarak değerlendirilemeyeceği, öte yandan, işçinin eşine ve çocuğuna ait kişisel verilerin işlenmesi için açık rıza vermesinin geçerlilik taşımayacağı,
- Yine ilgili kişinin dilekçesinde; “(...) *parmak izinin alındığını, çalışanların bu veriyi vermek zorunda bırakıldığını, parmak izi alındığı sırada ilgili kişilerin açık rızalarının alınmadığını ve aydınlatma yükümlülüğünün de yerine getirilmediğini, biyometrik verilerin üçüncü taraf bir şirket ile paylaşılıp paylaşılmadığını, yeterli güvenlik önlemleri ile saklanıp saklanmadığını hususlarında tarafına bilgi verilmemiş (...)*” dile getirildiği, veri sorumlusunun ise, “ (...) *çalışanların parmak izlerinin acil durum yönetimi sürecinin yürütülmesi, fiziksel mekan güvenliği ve yetkili kurum ve kuruluşlara bilgi verilmesi amaçlarıyla kullanıldığını, parmak izlerinin kriptografik yöntemlerle muhafaza edildiğini, bu sebeple bu verilerin biyometrik veri niteliği taşımadığını (...)*” belirttiği, biyometrik verilerin hash yöntemi ile saklandıklarında biyometrik veri olma niteliklerini kaybetmedikleri, bu bakımdan açık rızanın bulunmadığı hallerde biyometrik verilerin ancak Kanunun 6 ncı maddesinde öngörülen kanunlarda öngörülme şartı doğrultusunda işlenebileceği, bununla birlikte söz konusu verinin işleme amacının da Kanunun genel ilkeleri arasında yer alan “*İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma*” ilkesine de aykırı olduğu, örneğin fiziksel mekan güvenliğinin sağlanabilmesi için giriş esnasında manyetik kart sistemi, RFID etiketi, cep telefonuna gönderilecek bir SMS’in sisteme girilmesi gibi alternatif yollar ile sağlanması mümkünken çalışanların biyometrik veri niteliğindeki parmak izi verisinin alınmasının Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “*İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma*” ilkesi ile bağdaşmadığı, bu çerçevede “*acil durum yönetimi sürecinin yürütülmesi, fiziksel mekan güvenliği ve yetkili kurum ve kuruluşlara bilgi verilmesi amaçları*”nın farklı yollarla da hasıl olması mümkünken söz konusu veri işleme faaliyeti ile orantısız bir veri işleme yapıldığının değerlendirildiği,
- İşlenen kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişiler arasında “*Bu bölümde sayılan şirketlerin yerini alabilecek diğer şirketler*” benzeri ifadelerin yer alması halinde, işlenecek kişisel verilerin tam

olarak nereye aktarılacağına rıza verecek ilgili kişi tarafından tam olarak bilinemeyebileceğinden, bu şekilde verilen rızanın açık rıza olarak değerlendirilmesinin mümkün olmayacağı,

- Öte yandan kişisel verilerin yurtdışında mukim üçüncü kişilere aktarılması durumunda Kanunun 9 uncu maddesi uygulama alanı bulacağı, “Kişisel verilerin yurtdışına aktarılması” başlıklı 9 uncu maddesinde kişisel verilerin, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurtdışına aktarılamayacağı; kişisel verilerin, Kanunun 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede yeterli korumanın bulunması, yeterli korunmanın bulunmaması durumunda ise Türkiye’deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilmesinin hükme bağlandığı, bu çerçevede yurtdışına veri aktarımlarında açık rızanın olmadığı hallerde 9 uncu maddede öngörülen prosedürün işletilmesi gerektiği,
- Ayrıca, veri sorumlusunun “*bulutta depolanan kişisel verilerin güvenliğini yalnızca yetkili kişilerin ulaşabileceği biçimde ayarlandığı*” ifadesi ele alındığında daha önce Kurul tarafından alınan 31.05.2019 tarihli ve 2019/157 sayılı I Kararı ile; “*Google firmasına ait G-mail e-posta hizmeti altyapısının kullanılması durumunda gönderilen ve alınan e-postaların dünyanın çeşitli yerlerinde bulunan veri merkezlerinde tutulması söz konusu olacağından, böyle bir durumda kişisel verilerin yurt dışına aktarılmış olacağına ve veri sorumlularının söz konusu uygulamayı 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) “Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” başlıklı 9 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak gerçekleştirmesine; “Server”ları yurt dışında bulunan veri sorumlularından/veri işleyenlerden temin edilen saklama hizmetlerinin de Kanunun 9 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmesine*” karar verildiği, bu kapsamda serverları yurt dışında bulunan hizmetlerin kullanımının yurt dışına kişisel veri aktarımı olduğu ve Kanunun 9 uncu maddesine uygun hareket edilmesi gerektiği,
- Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, veri sorumlusunun çalışanlarının açık rızaları olmaksızın kişisel verilerini ve özel nitelikli kişisel verilerini işlediği ve bu verileri yine çalışanlarının açık rızası olmaksızın yurtiçi ve /veya yurtdışına aktardığının anlaşıldığı, Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında; veri sorumlusunun, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ile kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda olduğu hükme bağlandığı, ancak veri sorumlusunun Kanunla kendisine yüklenmiş olan bu yükümlülükleri yerine getirmedeği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmedeği kanaatine varıldığından veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- Veri sorumlusunun çalışanlarının ve yakınlarının açık rızaları olmaksızın kişisel verilerini ve özel nitelikli kişisel verilerini işlediği, işlediği özel nitelikli kişisel veriler bakımından Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan genel ilkelerden ölçülülük ilkesine aykırı hareket ettiği ve bu verileri yine çalışanlarının açık rızası olmaksızın yurtiçi ve /veya yurtdışına aktardığı görüldüğünden, Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ile kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alma yükümlülüğüne aykırı hareket ettiği kanaatine varılan veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 200.000 TL idari para cezası uygulanmasına

karar verilmiştir.

Biyometrik imza verisinin kullanılmasına ilişkin görüş talebi” ile ilgili olarak Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27.08.2020 Tarihli ve 2020/649 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 27/08/2020
Karar No : 2020/649
Konu Özeti : 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde biyometrik imza verisinin kullanılması hakkında.

Kurumumuza intikal eden bir başvuruda; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun (6098 sayılı Kanun) sözleşmelerin şekillerine ilişkin esasların belirlendiği 14 üncü ve 15 inci maddelerinde imzaların yalnızca el ile atılma zorunluluğunun yer alması sebebiyle biyometrik imzaların 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (**6698 sayılı Kanun**) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Kurumumuz görüşlerinin talep edilmesi üzerine Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (**Kurul**) 27.08.2020 tarih ve 2020/649 sayılı kararında aşağıdaki değerlendirmelere yer verilmiştir.

Biyometrik veriler, herhangi bir müdahaleye gerek olmaksızın zahmetsiz bir şekilde elde edilen ve genel itibariyle ömür boyu değişmeden kalan veriler olup, bu verilerin değiştirilmesi veya unutulması mümkün değildir; çünkü birey ona ait özellikleri bizzat kendisi taşımaktadır. Fizyolojik nitelikli biyometrik veriler, insan vücudunun benzersiz özelliklerini içeren verilerdir. Bu çerçevede, kişilere ait iris, retina, parmak izi, yüz, avuç içi, damarlar gibi veriler fizyolojik nitelikte biyometrik verileri oluşturmaktadır. Diğer taraftan, davranışsal biyometrik veriler ise zaman, ruh hali, yaş ve benzeri faktörlere göre değişebilen dinamik yapıda özelliklere ilişkindir. Örneğin, kişilerin yürüyüş biçimi, klavyeye basış şekli, akıllı cihazları kullanırken uyguladığı basınç ve basış şekli, araba sürüş biçimi gibi veriler davranışsal nitelikte biyometrik verileri oluşturmaktadır.

Biyometrik imza, imza sahiplerinin belirli biyometrik verilerini kullanarak imzalarını özel bir tablet/ped üzerinde oluşturmaları ve genellikle bu verilerin imzalanan belgeye çözülemeyen biçimde bağlanmasıyla elde edilmektedir. Bu noktada belirtmekte fayda görülmektedir ki, her ne kadar biyometrik imza ile elle atılan ıslak imza arasında benzer yönler bulunsa da, her ikisi de farklı kavramlardır. Biyometrik imza çözümleri belirli bir standart çerçevesinde tanımlanmadığından farklı kurgusal özelliklere sahiptir ve ıslak imza ile denk sayılmamaktadır. Biyometrik imza ile elle atılan imzanın bütün fonksiyonları bakımından aynı olmadığı hususuna Avrupa Sayısal Tek Pazarı’ndaki (Digital Single Market) elektronik ortamdaki işlemler için elektronik kimlik tanımlama ve güven hizmetleriyle ilgili Avrupa Birliği düzenlemesi standardı olan “Elektronik Kimlik Belirleme ve Güven Hizmetleri Düzenlemesi”nde (eIDAS) de değinilmiştir. Islak, elle atılan klasik imza, imzanın görselliğine dayanarak o imzanın statik veya geometrik özelliklerini dikkate almakta iken (imzanın nasıl görüldüğü ile alakalıdır); biyometrik imza ise imzanın dinamik özelliklerini (imzanın nasıl oluştuğu) dikkate almaktadır. Bu doğrultuda, biyometrik imzanın analizinde, biyometrik imza esnasında uygulanan basıncın miktarı, yazma açısı, kalemin hızı ve ivmesi, harflerin oluşumu, imzanın yönü ve benzer diğer kişinin sahip olduğu benzersiz dinamik özellikler kullanılmaktadır.

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde; biyometrik veri özel nitelikli kişisel veriler arasında sayılmış olup, biyometrik veriler açık rıza bulunmayan hallerde ancak kanunlarda öngörülmesi halinde işlenebilmektedir. Bu çerçevede, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 67 nci maddesinde yer alan sağlık hizmetlerinden yararlanmak amacıyla biyometrik verinin alınmasına ilişkin düzenleme ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 7 nci maddesinde yer alan, aile kütüklerinde biyometrik veri bilgisinin de bulunduğu düzenlemeler kanunlarda öngörülen hallerde örnek teşkil etmektedir. Anılan örneklerden de görüldüğü üzere, başka kanunlarda biyometrik verilerin işlenmesine dair hükümlerin yer alması durumunda ilgili kanunlarda yer alan hükümler uygulanacaktır. Ancak biyometrik veri işlemenin kanunlarda öngörülmesi durumunda, söz konusu hükmün şüpheye yer bırakmayacak kadar açık olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, 6098 sayılı Kanunun sözleşmelerin şekline ilişkin düzenlemeleri içeren kısmında yer alan 14 üncü ve 15 inci maddeleri;

“b. Unsurları

MADDE 14- Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur. Kanunda aksi öngörülmedikçe, imzalı bir mektup, asılları borç altına girenlerce imzalanmış telgraf, teyit edilmiş olmaları kaydıyla faks veya buna benzer iletişim araçları ya da güvenli elektronik imza ile gönderilip saklanabilen metinler de yazılı şekil yerine geçer.

c. İmza

MADDE 15- İmzanın, borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur. Güvenli elektronik imza da, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur. İmzanın el yazısı dışında bir araçla atılması, ancak örf ve âdetçe kabul edilen durumlarda ve özellikle çok sayıda çıkarılan kıymetli evrakın imzalanmasında yeterli sayılır. Görme engellilerin talepleri halinde imzalarında şahit aranır. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir.”

hükmünü amirdir. Bu noktada belirtmekte fayda görülmektedir ki, 6098 sayılı Kanunda yer alan “imza”ya ilişkin düzenlemenin kapsamı klasik imza ve güvenli elektronik imzadır. Her ne kadar güvenli elektronik imza ile klasik imza doğurduğu hukuki sonuçlar bakımından aynı olarak düşünülse de, kanun koyucunun hem klasik imzayı hem de güvenli elektronik imzayı ayrı ayrı düzenlediği görülmektedir. Bu kapsamda, 6098 sayılı Kanunun mezkûr hükümlerinde yer alan düzenlemeyi biyometrik imzayı kapsayacak şekilde yorumlamanın hem 6698 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “*kanunlarda öngörüldüğü haller*” istisnasının geniş yorumlamasına yol açacağı hem de ölçülülük ilkesine aykırı olacağı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, konuya ilişkin olarak yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar ışığında;

- Biyometrik imzanın biyometrik veri niteliğini haiz olduğu,
- Bu nitelikteki verilerin işlenebilmesinin 6698 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kanunlarda öngörülme şartının gerçekleşmesi ya da ilgili kişilerden açık rıza alınması ile mümkün olabileceği,
- 6098 sayılı Borçlar Kanununun 15 nci maddesinde yer alan hükmün 6698 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 3 numaralı fıkrasında yer alan “kanunlarda öngörülme” şartına karşılık gelmediği,
- Bu sebeple söz konusu işlemin ancak ilgili kişilerden;

a) Açık rıza alınması,

b) 6698 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında gerekli aydınlatmanın yapılmış olması,

c) 6698 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasına dayanarak Kurul tarafından belirlenen “Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemler” in de dikkate alınması

şartıyla gerçekleştirilebileceği değerlendirilmiştir.

“Belediyede memur olarak görev yapan ilgili kişinin, veri sorumlusu bünyesinde işe giriş çıkış takibinin biyometrik veri işlenerek yapılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 01/12/2020 tarihli ve 2020/915 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 01/12/2020
Karar No : 2020/915
Konu Özeti : Belediyede memur olarak görev yapan ilgili kişinin, veri sorumlusu bünyesinde işe giriş çıkış takibinin biyometrik veri işlenerek yapılması

Kurula intikal eden şikâyetle ilgili kişi tarafından veri sorumlusu bünyesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında çalışan memur olduğu, veri sorumlusu bünyesinde personel giriş çıkışlarının takibi için parmak izi okuma cihazları ile kişisel verilerinin, her personel için parmak izi bilgilerinin alındığı ve sisteme tanıtıldığı, bu konudaki uygulama için kendisine ait olan parmak izi bilgilerinin veri sorumlusunun kayıt sisteminden, kağıt ortamından ve elektronik ortamdan silinmesi ve kendisine bilgi verilmesi talebiyle veri sorumlusuna başvuru yaptığı; kendisine verilen cevapta sistemlerinden bu bilgilerin silinemeyeceğinin beyan edildiği, parmak izi bilgilerinin onayı olmadan işlenemeyeceği ve resmi başvuru yapmasına rağmen verilerinin silinmesi isteğinin kabul edilmediği belirtilmiştir.

Başlatılan inceleme çerçevesinde söz konusu iddialara ilişkin olarak veri sorumlusunun savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda

- Tüm birimlerde tutulan kişisel veriler üzerinde Kanun kapsamında çalışmalara 2018 yılında başlandığı, irtibat kişilerinin belirlenerek personelin bu konu hakkında eğitim, e-posta ve duyuru panolarına asılan aydınlatma metinleriyle bilgilendirildiği ve kişisel verilerin korunması ve işlenmesine dair politika ve prosedürlerin hazırlandığı, ayrıca yapılan işlemlerin tamamlanması ve devamında işletilmesi, 6698 sayılı Kanuna ve standartlara uygun yapıldığının ölçülebilmesi hususunda Bağımsız Denetim Firması tarafından denetlenerek BS10012-2009 Veri Koruma ve Kişisel Bilgi Yönetim Standardı Sertifikası ile belgelendirildikleri,
- Başkanlığa ait Kültür Merkezleri, Bilgi Evleri, Spor Salonları vb faaliyet gösteren çok sayıda tesisin bulunduğu, iştirak personeli dahil olmak üzere 2302 kişinin istihdamının sağlandığı, kişisel verilerin korunmasına yönelik yapılacak başvuru ve taleplerin usulüne ilişkin Belediyesi Kişisel Verilerin İşlenmesi Duyuru Aydınlatma Metninin, Başkanlığın resmi web sitesi üzerinden ilan edildiği, Belediyesi Kişisel Verilerin Korunması Başvuru Formunun doldurularak hangi yöntemlerle başvuru yapılacağına duyurulduğu, Başkanlık personeline ise hizmet içi eğitimlerle konuya ilişkin bilgilendirmenin yapıldığı,
- İlgili kişiye ait başvuruda Kişisel Verilerin Korunması Başvuru Formunun bulunmaması, başvurunun veri sorumlusu görevini yürütmekte olan personele ulaştırılmaması ve çalıştığı Müdürlüğe verilmiş olan dilekçenin İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğüne Bilgi ve Belge Talebi konulu başvuru olarak gönderilmesi nedeniyle ilgiliye ait başvurunun Kanun kapsamında değerlendirilmediği, buna bağlı olarak verilen cevap yazısında kamu kaynaklarını etkin ve verimli kullanabilmek amacıyla personelin işe giriş çıkışlarının takibi için parmak izinin kullanıldığı herhangi bir şaibeye mahal vermeden verinin temin edildiği ve üçüncü kişilerle paylaşılmasının teknik olarak mümkün olmadığı bildirildiği, alınan parmak izi şablonunun silinemeyeceğine dair herhangi bir ifadenin ise kullanılmadığı,
- Başkanlıkça uygulanmakta olan PDKS sistemi gereği personelden alınan parmak izlerinin salt mesai kontrollerinde kullanıldığı, mesai kontrolü için ayrıca sicil numarası ve şifreli giriş, ıslak imzalı form yöntemlerinin kullanıldığı, covid-19 salgını sebebiyle halihazırda müdürlüklerde personel kontrolünün listelerin ıslak imzalanması metodu ile sağlandığı, parmak izi sisteminin devre dışı olduğu, parmak izi tanıma algoritmasının temel işlevinin parmak izinin çıkartılması ve karakterlerin eşleştirilmesi olduğu, parmak izinin çıkartılmasıyla kastedilenin parmak izinin temel karakteristik verilerinin şifrelenip karakteristik bir şablon haline getirilmesi olduğu, bir şablon haline getirilen parmak izinin daha sonra hiçbir şekilde görüntüsünün alınamadığı ve işlem yapılamadığı, kullanılan şifrelenmiş parmak izi şablonunun özel bir algoritma olduğu ve üçüncü kişilere tamamen kapalı olduğu, parmak izi şablonunun formatının teknik belgeler veya ürün kaynak kodları vasıtasıyla dahi herhangi biri tarafından öğrenilmesi veya başkalarının bilgisine açılmasının mümkün olmadığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 01/12/2020 tarihli ve 2020/915 sayılı Kararı ile,

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde "kişisel veri"nin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi; "veri sorumlusu"nun kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi; "kişisel verilerin işlenmesi"nin ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlandığı,
- Özel nitelikli kişisel veriler arasında yer alan biyometrik veri tanımına Kanunda yer verilmemekle birlikte, 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğünde (GDPR) biyometrik verinin; "yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemeden kaynaklanan kişisel veriler" olarak tanımlandığı,
- GDPR'nin Recital bölümünün 51 inci maddesinde de fotoğrafların işlenmesinin doğrudan biyometrik veri olarak nitelendirilemeyeceği, yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceğine yönelik açıklamalara yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter alındığının değerlendirildiği, yine Danıştay 15. Dairesinin 2014/4562 Esas sayılı kararında biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikleri aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği belirtilerek, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, el geometrisi tanıma, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğuun ifade edildiği dikkate alındığında, işe giriş çıkışlarda personelin parmak izinin taranması suretiyle kişilerin kimlik doğrulamasının yapılması hususunda adı geçen veri sorumlusunun özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik veri işleme faaliyetinde bulunduğu,
- Kanunun "Genel İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesinde yer alan ilkelerden, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesi çerçevesinde işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasının gerektiği; ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması gerektiğine işaret ettiği; bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde, ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeden kaçınması gerektiği,
- Kişisel verilerin işlenmesi ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması ve amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması gerektiği,
- Öte yandan, Danıştay 5. Dairenin 2013/5342 E. ve 2013/9525 K. sayılı Kararında "personelden kişisel veri alınması kapsamında olan "parmak izi tarama sistemi" ile mesai takibi uygulamasının, kamusal alanda da olsa "özel hayatın gizliliği" ilkesi kapsamında bulunduğuun anlaşılması karşısında; uygulamanın sınırlarını usul ve esaslarını gösteren bir yasal dayanağının bulunmaması, toplanan verilerin ileride başka bir şekilde kullanılamayacağına dair bir güvencenin mevcut olmaması göz önüne alındığında, yukarıda belirtilen temel haklar ve Anayasal ilkelerle bağdaşmayan dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmadığı anlaşılmıştır." şeklinde hüküm tesis edilmiş olup bu kapsamda, mesai kontrolü için parmak izi alınması gibi çoğunlukla üstün güvenlik önlemi alınmasına ihtiyaç duyulan alanlarda kullanılan yöntem yerine alternatif yollara

başvurulabileceği, dolayısıyla veri sorumluları bünyesinde mesai kontrolü amaçlı giriş ve çıkışlar için parmak izi okutma sisteminin kurulmasının Kanunun "Genel İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesi kapsamında ele alınması gerektiği, üstün güvenlik önlemi alınmasına ihtiyaç duyulmayan alanlarda yalnızca mesai kontrolü amacıyla parmak izi alınmasına yönelik uygulamaların mezkur maddenin (ç) bendindeki ölçülülük ilkesine aykırı olduğu,

- Somut olayda ilgili kişinin veri sorumlusu tarafından kendisine ait olan parmak izi bilgilerinin hukuka aykırı olarak işlenmesine ilişkin şikâyeti ile ilgili veri sorumlusunun PDKS sistemi gereği personelden alınan parmak izlerinin salt mesai kontrollerinde kullanıldığı, parmak izi tanıma algoritmasının temel işlevinin parmak izinin çıkartılması ve karakterlerin eşleştirilmesi olduğu, parmak izinin çıkartılmasıyla kastedilenin parmak izinin temel karakteristik verilerinin şifrelenip karakteristik bir şablon haline getirilmesi olduğu, bir şablon haline getirilen parmak izinin daha sonra hiçbir şekilde görüntüsünün alınamadığı ve işlem yapılamadığı şeklindeki açıklamaları çerçevesinde veri sorumlusu bünyesinde çalışan personellerden işe giriş ve çıkışlarda parmak izlerinin kullanıldığının açıkça kabul edildiği, ilgili kişinin parmak izinin açık rızasına dayanılarak alınıp alınmadığı hususunun anlaşılamadığı; ancak işe giriş ve çıkışlarda söz konusu kişisel verisinin işlenmesinin devam etmesi noktasında ilgili kişinin onayı olmadan parmak izinin işlenemeyeceği hususunda şikayeti bulunduğu dikkate alındığında ilgili kişinin parmak izi kullanılarak mesai kontrolü yapılması hususunda açık rızasının olmadığı kanaatine varıldığı,
- Öte yandan veri sorumlusu tarafından mesai kontrolü için parmak izi, sicil numarası ve şifreli giriş, ıslak imzalı form yöntemlerinin kullanıldığı, covid-19 salgını sebebiyle halihazırda müdürlüklerde personel kontrolünün ıslak imzalama metodu ile sağlandığı, parmak izi sisteminin devre dışı olduğuna yönelik savunması dikkate alındığında işe giriş ve çıkış kontrollerinin biyometrik verileri işlemenin haricinde alternatif yollar ile sağlanabildiği, dolayısı ile üstün güvenlik önlemleri alınmasını gerektirecek bir durumun da olmadığı görüldüğü, bu kapsamda veri sorumlusu bünyesinde mesai kontrolü amaçlı giriş ve çıkışlar için parmak izi okutma sisteminin kurulmasının Kanunun "Genel İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesinin (ç) bendindeki ölçülülük ilkesine aykırı olduğu kanaatine varıldığı ve veri sorumlusunun söz konusu uygulamasının Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırılık teşkil ettiği,
- Öte yandan, ilgili kişinin Kanunun 7 nci ve 11 inci maddesi çerçevesinde veri sorumlusuna başvurmasına rağmen veri sorumlusu tarafından, söz konusu başvurunun Kişisel Verilerin Korunması Başvuru Formu ile yapılmaması, başvurunun veri sorumlusu görevini yürütmekte olan personele ulaştırılmaması ve çalıştığı Müdürlüğe verilmiş olan dilekçenin İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğüne Bilgi ve Belge Talebi konulu başvuru olarak gönderilmesi nedeniyle ilgiliye ait başvurunun Kanun kapsamında değerlendirilmediği, buna bağlı olarak da verilen cevabi yazıyla kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanabilmek amacıyla personelin işe giriş çıkışlarının takibi için parmak izinin kullanıldığı, herhangi bir şaibeye mahal vermeden temin edildiği ve üçüncü kişilerle paylaşılmasının teknik olarak mümkün olmadığı bildirildiği, alınan parmak izi şablonunun silinemeyeceğine dair herhangi bir ifadenin kullanılmadığı şeklinde savunma yapıldığı görülmekle birlikte, ilgili kişinin Kanuna atıf yapıp taleplerini açıkça belirten ve tarafına talepleriyle ilgili bilgi verilmesine yönelik isteğini de içeren ıslak imzalı dilekçesini veri sorumlusuna sunduğu, bu anlamda ilgili kişinin kişisel verilerinin silinmesi yönünde talepte bulunduğu, öte yandan söz konusu evraka sayı numarası verildiğinin açık olduğu ancak veri sorumlusunun ilgili kişinin başvurusunu Kanun kapsamında değerlendirmeyip kişisel verisinin silinmesi hususunda herhangi bir ifadeye yer vermeyerek ilgili kişinin talebini cevaplamadığı, bu durumun dürüstlük kuralı ile bağdaşmadığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Veri sorumlusu bünyesinde mesai kontrolü amacıyla biyometrik veri olan parmak izinin işlenmesinin Kanunun "Genel İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesinin (ç) bendindeki amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine aykırı olduğu, öte yandan söz konusu veri işleme faaliyetinin hukuka uygun bir veri işleme şartına dayanmadığı dikkate alındığında veri sorumlusunun söz konusu uygulamasının Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırılık teşkil ettiği değerlendirildiğinden Kanunun 18 inci maddesinin 3 üncü fıkrası hükmüne göre söz konusu veri sorumlusu bünyesinde görev yapan kişiler hakkında disiplin hükümlerinin işletilmesine ve sonucunun Kurula bildirilmesine,
- Veri sorumlusu tarafından bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen parmak izi ile ilgili verilerin Kanunun 7 nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle imha edilmesi, eğer ilgili

özel nitelikli kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise, imha edilmesine yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere ivedilikle bildirilmesinin sağlanması, işe giriş ve çıkış işlemlerinin salgın dönemi dışında da geçerli olmak üzere alternatif yollarla sağlanması, biyometrik veri ile giriş çıkış işlemleri yapılması uygulamasına son verilmesi ve mevcut sistemin kaldırılması hususlarında veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,

- Öte yandan söz konusu sistemin kaldırıldığı ve kişisel verilerin imha edildiğini tevsik edici bilgi ve belgelerin Kurula gönderilmesi konusunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Veri sorumlusunun ilgili kişinin başvurusunu Kanun kapsamında değerlendirmeyip kişisel verisinin imhası hususunda herhangi bir ifadeye de yer vermemesinin dürüstlük kurallarıyla bağdaşmadığı, ilgili kişinin veri sorumlusu bünyesinde bulunan kişisel verilerinin imhası talebine istinaden, talebin yerine getirildiğine ve söz konusu kişisel verilerin imha edildiğine ilişkin ilgili kişinin bilgilendirilmesi ve söz konusu imha işlemine ilişkin tevsik edici bilgi ve belgelerin Kurula iletilmesi hususu ile ilgili kişilerin taleplerine Kanun kapsamında cevap verilmesi konusunda azami dikkat ve özenin gösterilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“Unutulma hakkı kapsamında ilgili kişinin arama motorunda adı ve soyadı ile bağlantılı sonuçların kaldırılması talebi”ne ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 08/12/2020 tarihli ve 2020/927 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 08/12/2020
Karar No : 2020/927
Konu Özeti : Üniversitede öğretim üyesi olarak görev yapmakta olan bir kişinin aynı üniversitede açılan akademik kadroya aile yakınının alınmasında usulsüzlük bulunduğu hususunda yapılan haberlerin arama motorunda ilgili kişinin adı ve soyadı ile arama yapıldığında listelenmemesine yönelik talebi

İlgili kişinin şikâyet başvurusunda özetle; üniversitede öğretim üyesi olarak görev yaptığı, görev yapmış olduğu bölümde akademik kadro ilanı verildiği, kadro için sınavların usulüne uygun şekilde yapıldığı ve kadro için aile yakınının sınavlarda başarılı olduğu, ancak sosyal medyada bu kadro işe alımı ile ilgili doğru olmayan haberlerin yapıldığı ve üniversitenin tepkiler üzerine soruşturma başlattığı, soruşturma sonucunda bir usulsüzlük olmadığına üniversite tarafından tespit edildiği, haberlerin kaldırılması talebi ile arama motoruna başvuruda bulunduğu ancak arama motoru tarafından URL'ler hakkında herhangi bir işlem yapılmamasına karar verildiği ve ilgili kişinin kaldırma talebini söz konusu siteyi kontrol eden web yöneticisine gönderebileceği bilgisinin tarafına iletildiği, dolayısıyla arama motoru tarafından ilgili kişinin talebinin karşılanmadığı, bu kapsamda yapılan haberlerin aile yakınının ve kendisinin kamuda görev yapmasını ve hayatını olumsuz yönde etkilediği belirtilerek söz konusu içeriklerin arama motorunda indekslenmeyecek şekilde teknik düzenlemeye tabi tutulması talep edilmektedir.

Bahse konu şikâyet başvurusuna ilişkin olarak ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından alınan 08/12/2020 tarih ve 2020/927 sayılı Kararda aşağıdaki değerlendirmelere yer verilmiştir;

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek olup Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Kanunun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde kişisel verinin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi, veri sorumlusunun kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi, kişisel verilerin işlenmesinin ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi ifade ettiği belirtilmiştir.

Kanunun “Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hâle Getirilmesi” başlıklı 7 inci maddesinin birinci fıkrası “Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.” hükmünü haizdir.

Kanunun “İlgili Kişinin Hakları” başlıklı 11 inci maddesinin birinci fıkrasında “Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili; a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme, b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, c) Kişisel verilerin işleme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini

isteme, g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme, haklarına sahiptir.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun “Kişilerin Ad ve Soyadı ile Arama Motorları Üzerinden Yapılan Aramalarda Çıkan Sonuçların İndeksten Çıkarılmasına Yönelik Talepler”e ilişkin olarak almış olduğu 23.06.2020 tarih ve 2020/481 sayılı Kararı ile;

- Arama motorlarının, üçüncü taraflara ait internette topladıkları verilerin işlenmesinin amaç ve vasıtalarını belirledikleri göz önünde bulundurularak Kanunun 3 üncü maddesinde yer verilen tanım çerçevesinde veri sorumlusu olarak kabul edilmesine,
- Arama motorunun işletmecisinin otomatik, düzenli ve sistematik olarak internette yayınlanan bilgiyi bulduğu, daha sonra kendi indeksleme programları çerçevesinde alıp, kaydedip, organize ettiği kişisel verileri arama sonuçlarının listesi formunda düzenlediği, sunucuları üzerinde sakladığı, belirli durumlarda açıkladığı ve kullanıcılarına sunduğu dikkate alındığında arama motorları tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında ‘kişisel veri işleme’ faaliyeti olarak değerlendirilmesine,
- Kanunun başvuru ve şikâyet hakkına ilişkin hükümlerinde belirtilen usul ve süreler esas alınarak ilgili kişilerin, arama sonuçlarının indeksten çıkarılmasına yönelik talepleri ile ilgili olarak öncelikle arama motorlarına başvuruda bulunmaları, veri sorumlusu arama motorlarının söz konusu talepleri reddetmeleri veya başvuru sahibine cevap vermemeleri halinde ilgili kişilerce Kurula şikâyette bulunabileceklerine,
- İlgili kişinin arama motorları üzerinden kendi ad ve soyadı ile yapacağı bir arama sonucunda gösterilen sonuçların indeksten çıkarılması gerektiğine yönelik yapılacak değerlendirmede, ilgili kişinin temel hak ve özgürlükleri ile kamunun söz konusu bilgiyi edinmesinden sağlayacağı menfaatler arasında bir denge testi yapılması, yarışan menfaatlerden hangisinin ağır bastığının gözetilmesi ve bu değerlendirme yapılırken öncelikli olarak karar ekinde yer verilen açıklamaların dikkate alınması ancak bu konudaki şikâyetlerin değerlendirme sürecinde dikkate alınacak kriterlerin bunlarla sınırlı olmayacağı, her somut olay özelinde Kurulca ilave ölçütlerin de gündeme gelebileceğine,
- İlgili kişilerin, arama motorları üzerinden kendi ad ve soyadları ile yapılacak aramalar neticesinde gösterilen sonuçların indeksten çıkarılmasına yönelik taleplerinin veri sorumlusu arama motorları tarafından reddedilmesi veya taleplerine cevap verilmemesi halinde Kurula başvuruda bulunulurken aynı zamanda doğrudan yargı yoluna başvurmalarının da mümkün bulunduğu

karar verilmiştir.

Kişilerin ad ve soyadı ile arama motorları üzerinden yapılan aramalarda çıkan sonuçların indeksten çıkarılmasına ilişkin değerlendirmede dikkate alınacak ve her somut olay üzerinde incelenecek kriterler de Kurulun bahse konu Kararı ile belirlenmiş olup bunlar; ilgili kişinin kamusal yaşamda önemli bir rol oynaması, arama sonuçlarının öznesinin çocuk olması, bilginin içeriğinin doğruluğu, bilginin kişinin çalışma hayatı ile ilgisi, bilginin ilgili kişi hakkında hakaret, onur kırıcı, iftira niteliğine sahip olması, bilginin özel nitelikli kişisel veri niteliği taşıması, bilginin güncelliği, bilginin kişi hakkında önyargıya sebep olması, bilginin kişi açısından risk doğurması, bilginin kişinin kendisi tarafından yayımlanma durumu, içeriğin gazetecilik faaliyeti kapsamında işlenen verileri kapsamı, bilgilerin yayınlanmasında yasal zorunluluk olması, bilginin ceza gerektiren bir suçla ilgili olması şeklinde belirlenmiştir.

Bu kapsamda, ilgili kişinin arama motorundan adı ve soyadı ile bağlantılı sonuçların kaldırılmasına yönelik talebinin değerlendirilmesi neticesinde;

- İlgili kişinin kamu üniversitesinde görev yapmakta olduğu, başvuru konusu hususlarda ilgili kişinin aile yakınının işe alınması ile ilgili usulsüzlük iddiaları sonucunda üniversite tarafından soruşturma açıldığı bilgisinin doğru olduğu, söz konusu bağlantılarda yer alan haberin ilgili kişinin çalışma yaşamına ilişkin olduğu ve ilgili kişinin hâlihazırda aynı işi yaptığı, bilgilerin özel nitelikli kişisel veri niteliği taşımadığı, yapılan haberlerin 2020 tarihli olduğu, dolayısıyla güncel olduğu, bilginin kişi açısından risk doğurmadığı ve içeriklerin gazetecilik faaliyeti kapsamında

değerlendirilebileceği, öte yandan, bilginin kişi hakkında ön yargıya sebep olabileceği ancak bunun kanıtlanabilir nitelikte olmadığı, ilgili kişiye ilişkin bilgilerin yayınlanmasında yasal zorunluluk bulunmadığı, bilginin kişinin kendisi tarafından yayımlanmadığı, bilginin ceza gerektiren bir suçla ilgili olmadığı hususları göz önünde bulundurularak ilgili kişi hakkında yayınlanan içeriklerin arama motorundan kaldırılması yönündeki talebine ilişkin olarak veri sorumlusu tarafından yapılan işlemin 23.06.2020 tarih ve 2020/481 sayılı Kurul Kararı ekinde yer alan kriterler açısından yerinde olduğuna, bu kapsamda söz konusu şikayet ile ilgili olarak Kanun kapsamında tesis edilecek bir işlem bulunmadığına,

- Diğer taraftan ilgili kişinin haber içeriğinin gerçeği yansıtmadığına yönelik iddialarının ise yargı mercileri nezdinde ileri sürülmesi gerektiğine

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin Kanununun 11 nci maddesi kapsamındaki başvurusuna veri sorumlusu tarafından verilen cevabın yeterli bulunmaması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 03/02/2021 tarihli ve 2021/85 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 03/02/2021
Karar No : 2021/85
Konu Özeti : İlgili kişinin Kanununun 11 nci maddesi kapsamındaki başvurusuna veri sorumlusu tarafından verilen cevabın yeterli bulunmaması

Kuruma intikal eden şikâyet; ilgili kişinin “...com.tr” adresinden ürün siparişi verdiği, bu işlem ve veri sorumlusunun e-bültenine kayıt olması esnasında kişisel verilerinin işlenmesine ilişkin bir aydınlatmanın sunulmadığı, 26.06.2019 tarihinde veri sorumlusuna; hangi kişisel verilerinin hangi amaçlarla işlendiği, hangi verilerinin ne kadar süre ile saklandığı ve bu kişisel verilerin üçüncü taraflarla paylaşılıp paylaşılmadığı hususlarının yanıtlanması için başvuruda bulunduğu, veri sorumlusunun bu hususlardaki yanıtlarını içeren cevabî yazısının, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 13 üncü maddesi uyarınca 30 günlük süre içerisinde 23.07.2019 tarihinde ilgili kişiye iletiildiği ancak ilgili kişinin veri sorumlusunun cevabını yeterli bulmadığı zira;

- Veri sorumlusunun internet sitesinde bulunan "Kişisel Veriler Politikası" (Politika) bölümünün bir aydınlatma olmadığı, tüm siteyi kapsamaya çalışan karışık bir metin olduğundan ötürü "belirli ve açık" olmadığı,
- İlgili kişi veri sorumlusuna başvurduğunda kendisine verilen cevap ile veri sorumlusuna ait internet adresinde yer alan Politika'nın kimi yerlerde çeliştiği; Politikada IP, Çerez gibi verilerin sayıldığı ancak ilgili kişiye verilen cevapta bu konularda bir bilgilendirmenin yapılmadığı,
- İlgili kişiye verilen cevap metni içerisinde kişisel verilerin, “idarî ve resmî makamlar ile taşıma şirketlerine sınırlı ve orantılı bir şekilde aktarıldığı”nın ifade edildiği fakat Politika metni içerisinde kişisel verilerin "yurt içi/yurt dışı kuruluşlar ile diğer üçüncü kişilere" aktarıldığının söylendiği,
- Politika metni içerisinde birçok veri ve veri aktarımından söz edildiği ancak veri bazında bir bilgilendirmenin yapılmadığı, örneğin kimlik bilgilerinin ya da adreslerin hangi şirketlere aktarıldığı hususunda bir açıklama yer almadığı

ifade edilerek veri sorumlusu hakkında gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu şirketin savunması talep edilmiş olup veri sorumlusunun cevabi yazısında özetle;

- İlgili kişinin internet siteleri üzerinden üyelik kaydı oluşturarak ürün sipariş ettiği, Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte veri sorumlusunun Kanun kapsamında bir kişisel verileri koruma politikası uygulamaya başladığı, ilgili kişinin başvuru tarihinden itibaren geçen süre içerisinde politika metninde iyileştirmeler yapıldığı ve “Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesi Hakkında Aydınlatma Metni”nin veri sorumlusunun sitesinde yer aldığı, ilgili kişinin başvurusunda belirli ve açık olmadığını ileri sürdüğü metnin yeniden düzenlenerek daha açık bir anlama kavuşturulduğu,
- IP, Çerez gibi verilere ilişkin açıklamaların halihazırda Aydınlatma Metninde yer aldığı, veri sorumlusunun internet sitesinde ayrıca Çerez Politikasına da yer verildiği, metinde yer alan bilgilendirme ve açıklamaların Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin (Tebliğ) 4 üncü maddesine uygun kapsamda olduğu, 24.06.2019 tarihli Mesafeli Satış Sözleşmesi gereği ilgili kişinin siparişinin ulaştırılması için zorunlu olarak işlenen ve kargo firmasına aktarılan verileri dışında herhangi bir veri paylaşımının gerçekleştirilmediği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 03/02/2021 tarih ve 2021/85 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü” başlığını haiz 10 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının; “Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere; a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi, d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.” hükümlerini amir olduğu,
- Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 4 üncü maddesinde, Kanunun 10 uncu maddesine göre; kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumluları veya yetkilendirdiği kişilerce ilgili kişilerin bilgilendirilmesinin gerektiği, 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği, (g) bendinde aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken genel nitelikte ve muğlak ifadelerle yer verilmemesi gerektiği, (ğ) bendinde açık, anlaşılır ve sade bir dil kullanılması gerektiği, (h) bendinde “hukuki sebep”ten kastın, Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen işleme şartlarından hangisine dayanarak veri işlendiğinin olduğu, bu sebeple aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında hukuki sebebin açıkça ifade edilmesinin gerektiği, (ı) bendinde aydınlatma yükümlülüğü kapsamında, kişisel verilerin aktarılma amacı ve aktarılacak alıcı gruplarının belirtilmesi gerektiği ve (j) bendinde aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken eksik, ilgili kişileri yanıltıcı ve yanlış bilgilere yer verilmemesinin lüzumlu olduğu hükümlerinin bulunduğu,
- Kanunun veri sorumlusuna yüklediği “Aydınlatma Yükümlülüğü”nün amacının, ilgili kişilerin, kişisel verilerini belirli işlemler için veri sorumlularına vermeden önce; kişisel verilerinin kullanımı, aktarımı, bu işlemlerin hukukî mesnetleri ve başvuru mercii olan veri sorumlusunun kimliği ile kendilerinin kişisel verileri üzerinde var olan haklarıyla alakalı olarak bilgilendirilerek, kişisel verileri üzerindeki hakimiyetlerini tamamen yitirmelerini önlemek olduğu, aydınlatma yükümlülüğünün varlığı, şeffaflık ilkesinin bir gereği olup şeffaflığın şartının da ilgili kişinin anlaşılabilir bir şekilde bilgilendirilmesi olduğu,
- Bu doğrultuda hazırlanan bir Aydınlatma Metninin, ilgili kişilere, yaptıkları işlem bazında, söz konusu işlem dahilinde kullanılan kişisel verilerine ilişkin bilgilendirme sağlamanın beklendiği, veri sorumluları için genel hukukî metinler niteliğinde olan “Gizlilik Politikası”, “Veri İşleme Politikası” gibi metinlerin, karışık yapıları ve ilgili kişilerin ihtiyacı olan belirlilikteki bilgilendirmeleri sağlayamamaları nedenleriyle Aydınlatma Metni olarak kullanılmamaları gerektiği,
- Zira 26.06.2020 tarihinde Kurumun internet sitesinden yayınlanan “Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Hakkında Kamuoyu Duyurusu”nun (h) maddesinde de bu durumun, “İşleme faaliyeti ile sınırlı olmayan, veri sorumlusu için genel veri işleme belgesi niteliğinde olan gizlilik politikaları veya veri işleme politikaları, aydınlatma metinleri olarak kullanılmamalıdır.” şeklinde açıklandığı,
- Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından yayınlanan “Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Rehberi”nde de “Kanun’un 4’üncü maddesinde yer alan temel ilkeler gereği veri sorumlularının, faaliyetleri kapsamında işlediği kişisel verileri, hangi işleme amacına dayanarak işlediğini kişisel veri bazında belirlemesi ve bu amacın da aydınlatma metinlerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.” denilerek, aydınlatma yükümlülüğünün işlenecek kişisel veri bazında yerine getirilmesi gerektiğinin ifade edildiği,
- Veri sorumlusunun güncel Aydınlatma Metni incelendiğinde Kanunda ifade olunan asgari unsurlara (veri sorumlusunun kimliği, kişisel verilerin işleme amaçları, işlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ve 11 inci maddede sayılan diğer haklar) yer verildiğinin görüldüğü, ayrıca veri sorumlusunun işlediği kişisel verilerin de kategorik olarak Aydınlatma Metninde sunulduğu,
- Veri sorumlusunun internet sitesinden (...com.tr) sipariş verilmek istendiğinde iki seçenek olduğu; bunlardan birincisinin internet sitesine üye olarak siparişi gerçekleştirmek, diğerinin ise üye olmadan devam ederek siparişi tamamlamak olduğu; söz konusu internet sitesinde bulunan “Üye Ol” sayfasına tıkladığında “Kişisel Verilerin Korunması hakkındaki açık rıza metnini okudum, onaylıyorum” butonu aktif edilmeden siteye üye olunmadığı, bir Aydınlatma Metni hüviyetini taşımayan bu metnin de kendi içerisinde Gizlilik Politikası metnine bir bağlantı içermediği, üye olunmadan devam edildiği takdirde ise aydınlatmaya dair herhangi bir buton veya pop-up yardımıyla aydınlatmada bulunmadığı,
- Açık Rıza Metinlerinin, ilgili kişilere, işlenecek kişisel verileri hakkında sade ve özet bilgiler sunan metinler olduğu; bununla birlikte detaylı bilgilendirme için veri sorumlularının ilgili kişileri Aydınlatma Metnine yönlendirdikleri, bu durumun aydınlatmanın kişisel verilerin işlenmesinden

önce yapılması adına önemli bir gereklilik olduğu fakat veri sorumlusunun bu gerekliliği yerine getirmediğinin anlaşıldığı,

- Tebliğin “*Usul ve esaslar*” başlığını haiz 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendine göre aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispatı veri sorumlusuna ait olduğundan, veri sorumlusunun internet sitesinin en alt bölümünde bir link olarak yer verdiği politika metninin internet sitesinden alışveriş yapan ilgili kişilerin aydınlatıldığını ispatta yetersiz kaldığı zira söz konusu Aydınlatma Metninin, ilgili kişilerin sipariş vermesi ve üye olması sırasında ekrana gelmediğinden ilgili kişilerin bahse konu metni okuyup okumadığının belirsiz olduğu, bu noktada, internet sitesinden sipariş verilmesi veya internet sitesine üye olunması gibi, ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesine sebebiyet verecek işlemler esnasında ilgili kişilere, gerçekleştirdikleri işlemler özelinde; işlenecek kişisel veri kategorileri, bu verilerin işleme amacı, hangi veri kategorilerinin hangi alıcı gruplarına ne maksatla aktarıldığı, sipariş kapsamında gerçekleştirilen veri işleme faaliyetlerinin hukukî sebeplerinin belirtildiği bir metin vasıtasıyla, işlenecek kişisel veriler bazında aydınlatma yapılarak sonrasında ilgili kişilere, veri sorumlusunun genel veri işleme politikasını yansıtan metnine, örneğin bir link eklenmesi vasıtasıyla yönlendirme yapılabileceği,
- Bu anlamda, veri sorumlusunun ilgili kişilere, kişisel verilerinin en geç elde edilmesi esnasında, bahse konu işlemler bazında, “belirli ve açık” bir aydınlatmada bulunmadığı ve Aydınlatma Metninde eksiklikler bulunduğu; bu sebeplerle de Tebliğin 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının; “*Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında açıklanacak kişisel veri işleme amacının belirli, açık ve meşru olması gerekir. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken, genel nitelikte ve muğlak ifadelerle yer verilmemelidir. Gündeme gelmesi muhtemel başka amaçlar için kişisel verilerin işlenebileceği kanaatini uyandıran ifadeler kullanılmamalıdır.*” şeklindeki (g), “*Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında ilgili kişiye yapılacak bildirim anlaşılır, açık ve sade bir dil kullanılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.*” hükmünü amir (ğ) ve “*Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken eksik, ilgili kişileri yanıltıcı ve yanlış bilgilere yer verilmemelidir.*” hükmünü ihtiva eden (j) bentlerine aykırı hareket ettiği

değerlendirmelerinden hareketle,

- Veri sorumlusunun, internet sitesi üzerinden sipariş verilmesi veya üye olunması gibi ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesine sebebiyet verecek işlemler esnasında, o anda ve sonrasında gerçekleştirilecek veri işleme faaliyetine ilişkin bir aydınlatmada bulunmadığı, ilgili kişilerin kişisel verilerinin kullanımı ile ilgili olarak bilgi alabilmek için kendilerinin bahse konu politika metnini arayıp bulmaları gerektiği, bu metnin de tüm siteyi kapsayan bir politika metni hüviyetinde olduğu ve bu durumun Tebliğin 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g), (ğ) ve (j) bentlerine aykırılık teşkil ettiği kanaatine varılmış olup Kanunun “*Şikayet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları*”nı düzenleyen 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrasının “*Şikayet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması halinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.*” hükmü uyarınca veri sorumlusunun, söz konusu hukuka aykırılıkların giderilmesi ve sonucundan Kurula bilgi vermesi hususlarında talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“İşten çıkarma sürecinde veri sorumlusu işveren tarafından ilgili kişinin kişisel verilerinin hukuka aykırı olarak işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 09/03/2021 tarihli ve 2021/205 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 09/03/2021
Karar No : 2021/205
Konu Özeti : İşten çıkarma sürecinde veri sorumlusu işveren tarafından ilgili kişinin kişisel verilerinin hukuka aykırı olarak işlenmesi

İlgili kişinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle; ilgili kişinin iş sözleşmesinin feshedildiği tarihe kadar veri sorumlusu şirketin bir çalışanı olduğu, veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye noter aracılığıyla ihtarname gönderilerek iş sözleşmesinin haksız olarak sona erdirildiği, işten çıkarma sürecinde şahsına ait iş eşyalarının yanı sıra ailevi özel eşyalarına da el konulduğu, veri sorumlusu şirketin çalışanlarının iş yerindeki odasına girerek masasında yer alan şirket bilgisayarını izinsiz ve haber vermeden aldığı, e-posta hesabının kapatıldığı, e-postalarına erişiminin ve e-posta göndermesinin engellendiği, bilgisayar ve e-postalarına bakıldığı, ilgili kişinin odasında arama yapıldığı, bunların yanında ilgili kişinin şahsına ait kişisel harici hard diskin de alındığı, özel bilgi ve belgeleri, banka bilgileri ve şifreleri ile fotoğraflarının ekrana yansıtılmak suretiyle odasında bulunan kişilerce izlendiği ve bu suretle veri sorumlusu tarafından kişisel verilerine karşı ihlal gerçekleştirildiği ifade edilerek veri sorumlusu hakkında gerekli incelemenin yapılması talep edilmiştir.

Bu kapsamda başlatılan inceleme çerçevesinde söz konusu iddialara ilişkin veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişinin kişisel verilerinin, veri sorumlusunun eski çalışanı olması nedeniyle başta İş Kanununun 75 inci maddesi ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 107 nci maddesi olmak üzere sair mevzuat uyarınca tutulması gereken iş yeri belgelerinin 10 yıl süre ile saklanmasını gerektiren yasal zorunluluk ve ilgili kişi ile veri sorumlusu arasında halen devam etmekte olan davaların takibi amacıyla tutulduğu, söz konusu kişisel verilerin saklama sürelerinin sonunda mevzuata uygun şekilde silineceği, yok edileceği veya anonim hâle getirileceği,
- İlgili kişinin veri sorumlusunun eski çalışanı olması sebebiyle işlenen ve ilgili kişiyle devam etmekte olan davalar nedeniyle tutulan kişisel veriler dışında, ilgili kişiye ait “özel hard disk” ve “şifrelerin” veri sorumlusu bünyesinde saklanmadığı veya sair yollarla taraflarınca işlenmediği,
- 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun İş Mahkemelerinin görevlerini düzenleyen 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemi adamları, 22/5/2003 Tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına” ifadesi ile Türk Borçlar Kanununda yer alan hizmet sözleşmelerinin İş Mahkemelerinin görev alanında olduğunun anlaşıldığı,
- Türk Borçlar Kanununun İşçinin Kişiliğinin Korunması başlığı altında yer alan, Kişisel Verilerin Kullanılması alt başlıklı 419 uncu maddesinin “İşveren, işçiye ait kişisel verileri, ancak işçinin işe yatkınlığıyla ilgili veya hizmet sözleşmesinin ifası için zorunlu olduğu ölçüde kullanabilir.” şeklinde olduğu, bu düzenleme ile İş Mahkemelerinin görev alanında kişisel verilerin nasıl kullanılacağı (işleneceğinin) veya kullanılmayacağı (işlenemeyeceğinin) yer aldığı, mahkemenin bu konuda bir değerlendirmede bulunurken kişisel verilerin korunması ile ilgili tüm mevzuatı göz önünde bulunduracağı açık olduğu,
- Bununla birlikte mahkemenin ilgili kişi tarafından ileri sürülen bu iddialara herhangi bir sonuç bağlamadığı, yukarıda belirtilen davalardaki taleplerin reddedildiği göz önünde bulundurulduğunda ilgili kişinin iddialarının mahkeme tarafından haklı bulunmadığının görüleceği, kaldı ki davaların hala istinaf aşamasında olmasının ilgili kişinin mahkeme tarafından haklı bulunmayan kişisel verilerle ilgili iddialarının istinaf aşamasında tekrar ileri sürmesi için bir imkân olduğu,
- İlgili kişinin kişisel verilerinin hukuka aykırı işlenmesi ile ilgili iddialarının Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinin (b) bendi kapsamında söz konusu davalarda da

öne sürüldüğü ve konunun yargının görev alanına girdiği, şikâyetçinin dile getirdiği konuları daha önce dava konusu yapmış olmasının Kurulun bu konuda bir karar almasına engel olduğu,

- Veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye kullanımı için verilmiş olan dizüstü bilgisayarın işten çıkış aşamasında geri alındığı, kişinin dizüstü bilgisayarındaki veriler teslim alındıktan sonra hiçbir verisi kopyalanmadan, geri döndürülemeyecek şekilde silindiği,
- İlgili kişinin şirkete ait e-posta hesabının işten ayrıldıktan sonra kapatılmasının, şirket hesabı ile şirket adına işlem yapılmasının engellenmesi amacıyla uygulanan standart bir prosedür olduğu

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 09/03/2021 tarihli ve 2021/205 sayılı Kararı ile;

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Kanunun “Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler”i düzenleyen 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise veri sorumlusunun, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda olduğunun hükme bağlandığı,
- 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan dilekçelerin Kurum tarafından incelenemeyeceği,
- Somut olayda ilgili kişinin Kuruma vermiş olduğu şikâyet dilekçesinde iddia ettiği hususları veri sorumlusu ile aralarında devam etmekte olan davalarda belirtmişse de bu davaların işçilik alacağı ve işe iade talepli davalar olduğu, bu dava dilekçelerinde ilgili kişinin, kişisel verileriyle ilgili iddialarını da belirttiği ancak kişisel verilerine ilişkin bir talep oluşturmadığı, ilgili kişi tarafından bu davaların ikame edilmesindeki amacın kişisel verilerine yönelik koruma talep etmek değil işe iade ve işçilik alacağı olduğu,
- Veri sorumlusu tarafından verilen cevaptan ilgili kişinin kişisel verilerinin Kanunun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması” hükmüne ve (e) bendinde yer alan “bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması” hükmüne istinaden gerçekleştirildiğinin anlaşıldığı,
- Diğer taraftan iş sözleşmesi feshedildikten sonra ilgili kişinin kullanımına tahsis edilen şirket bilgisayarının formatlanması ve şirket e-postasının kapatılmasının Kanuna aykırılık teşkil etmediği, iş sözleşmesinin sonlanmasından sonra veri sorumlusu şirket tarafından, işçinin e-posta adresinin kapatılmasının ve işçinin kullanımına tahsis edilmiş bilgisayarın geri alınmasının hayatın olağan akışı gereği olduğu, ilgili kişi e-posta adresinin kapatılması suretiyle hesabına erişiminin engellendiğini belirtmişse de bu durumun Kanuna aykırılık teşkil etmeyeceği,
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 05/02/2007 tarihli E.2006/30107, K.2007/2011 sayılı kararında bilgisayar kaynaklarının amacına uygun kullanılması ile ilgili işyeri iç düzenlemesine rağmen, davacının şirket bilgisayarını mesai saatleri içinde kişisel mailinde kullandığı, davacının bu davranışının şirketin iç işleyişi ile ilgili düzenlenen kurala aykırı olduğu gibi, mesai saatleri içinde kişisel ihtiyaçlarında işyeri bilgisayarını kullanarak iş görme edimini yeterince yerine getirmediği, bu davranışının işyerinde olumsuzluklara neden olduğu, feshin geçerli nedene dayandığı sonucuna varıldığı, buradan hareketle işçinin kullanımına tahsis edilen bilgisayar ve e-posta adreslerinin sadece iş görme amacıyla kullanılması gerektiğinin değerlendirildiği, dolayısıyla ilgili kişinin e-posta adresinin sadece iş ile alakalı hususları içeriyor olması gerektiği,

bu durumda ilgili kişi ile aralarında iş ilişkisi kalmayan veri sorumlusuna ait şirket e-posta hesabına ilgili kişinin ulaşmasında yararının bulunmadığının değerlendirildiği, dizüstü bilgisayar açısından da durumun benzer olduğu, veri sorumlusu tarafından dizüstü bilgisayarın içindeki verilerin geri döndürülemeyecek şekilde formatlanmış olduğu belirtildiği, sadece iş ile ilgili hususları içerdii varsayılan bu bilgisayarın iş ilişkisi sonlandıktan sonra ilgili kişiden alınmasının Kanuna aykırılık teşkil etmediği,

- İlgili kişinin, kişisel harici hard diskinin, şahsına ve ailesine ait özel bilgilerinin, banka bilgilerinin, banka şifrelerinin ve fotoğraflarının ekrana yansıtılmak suretiyle odasında bulunan kişilerce izlendiğine ilişkin iddialarıyla ilgili dosya kapsamında tevsik edici bir bilgi veya belgeye yer verilmediği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Veri sorumlusu ile ilgili kişi arasındaki iş sözleşmesi feshedildikten sonra ilgili kişinin kullanımına tahsis edilen şirket bilgisayarının formatlanması ve şirket e-postasının kapatılması suretiyle hesabına erişiminin engellenmesinin Kanuna aykırılık teşkil etmediğine,
- İlgili kişinin, kişisel harici hard diskinin, özel bilgi ve belgelerinin, şahsına ve ailesine ait özel şeylerin, banka bilgilerinin, banka şifrelerinin ve fotoğraflarının ekrana yansıtılmak suretiyle odasında bulunan kişilerce izlendiğine ilişkin iddialarıyla ilgili dosya kapsamında tevsik edici bir bilgi veya belge bulunmadığından bu aşamada yapılacak bir işlem bulunmadığına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin kişisel verisinin kamu kurumu personeli olarak görev yapan eski eşi tarafından sorgulanarak elde edilmesi ve adli makamlar ile paylaşılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 11/03/2021 tarihli ve 2021/230 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 11/03/2021
Karar No : 2021/230
Konu Özeti : İlgili kişinin kişisel verisinin kamu kurumu personeli olarak görev yapan eski eşi tarafından sorgulanarak elde edilmesi ve adli makamlar ile paylaşılması

Kuruma intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle; ilgili kişinin kamu kurumu personeli olarak görev yapan, boşanma sürecinde olduğu eşi tarafından görevi kötüye kullanmak suretiyle kendisine erişim yetkisi verilen bir sistem üzerinden, maaş bilgilerinin sorgulandığı, boşanma davasına ilişkin yargılama sürecinde talep edilmemesine rağmen bu bilginin mahkeme ile paylaşıldığı, belirtilen bu program ya da sistemle T.C. kimlik numarası bilinen kişilerin maaşlarının öğrenilmesinin hem 4A/4B bilgisinin kişiselliğine hem de özel şirketlerdeki maaş gizliliğinin ihlaline sebebiyet verdiği hususları ifade edilerek Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

İlgili kişinin şikâyeti hakkında Kurumca başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu kamu kurumunun açıklamalarına başvurulmuş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- Konu ile ilgili olarak İl Müdürlüğünden bilgi ve belge talep edildiği,
- Tabi olunan mevzuat kapsamında, Kurumları ile Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) görev-yetki alanına giren iş ve işlemlerin ilintili olması nedeniyle tüm personel tarafından ilgili Kurum Portalına erişim sağlanabildiği ve “kontrol arayüzü” üzerinden sınırlı şekilde iş ve işlemler gerçekleştirilebildiği,
- Bu sınırlı erişim içerisinde kişilerin kimlik numaraları ile çeşitli sorgulamalar yapılabildiğinden, adı geçen personel de dahil olmak üzere tüm personel tarafından hem rutin işler için hem de günlük rutin dışı talepler nedeniyle söz konusu sorgulamanın sürekli yapıldığı,
- Öte yandan anılan İl Müdürlüğünce, Kanun ile ilgili Kurumun tüm personelinin defaten bilgilendirildiği ve talimatlandırıldığı bildirildiği,
- Şikâyete konu veri işleme faaliyetini gerçekleştiren personelin konuya ilişkin açıklamalarının alındığı, yapılan açıklamada söz konusu kişi tarafından rutin işinin bir parçası olarak bahsi geçen sorgulamaları sıkça yaptığı, eşinin memur maaş zammına ilişkin kendisini haberdar etmesi üzerine ve kendisinin bilgisi dâhilinde bahsi geçen bilgileri sorguladığı, söz konusu zaman diliminde evliliğin aynı çatı altında sürdüğü, Kanunen aynı konutta yaşayanların istisna kapsamında olduğu ve bahsi geçen bilgilerin eşin bilgisi dahilinde sorgulanmasının sakınca teşkil etmediğini düşündüğü, boşanma davasında eşinin iddiasının aksine maaş bilgisinin paylaşılmadığı, bu bilgileri eşi dışında hiç kimse ile paylaşmadığı ve bu hususta mahkemeden bilgi talep edilebileceği ayrıca söz konusu Portaldan sehven kişisel sorgulama yapması hasebiyle Hizmet Merkezlerince “yazılı olarak” uyarıldığının belirtildiği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak yapılan incelemede Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 11/03/2021 tarihli ve 2021/230 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “*Tanımlar*” başlıklı 3 üncü maddesinde “*kişisel veri*”nin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi, “*veri sorumlusu*”nun, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi, “*kişisel verilerin işlenmesi*”nin ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi,

sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlandığı,

- Kanunun, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin “Genel İlkeler”i düzenleyen 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında, “Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.” hükmü yer almakta olup bahse konu maddenin (2) numaralı fıkrasında ise kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu olan ilkelerin;

- a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
- b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
- c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme,
- ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
- d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme şeklinde sayıldığı,

- Kanunun “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise Kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Somut olayda veri sorumlusu Kurum bünyesinde, kişilerin kimlik numaraları ile SGK Sorgulaması yapılması kapsamında kişisel verilerin işlenmesinin Kanunun 5 inci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (ç) bendine göre veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olduğu, bununla birlikte veri sorumlusunun hizmetlerini elektronik ortamda sürdürmesine ilişkin mevzuatta “Kişisel Verilerin Korunması” başlıklı maddede sistemde yer alan kişisel verilerin kullanılmasında mevzuatta yer alan özel hayatın gizliliğine ilişkin hükümlerin esas alınacağı, ayrıca kullanıcılardan alınan bilgilerin, tanımlanmış hizmetler ve yasal mükellefiyetlerin yerine getirilmesi dışında başka bir amaçla kullanılmayacağını düzenlediği,
- Bu doğrultuda ilgili kişinin kişisel verisinin, kendisi tarafından talep edilmeksizin görev yapan eski eşi tarafından Portal üzerinden sorgulanarak elde edildiği ve söz konusu kişisel verilerin mahkeme ile paylaşıldığı da dikkate alındığında, kişisel veri işleme faaliyetinde kişisel verilerin, hem üçüncü kişilere verildiği hem de görev yetkisi ve tanımlanmış hizmetin dışında bir işleme faaliyetinde işlendiği göz önünde bulundurulduğunda kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi ve erişilmesini önlemek ile muhafazasını sağlamak amacıyla veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerle uyulmadığı sonucuna varıldığı,

değerlendirmelerinden hareketle,

- İlgili kişinin kişisel verisinin, veri sorumlusu bünyesinde çalışan bir personel tarafından tanımlanmış hizmetlerin ve yasal mükellefiyetlerin yerine getirilmesi dışında başka bir amaçla kullanılması suretiyle işlenmesinin Kanunun 5 inci maddesinde yer alan işleme şartlarından birine dayanmaması nedeniyle hukuka aykırı olduğu ayrıca Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak işlenmesi ilkesine aykırı bir veri işleme faaliyetinin gerçekleştiği, bu kapsamda söz konusu faaliyetinin Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aykırılık teşkil ettiği değerlendirildiğinden Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca veri sorumlusu bünyesinde görev yapan söz konusu personel hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılması, öte yandan kişisel verilere erişim yetkisi bulunan personelin söz konusu verilere amacı dışında erişmesinin önlenmesi hususunda 31/05/2018 tarih ve 2018/63 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kurulu İlke Kararı da dikkate alınarak gerekli tedbirlerin alınması ve yapılacak

işlemlerin sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin fotoğraflarının veri sorumlusuna ait bir sosyal medya hesabında paylaşılması suretiyle gerçekleşen kişisel veri işleme faaliyeti” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/04/2021 tarihli ve 2021/422 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 27/04/2021
Karar No : 2021/422
Konu Özeti : İlgili kişinin fotoğraflarının veri sorumlusuna ait bir sosyal medya hesabında paylaşılması suretiyle gerçekleşen kişisel veri işleme faaliyeti

Kuruma intikal eden şikâyet dilekçesinde özetle; ilgili kişinin veri sorumlusunun iş yerinde pilates eğitmeni olarak çalıştığı, iş ilişkisinin sona ermesinden sonraki tarihlerde veri sorumlusunun sosyal medya hesabından ilgili kişinin fotoğraflarını kullanarak herkese açık şekilde paylaşımlarda bulunduğu, bu sebeple veri sorumlusuna başvuruda bulunularak ilgili paylaşımının kaldırılması, fotoğrafların ilgili kişiye iade edilmesi, veri sorumlusunda bulunan fotoğrafların yok edilmesi ve veri sorumlusu nezdinde reklam veya başka bir amaçla sosyal medyada kullanılmamasının talep edildiği, veri sorumlusunun başvuruya cevabında söz konusu fotoğrafların kullanımından vazgeçildiğini belirtmesine karşın, herkes tarafından erişilebilir sosyal medya hesabında fotoğrafların yayınlanmaya devam ettiği, ilgili kişinin açık rızası alınmamasına rağmen fotoğrafların paylaşıldığı ve talebe rağmen sosyal medya platformundan kaldırılmadığı, paylaşılan fotoğrafla ilgili olarak ilgili kişiye hiçbir bilgilendirme yapılmadığı ve aydınlatma yükümlülüğünün de yerine getirilmediği, söz konusu fotoğraf paylaşımının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa (Kanun) aykırı olduğu belirtilerek, veri sorumlusu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş ancak veri sorumlusu tarafından savunma, bilgi ve belge talepli Kurum yazısına herhangi bir cevap verilmemiştir.

Bununla birlikte, ilgili kişinin şikâyeti neticesinde veri sorumlusunun ilgili kişiye ilettiği cevabî nitelikli yazısında; veri sorumlusunun eski çalışanı olan ve çalıştığı döneme ilişkin olarak veri sorumlusu reklamlarında şahsi hiçbir özelliği ön plana çıkarılmadan, şirket çalışanı olarak o tarihte kendi isteği ile reklam çekimlerinde yer alması nedeniyle ilgili kişiye ait fotoğrafların şirketin tanıtımına ilişkin bölümlerde yer aldığı, tanıtım fotoğraflarında ilgili kişinin şahsına ilişkin bir kayıt ve bilgi bulunmadığı, fotoğrafların ilgili kişinin bilgisi ve izni ile çekildiği, ilgili kişinin şahsına ve kişilik haklarına ilişkin bir aykırılık bulunmadığı yine de ihtarname sonrası ilgili kişinin talebi doğrultusunda fotoğrafların kullanımından vazgeçildiği, ilgili kişinin izni ile reklam şirketi tarafından tanıtım amaçlı çekilen şirket faaliyetlerine ilişkin fotoğrafların şirket reklamlarındaki görsellerden kaldırılması nedeniyle şirket yönünden ayrıca bir zarar oluşturduğu ifadelerine yer verildiği görülmüştür. Eldeki bilgi ve belgeler çerçevesinde konuya ilişkin yapılan incelemede Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/04/2021 tarihli ve 2021/422 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında belirtilen hallerden birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Diğer taraftan, Kanunun 7 nci maddesinde “Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hâle Getirilmesi” hususu düzenlenmiş olup maddede;

*“(1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.
(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.
(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”*

hükümlerine yer verildiği,

- 28.10.2017 tarih ve 30224 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin (Yönetmelik) “Kişisel Verileri İlgili Kişinin Talep Etmesi Durumunda Silme ve Yok Etme Süreleri” başlıklı 12 nci maddesinde ise;

“(1) İlgili kişi, Kanunun 13 üncü maddesine istinaden veri sorumlusuna başvurarak kendisine ait kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini talep ettiğinde; a) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmışsa; veri sorumlusu talebe konu kişisel verileri siler, yok eder veya anonim hale getirir. Veri sorumlusu, ilgili kişinin talebini en geç otuz gün içinde sonuçlandırır ve ilgili kişiye bilgi verir. b) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmış ve talebe konu olan kişisel veriler üçüncü kişilere aktarılmışsa veri sorumlusu bu durumu üçüncü kişiye bildirir; üçüncü kişi nezdinde bu Yönetmelik kapsamında gerekli işlemlerin yapılmasını temin eder. c) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmamışsa, bu talep veri sorumlusunca Kanunun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca gerekçesi açıklanarak reddedilebilir ve ret cevabı ilgili kişiye en geç otuz gün içinde yazılı olarak ya da elektronik ortamda bildirilir.” hükmünün yer aldığı,

- Yönetmeliğin “Kişisel verilerin silinmesi” başlıklı 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının, “Veri sorumlusu, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.”; “Kişisel verilerin yok edilmesi” başlıklı 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasının ise, “Veri sorumlusu, kişisel verilerin yok edilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.” hükümlerini haiz olduğu,
- Şikâyet konusu sosyal medya hesabında, ilgili kişinin paylaşılan fotoğraflarının yayınlanmaya devam ettiği ve hesaptan kaldırılmadığı, 15.05.2019 tarihli paylaşımında ilgili kişinin fotoğrafının arka planda ve hafif bulanık şekilde paylaşıldığı, 20.05.2019 tarihli paylaşımında ilgili kişinin fotoğrafının net şekilde seçilebildiği,
- Veri sorumlusunun savunma, bilgi ve belge talepli Kurum yazısına yasal süre içerisinde herhangi bir cevap vermemesi karşısında, ilgili kişinin söz konusu veri işleme faaliyeti açısından açık rızasının alındığına ilişkin herhangi bir somut bilgi veya belge edinilemediği için, veri sorumlusunun Kanunun 5 inci maddesi kapsamında herhangi bir kişisel veri işleme şartına dayanmaksızın ilgili kişinin kişisel verilerini hukuka aykırı şekilde işlemek suretiyle Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı,
- Öte yandan ilgili kişinin talebi üzerine fotoğraflarının Yönetmeliğin 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde öngörülen otuz günlük yasal süre içinde silinmesi/ yok edilmesi gerektiği, yasal süre geçtikten sonra halen devam eden veri işleme faaliyetinin bu kapsamda yine hukuka aykırı olduğu

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişinin fotoğraflarının veri sorumlusuna ait sosyal medya hesabından kaldırılmaması nedeniyle veri sorumlusunun Kanunun 5 inci maddesi kapsamında herhangi bir kişisel veri işleme şartına dayanmaksızın kişisel verileri hukuka aykırı şekilde işlemek suretiyle Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı kanaatine varılması nedeniyle veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına,
- Veri sorumlusunun sosyal medya hesabında bulunan ilgili kişiye ait tüm fotoğrafların kaldırılması ve Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca uygun usulle silinmesi/yok edilmesi, söz konusu fotoğrafların başka hiçbir mecrada kullanılmaması ve bu işlemlerin sonucundan Kurula bilgi verilmesi yönünde veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

Avukatların icra takip dosyalarındaki kişisel verilere vekâletname olmaksızın hukuka aykırı olarak erişim sağladığına ve Adalet Bakanlığı tarafından icra tevzi bürolarında görevli personel eliyle alacaklı vekili avukatlara borçluların alacaklı olduğu icra takip dosyalarında bulunan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak aktarılmasına ilişkin ihbarlar hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2021 tarihli ve 2021/511-512-513 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi	: 20/05/2021
Karar No	: 2021/511-512-513
Konu Özeti	: Avukatların icra takip dosyalarındaki kişisel verilere vekâletname olmaksızın hukuka aykırı olarak erişim sağlaması ve Adalet Bakanlığı tarafından icra tevzi bürolarında görevli personel eliyle alacaklı vekili avukatlara borçluların alacaklı olduğu icra takip dosyalarında bulunan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak aktarılması.

Adalet Bakanlığı ve bir avukat hakkında Kuruma intikal ettirilen ihbarlarda özetle; alacaklı vekili avukatların, icra tevzi bürolarına başvuruda bulunup borçluların alacaklı olduğu icra takip dosyalarının bilgilerini haksız bir şekilde elde ettiği, ayrıca avukatların bu sayede, icra dairesinde diledikleri dosyaları da inceleyebildiği, her ne kadar avukatın dosyanın bir örneğini alması vekâlet sunmasına bağlı olsa da kişisel verilere yetkisiz kişilerin erişiminin engellenmesinin veri sorumlularına verilen görevlerden biri olduğu ve avukatlar ya da görevlendirdikleri kişiler tarafından, icra tevzi bürosu yetkilileri ve memurları aracılığıyla; borçluların alacaklı olduğu icra takip dosyalarında bulunan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi ile avukatların icra dairelerindeki diledikleri dosyaları vekâletname olmaksızın incelemelerinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırılık teşkil ettiği belirtilerek; bu kapsamda icra tevzi bürosu çalışanları tarafından yapılan aktarımların ve avukatlar tarafından vekâletname olmaksızın icra takip dosyalarındaki kişisel verilere erişimin 6698 sayılı Kanuna aykırı olduğunun tespit edilmesi, bu durumun düzeltilmesi için Adalet Bakanlığı nezdinde ivedilikle girişimlerde bulunulması ve gerekli idari yaptırımların uygulanması talep edilmiştir. Yapılan ihbarlara binaen Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından resen inceleme başlatılmasına karar verilmiştir.

Başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu Adalet Bakanlığından konuya ilişkin bilgi ve belge talep edilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili mevzuat ve içtihat çerçevesinde, alacağını tahsil etmek isteyen alacaklı veya vekilinin takibin kesinleşmesini müteakip borçlunun alacaklı olduğu dosyalar da dâhil olmak üzere borçlunun her türlü mal varlığını, hak ve alacağını sorgulama hakkının 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan kaynaklandığının anlaşıldığı;
- Ayrıca avukatın veya stajyerlerinin dava takip dosyalarını vekâletname olmaksızın inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesinin 1136 sayılı Avukatlık Kanununda düzenlendiği; bu kapsamda avukatların ve stajyerlerinin alacağın tahsilini teminen borçlunun alacaklı olduğu dosyaları sorgulama ve kendilerine tanınan dosya inceleme hakkını icra dairelerinde tespit amacıyla bu işle görevlendirilen icra tevzi büroları vasıtası ile yapmasının uygun olacağına, icra dairesinde görevli personelin de vekâletname ibraz etmeksizin dosya incelemek isteyen avukat ve stajyerlerine bu isteklerini yerine getirmelerinin fotokopi ve benzeri yollarla örnek almamaları kaydı ile zorunlu olduğunun değerlendirildiği;
- Bu itibarla avukat veya stajyerlerinin müvekkillerinin alacağına kavuşmasını sağlamak için borçluların alacaklı olduğu dosyaları tespit etmesi ve tespit ettiği dosyaları incelemesi hususunun kanunlarda açıkça öngörülmesi ve yukarıda izah edilen nedenlerle 6698 sayılı Kanuna aykırılık kapsamında bulunmayacağına değerlendirildiği

ifade edilmiştir.

Yine, başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu avukattan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle; Avukatlık Kanununun 46 ncı maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan “Avukat veya

stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur.” hükmü sınırları kapsamında borçlunun alacaklı olduğu dosyaların tespit edildiği, bu dosyalara borçlunun alacaklı olduğu icra dosyalarından talepte bulunmak ve ilgili icra müdüründen karar aldirmek suretiyle haciz işlemi yapıldığı; bunun göreviyle ilgili bir iş olduğu; bu işlemlerin yapılmaması halinde işini gereği gibi yapmadığı için müvekkiline karşı sorumluluğun dahi gündeme geleceği ve bu kapsamda tüm işlemlerin yasalar çerçevesinde yürütüldüğü ifade edilmiştir.

İhbar başvuruları ile veri sorumlularından alınan bilgi ve belgelerin ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmesi neticesinde Kurulun 20/05/2021 tarihli ve 2021/511-512-513 sayılı Kararları ile

- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun “Taşınır ve taşınmaz malların haczi” başlıklı 85 inci maddesinin birinci fıkrasının “*Borçlunun kendi yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır mallarıyla taşınmazlarından ve alacak ve haklarından alacaklının ana, faiz ve masraflar da dahil olmak üzere bütün alacaklarına yetecek miktarı haczolunur.*” hükmünü amir olduğu; hükümde haciz yoluyla takip kapsamında borçlunun taşınır ve taşınmaz malları ile alacak ve haklarına haciz konulabileceğinin öngörüldüğü ve bu kapsamda, borçlunun alacaklı olduğu icra dosyalarına konu alacaklara da haciz konulmasının mümkün olduğu;
- Diğer taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46 ncı maddesinin,

“İşlerin stajiyer veya sekreterle takibi, dava dosyalarının incelenmesi ve dosyadan örnek alma:

Madde 46 – (Değişik : 2/5/2001 - 4667/32 md.)

Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tabi değildir.

Avukat veya stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.” hükmünü,

2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ise,

“Avukatlığın amacı:

Madde 2 – (Değişik birinci fıkra : 2/5/2001 - 4667/2 md.) ...

(Değişik üçüncü fıkra: 2/5/2001 - 4667/2 md.) Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzekkereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.” hükmünü amir olduğu;

- Anılan hükümlerden avukatların vekâletname sunmasına gerek olmaksızın icra takip dosyalarını inceleyebileceğinin ve ilgili makamların da avukatlara bu konuda gerekli imkanları sağlamakla yükümlü kılındığının anlaşıldığı;
- Bununla birlikte, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 8/a maddesinin altıncı fıkrası ile 22.07.2020 tarihli ve 7251 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin birinci fıkrasının;

“Elektronik işlemler:

Madde 8/a – (Ek: 2/7/2012-6352/3 md.)

...

(Ek fıkra:6/12/2018-7155/10 md.) Alacaklı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla dosya safahat bilgileri ile borçlunun mal, hak veya alacağını elli kuruluş karşılığında sorgulayabilir. Bu miktar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Adalet Bakanlığı yeniden değerlendirme oranında artırılan ücreti beş katına kadar artırmaya ve azaltmaya ayrıca gün ve dosya esaslı olmak üzere belirli sayıdaki sorgulamayı ücretten istisna tutmaya yetkilidir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden bu ücret alınmayacağı gibi alacaklının bir gün içinde aynı dosya üzerinden beş kez yapacağı sorgudan da ücret alınmaz. Bu kapsamda alınacak ücret Adalet Bakanlığının belirleyeceği usule göre tahsil edilir ve takip gideri olarak borçluya yüklenemez.

...

II. HACİZ

Haciz:

1 – Talep Müddeti

Madde 78 – (Değişik: 3/7/1940-3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra:22/7/2020-7251/49 md.) Ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmiş ise itirazı kaldırıldıktan sonra mal beyanını beklemezsizin alacaklı, haciz konmasını isteyebilir. Ancak, alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi, varsa borçlunun mal, hak veya alacağının mahiyeti ve detayı hakkında bilgi verir ve bu durumda sistem üzerinden de haciz talep edilebilir. Bu takdirde icra dairesi, tespit edilen mal, hak veya alacağı elektronik ortamda haczeder. Sorgulama sonunda edinilen bilgiler hukuka aykırı olarak paylaşılamaz. Sorgulama ve haciz işlemlerinin yürütülebilmesi için kamu kurum veya kuruluşları ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ile kendi sistemleri arasında entegrasyonu sağlar. Sorgulamanın tür, kapsam ve sınırı ile diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

şeklinde olduğu;

- Söz konusu hükümler uyarınca alacaklı vekili avukatların, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden borçlunun alacaklı olduğu icra dosyaları dahil olmak üzere mal, hak veya alacağı hakkında sorgulama yapabileceği;

değerlendirmelerinden hareketle;

- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 85 inci maddesi çerçevesinde borçlunun kendi veya üçüncü kişi nezdindeki alacaklarına haciz konulabileceği, 2004 sayılı Kanunun 8/a ve 78 nci maddeleri uyarınca Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla alacaklı tarafından borçluların mal, hak veya alacaklarının sorgulanabileceği, avukatların müvekkillerinin alacağını tahsil etmek amacıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca dava ve icra takibi dosyalarını vekâletname sunmaksızın inceleyebileceği ve bu kapsamda 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenmiş işlemin “kanunlarda açıkça öngörülmesi” şartına dayanılarak alacaklı vekili avukatlar tarafından borçlunun alacaklı olduğu icra dosyalarına ilişkin olarak kişisel veri işleme faaliyeti yürütebileceğinden avukatların vekâletname olmaksızın icra takip dosyalarındaki kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişim sağladığı iddiası bakımından 6698 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına,
- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2 nci maddesinde ilgili makamların avukatların görevlerini yapmak üzere ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri avukatların incelemesine sunmakla yükümlü olduğunun düzenleme altına alındığı ve bu kapsamda 6698 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenmiş “Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan

hükümler saklıdır.” düzenlemesi uyarınca Adalet Bakanlığı tarafından icra tevzi bürosunda görevli personel eliyle borçlunun alacaklı olduğu icra dosyaları hakkında bilgi ve belge sağlama amacıyla avukatlara görevlerini yerine getirebilmeleri için kişisel veri aktarımı yapılabileceğinden Adalet Bakanlığı tarafından alacaklı vekili avukatlara borçluların alacaklı olduğu icra takip dosyalarında bulunan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak aktarılması iddiası bakımından 6698 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin fotoğrafının öğrencisi olduğu okul tarafından kullanılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 09/06/2021 tarihli 2021/572 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 09/06/2021
Karar No : 2021/572
Konu Özeti : İlgili kişi fotoğrafının öğrencisi olduğu okul tarafından kullanılması

Kuruma intikal eden şikayette, ilgili kişinin öğrenci olarak öğretmenleri ile yaptığı bir görüşmede rızası olmaksızın fotoğrafının çekildiği, çekilen fotoğrafının ticari amaçla okul tarafından bastırılan broşürde kullanıldığı ve kendi internet sitesinde yayınlandığı, ilgili kişi ve velisinin kişisel verilerin işlenmesine, yayımlanmasına veya kullanılmasına zımni veya açık bir rıza vermediği, konuya ilişkin veri sorumlusuna başvuruda bulunduğu ancak verilen cevabın yetersiz olduğu ifade edilerek, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) uyarınca veri sorumlusu okul hakkında gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup verilen cevabı yazıda özetle;

- 2018-2019 döneminde öğrencileri olan ilgili kişinin fotoğrafının özel olarak çekilen bir fotoğraf olmadığı, tüm öğrencilerin katılmış olduğu ders ve etkinlikler sırasında çekilen bir fotoğraf olduğu, anılan dönemin sonunda öğrencinin okul değişikliği gerçekleştirdiği, mevcut durumda öğrencileri olmadığı,
- İlgili kişinin velisinden de izin alındığı, bahse konu fotoğrafın aktif olarak kullanımda olmadığı ve yeni bir paylaşım durumunun da olmadığı,
- İlgili kişinin avukatı tarafından gönderilen ihtarnameye istinaden velinin “Sosyal Medya Paylaşımı” konulu yazılı izninin bir örneğinin bulunduğu

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yürütülen inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 09/06/2021 tarih ve 2021/572 sayılı kararı ile;

- Kanunun “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Kanunun 3 üncü maddesinde açık rızanın “belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza” şeklinde tanımlandığı, tanımda yer aldığı üzere, açık rızanın, “Belirli bir konuya ilişkin olması”, “Rızanın bilgilendirmeye dayanması” ve “Özgür iradeyle açıklanması” şeklinde üç unsuru bulunduğu, bu kapsamda, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için, açık rızanın öncelikle belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olarak verilmesi gerektiği, bu doğrultuda veri sorumlusu tarafından açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğinin açıkça ortaya konulması gerektiği, bununla birlikte, açık rıza bir irade beyanı olduğundan, kişinin özgür bir şekilde rıza gösterebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesi gerektiği, kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği, bu sebeple, bilgilendirmenin, veri

işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde gerçekleştirilmesi ve mutlaka verinin işlenmesinden de önce yapılması gerektiği,

- Açık rıza vermenin, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olduğundan, verilen açık rızanın geri alınabileceği, bu bağlamda kişisel verilerin geleceğini belirleme hakkı ilgili kişiye ait olduğundan, kişinin dilediği zaman veri sorumlusuna vermiş olduğu açık rızasını geri alabileceği ancak, geri alma işlemi ileriye yönelik sonuç doğuracağından, açık rızaya dayalı olarak gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin geri alma beyanının veri sorumlusuna ulaştığı andan itibaren veri sorumlusu tarafından durdurulması gerektiği, başka bir diğer deyişle, geri alma beyanının veri sorumlusuna ulaştığı andan itibaren hüküm doğurduğu,
- 6698 sayılı Kanununun "İlgili Kişinin Hakları" başlıklı 11 inci maddesinde herkesin, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili; kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme, kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, kişisel verilerinin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerinin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, kişisel verilerinin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme, 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerinin silinmesini veya yok edilmesini isteme, kişisel verilerinin düzeltilmesi veya silinmesi/yok edilmesi ile ilgili yapılan işlemlerin kişisel verilerinin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, işlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme ve kişisel verilerinin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahip olduğunun düzenlendiği,
- Veri sorumlusunun internet sitesinde yapılan incelemede şikayete konu fotoğrafların yer aldığı iddia edilen okul broşürünün halihazırda internet sitesinde erişime açık şekilde "pdf" formatında yer aldığı, şikayet konusu fotoğrafların da anılan broşürün 6 ncı ve 9 uncu sayfalarında yer aldığı görüldüğü,
- Şikayetçi veli tarafından, ilgili kişinin fotoğraflarının veri sorumlusu tarafından açık rızası olmaksızın hukuka aykırı olarak işlendiği iddiası ile ilgili olarak veri sorumlusunun Kurumu muhatap cevap yazıları ve ekleri incelendiğinde; veri sorumlusu tarafından öğrencilerin kişisel verisi olan fotoğraflarının paylaşılacak suretiyle işlenmesine ilişkin "sosyal medya paylaşımı" konulu bir bilgilendirme metninin düzenlendiği, anılan metinde "Okulumuzda yapılacak etkinliklerde öğrencilerimizin fotoğraf ve videoları çekilmektedir. Öğrencilerimizin fotoğraf ve videolarının resmi web sitesinde sosyal medya hesaplarında, okul dergimiz ve okul panolarımızda paylaşılması ile ilgili aşağıdaki izin yazısını doldurarak sınıf/mentor öğretmenimize göndermenizi rica ederim" şeklinde bilgilendirmeye yer verildiği; söz konusu paylaşımın izin verilmesine ilişkin olarak öğrenci velilerinden izin alınmasına yönelik bu metnin alt kısmında ayrı bir bölümün düzenlendiği, bu bölümde ise söz konusu sosyal medya paylaşım yazısının okunduğu ve okul bünyesinde yapılacak etkinliklerde çekilen fotoğraf ve videoların kullanılmasına izin verildiği ya da verilmediğine ilişkin iki seçeneğin sunulduğu; somut olayda ise şikayetçi veli tarafından ilgili kişinin fotoğraflarının belirtilen amaçlar kapsamında kullanılmak suretiyle işlenmesine izin verildiğine ilişkin seçeneğin seçildiği ve belgenin ıslak imza ile imzalanarak açık rıza verildiğinin görüldüğü,
- Şikayet dilekçesi ve eklerinden ilgili kişi vekilinin veri sorumlusundan, şikayete konu kişisel verilerinin silinmesini talep ettiği ancak veri sorumlusu tarafından Bahse konu fotoğrafın aktif olarak kullanımda olmadığı ve yeni bir paylaşım durumunun da söz konusu olmadığı hususlarına yer verilmiş olmasına rağmen şikayete konu fotoğrafların muhafaza edilme süresi ile silinmesi veya yok edilmesine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmediği, bu kapsamda ilgili kişinin okul ile öğrencilik ilişkisinin 2018-2019 yıllarında mevcut olduğu ve güncel durumda ise okul ile arasında öğrencilik ilişkisinin kalmadığı anlaşıldığından Kanununun 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca, şikayet konusu fotoğraftaki ilgili kişinin görüntüsünün ayrılabilir olup olmadığına veri sorumlusunca ele alınması gerektiği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Şikayet konusu fotoğrafların paylaşılmasına yönelik veri işleme faaliyetinin Kanununun 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan ilgili kişinin/velisinin açık rızası hukuki dayanağı çerçevesinde gerçekleştirildiği kanaatine varılmış olup ilgili kişinin fotoğraflarının haksız ve hukuka aykırı olarak ticari amaçla bastırılıp dağıtıldığı ve internet sitesinde paylaşıldığı iddiası hakkında Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına,

- Veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin talepleri hakkında yeterli açıklamaya yer verilmediği dikkate alındığında veri sorumlusu okulun 6698 sayılı Kanun ve “Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ”in ilgili hükümlerine uyum konusunda gerekli dikkat ve özeni göstermesi gerektiği konusunda talimatlandırılmasına,
- İlgili kişinin okul ile öğrencilik ilişkisinin 2018-2019 yıllarında mevcut olduğu ve güncel durumda ise okul ile arasında öğrencilik ilişkisinin kalmadığı anlaşıldığından Kanunun 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca, şikayet konusu fotoğraftaki ilgili kişinin görüntüsünün ayrılabilir olup olmadığının veri sorumlusunca değerlendirilerek buzlanması ya da imha edilmesi ve sonucundan Kurula bilgi verilmesi yönünde veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Veri sorumlusuna tebliğ edilmesinden sonra geçerli olmak üzere, veri sorumlusu tarafından okul bünyesinde çekilen fotoğraf ve videoların çeşitli mecralarda paylaşılmasına ilişkin daha önce hazırlanmış olan aydınlatma ve açık rıza metinlerinin Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan unsurlar ve Aydınlatma Tebliğinde yer verilen hükümler dikkate alınmak ve bu yönde alınacak açık rızanın okulu tanıtıcı basılı yayınlarda/broşürlerde, web sitesinde veya sosyal medya hesaplarında paylaşılmasına yönelik her bir işleme faaliyeti özelinde ilgili kişilere ayrı ayrı seçenek sunulmak suretiyle revize edilmesi gerektiği yönünde veri sorumlusunun bilgilendirilmesine

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin bir web sitesinden kişisel verilerinin silinmesi talebinin veri sorumlusu tarafından yerine getirilmemesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/08/2021 tarihli ve 2021/847 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 26/08/2021
Karar No : 2021/847
Konu Özeti : İlgili kişinin bir web sitesinden kişisel verilerinin silinmesi talebinin veri sorumlusu tarafından yerine getirilmemesi

İlgili kişinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle; bir şirkete ait web sitesi üzerinden daha önce kullandığı ancak şu anda kullanmadığı adres bilgilerinin silinmesini talep ettiği ancak bu yöndeki talebinin iki kez reddedildiği ve silme işleminin gerçekleştirilmeyeceğinin bildirildiği beyan ve iddiaları ile veri sorumlusu hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

Bu kapsamda başlatılan inceleme çerçevesinde söz konusu iddialara ilişkin veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişinin hesabına kayıtlı olan adreslerin silinmesine yönelik işlemlerin nasıl gerçekleştirileceğine dair sorusunun şirket yetkilisi tarafından fatura adreslerinin silinemeyeceği şeklinde cevaplandırıldığı; bu cevaba karşı ilgili kişinin yasal olarak kişisel bilgilerini istediği zaman istediği yerden silme hakkının mevcut olduğunu, bilgileri silinmezse hakkını yasal olarak aramak zorunda kalacağını belirttiği; bunun üzerine ilgili kişiye yetkili tarafından geçmiş dönem faturalardaki bilgilerinin silinemeyeceğinin iletildiği,
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 4 üncü maddesinde kişisel verilerin ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi gerektiğinin öngörüldüğü, faturaların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca gerekli vergi süreçlerinden kaynaklı saklama süresinin beş yıl olarak değerlendirilebileceği,
- Satış sözleşmesi uyarınca müşteri tarafından gerçekleştirilen ödemeleri göstermek üzere müşteriye verilen bir ticari vesika mahiyetinde olan fatura kapsamında işlenen kişisel verilerin, sözleşmenin ifası esnasında tarafların yükümlülüklerini yerine getirdiğine yönelik bir dayanak oluşturmayı amaçladığı,
- Bundan dolayı fatura üzerindeki kişisel verilerin, Kanunun 5 inci maddesindeki kişisel veri işleme şartlarından “Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.” veri işleme şartı kapsamında değerlendirildiği,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununca düzenlenen satış sözleşmesi kapsamında ifa edilen edimlere ilişkin bilgileri içeren faturanın, satış sözleşmesine aykırı davranışlarda ve sözleşmenin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesinden kaynaklanan anlaşmazlıkların gündeme gelmesi halinde, hak kaybı yaşanmaması amacıyla on yıl süreyle saklanması mevzuatta öngörülen zamanaşımı süreleri ile doğru orantılı olduğu,
- Dolayısıyla şirketlerince ilgili kişinin adres bilgilerinin güncellenmesine imkân verildiği; ancak geçmiş adres bilgilerinin detaylıca açıkladıkları mevzuat ve sözleşmesel ilişki gereği on yıl süre ile muhafaza edildiği,
- Üyelerin serbest bir şekilde güncel adreslerinde değişiklik yapma hakkına sahip olduğu ancak geçmişte yapılan satış/hizmet alım sözleşmelerinin her biri ayrı birer kurulu sözleşme sayılacağı için söz konusu adreslerin sistemlerinde saklandığı, kullanılan adresin silinmesinin muhasebesel olarak siparişi alınmış ürün ile ilgili kayıtların da silinmesi anlamına geleceği, bu durumun tüketicilere sözleşme öncesinde sunulan “Üyelik Sözleşmesi”nin açıklamalar kısmında da sabit olduğu

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/08/2021 tarihli ve 2021/847 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca kişisel verilerin işlenmesinde: a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma. b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma. c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme. ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma. d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelerine uyulmasının zorunlu olduğu,
- Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında “Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir.” hükmünün, (2) numaralı fıkrasında ise “Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.” hükmünün düzenlendiği,
- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 230 uncu maddesinde faturada bulunması gereken bilgiler arasında müşterinin adresinin de yer aldığı, bununla birlikte, 213 sayılı Kanunun 253 ve 254 üncü maddeleri uyarınca fatura belgelerinin beş yıl süre ile muhafaza edileceğinin düzenlendiği,
- Veri sorumlusu tarafından ise faturanın 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda düzenlenen satış sözleşmesine ilişkin bir sürecin parçası olduğu; satış sözleşmesine aykırı davranışlardan ve sözleşmenin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesinden kaynaklanan anlaşmazlıklara on yıllık genel zamanaşımı süresinin uygulanacağı, fatura üzerindeki kişisel verilerin, Kanunun 5 inci maddesindeki kişisel veri işleme şartlarından olan “Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.” veri işleme şartı kapsamında değerlendirildiği,
- Bu kapsamda, adres bilgisinin hem fatura belgesi hem de satış sözleşmesinde olduğu gibi birden fazla amaca ve hukuki sebebe dayanarak işlenebileceği, farklı veri işleme faaliyetlerindeki aynı kişisel veriler için öngörülen saklama sürelerinin farklı olabileceği, bu doğrultuda, ilgili kişinin fatura belgeleri ve dolaylı olarak üzerinde yer alan adres bilgilerinin işlenmesi için geçerli bir işleme amacı ve hukuki gerekçenin bulunduğu, ayrıca veri sorumlusu tarafından belirlenen on yıllık saklama süresinin Türk Borçlar Kanununun 146 ncı maddesinde yer alan “Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak on yıllık zamanaşımına tabidir.” hükmü uyarınca mevzuatta öngörülen en uzun süreye uygun olarak belirlendiği, bu kapsamda veri sorumlusunun yazısı ekinde yer alan dokümanlar incelendiğinde ilgili kişiye ait 2012, 2016, 2018 ve 2021 tarihli fatura belgelerinin bulunduğu görüldüğü, her bir fatura belgesi tarihinin ayrı olarak değerlendirilmesi sonucunda fatura belgeleri ve dolaylı olarak adres bilgileri için veri sorumlusu tarafından belirlenen saklama süresinin henüz tamamlanmadığının anlaşıldığı,
- Bununla birlikte, ilgili kişinin bireysel hesabının ekran görüntüsü incelendiğinde; “Profil Bilgilerim” sayfasının “Fatura Adres Bilgilerim” başlığı altında varsayılan adres olarak bir adresin seçilebildiği ve adres üzerinde “Düzenle” ve “Sil” olmak üzere iki seçeneğin yer aldığı, “Diğer Kayıtlı Adresler” başlığı altında ise adresler üzerinde “Varsayılan Yap”, “Düzenle” ve “Sil” şeklindeki seçeneklerin yer aldığı görüldüğü, ancak, veri sorumlusunca söz konusu seçeneklerin yer almasına rağmen fatura adresi olarak kullanılmış adres bilgilerinin fatura belgeleri ile ilişkilendirilmesi sebebiyle ilgili kişinin hesabında “Profil Bilgileri” altında belirlenen saklama süresi boyunca yer almaya devam edeceği ve üzerinde bir işlem yapılamayacağı belirtilmiştir,
- Satış sözleşmesi kapsamındaki anlaşmazlıklara yönelik fatura belgelerinin saklanması ile söz konusu fatura adresi bilgilerinin ilgili kişinin bireysel hesabında da saklanması iki farklı veri işleme faaliyeti olduğu, veri sorumlusu tarafından belirtilen saklama süresinin ilgili kişiye ait fatura belgeleri veya satış sözleşmesinin saklanması için geçerli olduğu, bununla birlikte kullanıcıların bireysel hesaplarına kaydettikleri adres bilgileri üzerinde silme, güncelleme gibi çeşitli düzenlemeleri yapma hakkına sahip olduğu ve bu alanda güncel olan adres bilgilerinin yer almasının ilgili kişinin sorumluluğunda olduğu,
- Ancak veri sorumlusunun da verilerin doğru ve güncel olmasını sağlayabilecek imkânları ilgili kişilere sağlaması gerektiği, güncel olmayan adres bilgilerinin bireysel hesap üzerinde de saklanması ve fatura adresi olarak kullanılmaları gerekçesiyle bu adres bilgileri üzerinde herhangi bir işlem yapılamamasının Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel olma ilkesine aykırılık teşkil ettiği

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişinin fatura belgelerinin veri sorumlusunun Türk Borçlar Kanunundan kaynaklanan yükümlülükleri kapsamında on yıl saklanabileceği, bununla birlikte bireysel hesap üzerinde

güncel adres bilgilerinin bulunması gereken alanda hâlihazırda kullanılmayan adres bilgilerinin de yer aldığı ve bu adres bilgileri üzerinde ilgili kişiler tarafından herhangi bir işlem yapılamadığı dikkate alındığında Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan kişisel verilerin “doğru ve gerektiğinde güncel olma” ilkesinin yerine getirilebilmesi ve bu kapsamda kişisel verilerin güncellenmesine/imha edilmesine ve güncel olmayan kişisel verilerin ilgili kişilere gösterilmemesine imkân sağlayacak kanalların oluşturulması ile imha edilen/edilmesi istenen kişisel verilerin saklama amacı dışında kullanılmamasına ilişkin gerekli tedbirlerin alınması ve sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin, bir spor tesisi tarafından açık rızası alınmaksızın yer aldığı müsabakaların kaydedilip yayınlanması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 03/09/2021 tarihli ve 2021/889 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 03/09/2021
Karar No : 2021/889
Konu Özeti : İlgili kişinin, bir spor tesisi tarafından açık rıza alınmaksızın kendisinin yer aldığı müsabakaların kaydedilip yayınlanması

İlgili kişinin Kuruma intikal eden ihbar başvurusunda özetle; Türkiye genelinde halı saha işletmeciliği alanında faaliyet gösteren veri sorumlusunun, spor tesislerinde görüntü kaydı yapmakta olduğu, ancak görüntü kaydının tesislerde spor yapanların rızaları alınmaksızın yapıldığı, bu nedenle söz konusu faaliyetin yasalara açıkça aykırılık teşkil ettiği, kayıtların veri sorumlusunun internet platformunda da yayınlandığı, bu uygulamanın kişilerin mahrem hayatını ihlal ettiği belirtilerek Kurum tarafından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgili kişinin İstanbul Tesisinde kendisinin de yer aldığı bir futbol maçında kaydedilen görüntülerinin yayından kaldırılmasını talep ettiği, söz konusu talebin kendilerine ulaşmasının ardından derhal silinmesi için talepte bulunan 2 adet maç kaydının yayından kaldırıldığı,
- Maçlardan önce maç kaydı alınmaması yönünde bir talebin gelmesi halinde söz konusu taleplerin derhal yerine getirildiği ve ilgili kişinin halı saha işletmesine kaydın durdurulması yönünde bir talepte bulunmadığı,
- Maçların 2016 yılından itibaren kayıt altına alındığına ve daha sonra izlenebileceğine ilişkin bilgilendirme brandalarının tesislere asıldığı ve brandaların eskidikçe yenilendiği, tesislerin kafe, soyunma odası ve koridor gibi sosyal alanlarında da poster ve afişlerle tesiste oynanan maçların yayınlandığı hususunun tesise gelen her ziyaretçinin kolaylıkla fark edebileceği şekilde açıkça duyurulduğu, ilgili kişilerin bu yolla aydınlatılmış olduğu,
- İlgili kişinin Kuruma yaptığı başvuru tarihindeki yayın ve imha politikalarınca kullanıcıların tesislerde yapılan bilgilendirmeler sayesinde diledikleri takdirde maç kaydının alınmamasını kolaylıkla sağlayabildikleri, internet sitesinde yayınlanan tüm maç yayınlarının sadece 15 gün yayında kaldığı, sonrasında ise geri döndürülemeyecek şekilde imha edildiği, her maç videosunun altında yer alan bildir butonu aracılığı ile maç videosunun yayından kaldırılması talebinde bulunulabildiği, buna ek olarak halı saha işletmecilerinden gelen talepler ve kişilerden gelen mesajlar üzerine de yayınların derhal yayından kaldırıldığı, ayrıca kişisel verilerin hiçbir şekilde yurtdışına aktarılmadığı,
- Kayıtların düşük kalitede olması nedeniyle kişilerin kimliklerinin tespit edilmesinin mümkün olmadığı,
- Kayıtların alınabilmesi ve ilgili spor etkinliği saatinde tesiste olacak herkesten açık rıza alınabilmesi için açık rıza formlarının hazırlanarak pilot tesislerde uygulanmaya başlandığı

ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 03/09/2021 tarihli ve 2021/889 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin

işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,

- Kanunun “Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler” başlıklı 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında “Veri sorumlusu; a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.” hükmünün yer aldığı,
- Öte yandan Kanun çerçevesinde açık rızanın, kişinin sahip olduğu verinin işlenmesine, kendi isteği ile ya da karşı taraftan gelen istek üzerine, onay vermesi anlamını taşıdığı, açık rızanın bu anlamda, rıza veren kişinin “olumlu irade beyanı”nı içermesi gerektiği, diğer mevzuattaki düzenlemeler saklı kalmak üzere, açık rızanın alınmasının şekil şartına bağlı olmadığı, açık rızanın elektronik ortam ve çağrı merkezi gibi yollarla alınmasının da mümkün olduğu, ancak burada ispat yükümlülüğünün veri sorumlusuna ait olduğu,
- Somut olayda veri sorumlusu tarafından; kayıtların alınabilmesi ve ilgili spor etkinliği saatinde tesiste olacak herkesten açık rıza alınabilmesi için açık rıza formlarının hazırlanarak pilot tesislerde uygulanmaya başlandığının ifade edildiği, söz konusu ifadeden, anılan uygulamanın yakın zamanda hayata geçirilmeye başlandığı ve henüz tüm üye tesislerde uygulanmadığı, somut başvuru tarihinde de aynı şekilde bu tip bir uygulamanın henüz hayata geçirilmemiş olduğunun anlaşıldığı,
- Bu hususa paralel şekilde, somut olay tarihinde ilgili kişilerden açık rıza alındığına ilişkin veri sorumlusu tarafından herhangi bir tevsik edici bilgi veya belgeye cevabi yazı ekinde yer verilmediğinin görüldüğü,
- Veri sorumlusu tarafından kayıtlarının düşük kalitede olması nedeniyle kişilerin kimliklerinin tespit edilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiş olmakla birlikte, somut olayda veri sorumlusuna ait internet sitesinde yayınlanan kayıtlar incelendiğinde, kayıtlarda görüntüleri yer alan kişilerin fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin verilerinin, bu bireylerin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayabilecek nitelikte oldukları

değerlendirmelerden

hareketle;

- İlgili kişinin kişisel verisi olan görüntüsünün Kanunda yer alan herhangi bir kişisel veri işleme şartına dayanmaksızın veri sorumlusu tarafından işlendiği dikkate alındığından veri sorumlusunun Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı sonucuna varılması nedeniyle, veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası uygulanmasına,
- Öte yandan, söz konusu veri işleme faaliyetinin ancak ilgili kişilerin açık rızası kapsamında gerçekleştirilebileceği dikkate alındığında, bu yönde gerekli düzenlemelerin yapılarak sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar

verilmiştir.

“İlgili kişinin sendika üyeliği bilgisinin hukuka aykırı şekilde elde edilmesi ve paylaşılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/09/2021 tarihli ve 2021/925 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 16/09/2021
Karar No : 2021/925
Konu Özeti : İlgili kişinin sendika üyeliği bilgisinin hukuka aykırı şekilde elde edilmesi ve paylaşılması

İlgili kişinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle; iki yıldır çalışmakta olduğu Şirkete dava açan bir çalışanın avukatı (veri sorumlusu) tarafından kaleme alınmış dava dilekçesinde, ilgili kişinin kendisine ve sendika üyesi diğer çalışanlara ait sendika üyelik bilgileri ile üyelik tarihlerine yer verildiği; sendika üyelik bilgisini daha önce kimseyle paylaşmadığı; konu hakkında veri sorumlusuna başvuruda bulunduğu ancak verilen cevabı yeterli bulmadığı ifade edilerek veri sorumlusu avukat hakkında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanun (Kanun) kapsamında gerekli yasal işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

Bu kapsamda başlatılan inceleme çerçevesinde söz konusu iddialara ilişkin veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazılarda özetle;

- İşyerinde çalışan işçilerin yasal sendikal faaliyetleri nedeniyle iş sözleşmelerinin feshedilmesi üzerine söz konusu işyerinde çalışan işçilerin %60-70 oranında katıldığı toplantılarda, iş yerinde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle iş sözleşmesi feshedilen işçilerin yanında bir kısım işçilerin de işveren baskısı sonucu sendika üyeliğinden istifa ettikleri vb. bilgisinin verildiği; bu toplantıların ve verilen bilgilerin iş yerinde çalışan tüm işçilerin bildiği aleni bilgiler olduğu ve tamamen duyuma dayalı olduğu, bu nedenle bu bilgilere ulaşım yolunun hukuka uygun olduğu,
- Bu bilgiler çerçevesinde iş yerinde çalışırken iş sözleşmesi sendikal nedenlerle feshedilen davacı işçi adına, davalı işveren aleyhine sendikal tazminat talepli işe iade davası açıldığı,
- 4857 sayılı İş Kanununun (4857 sayılı Kanun) 20 nci maddesi ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun (6356 sayılı Kanun) 25 nci maddesinin 6 ncı fıkrası uyarınca iş sözleşmesinin sendikal nedenlerle feshedildiğinin ispat külfetinin işçiye (yani davacı müvekkiline) ait olduğu, Yargıtay'ın kararlarında da sendika üyesi olan, istifa eden ve baskıya uğrayan işçilerin somut olarak bu durumu ispatlamasının istendiği, yine Yargıtay'ın yerleşik kararlarına göre "...işçilerin birlikte hukuki işlemi aynı anda yapması, notere gitmesi, ihtarname çekmesi, sendika üyeliğinden istifa etmesi..." gibi işlemlerin işverenin yönlendirmesi ile yapıldığının karine olduğu,
- Yargılama aşamasında sendikanın iş yerinde çalışan işçilerden sendika üyesi olanlara ve sonradan sendika üyeliğinden istifa edenlere ilişkin bilgi sunacağı ve varsa üyelik ve istifa fişlerini ibraz edeceği; şikâyetçinin hangi tarihte istifa ettiğinin dava dilekçesinde tarih olarak belirtilmediği, süreç olarak anlatıldığı, istifa tarihinin yasal zorunluluk olarak yargılama sırasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile sendikadan tezkere ile isteneceği,
- Müvekkilinin iş sözleşmesinin sırf sendikal nedenlerle feshedilmiş olduğu, işyerinde yaşanan sendikal süreçte sendika üyelikleri tespit edilen işçilere, işveren tarafından yapılan baskılar sonucu bir kısım üye işçilerin de, sendika üyeliklerinden istifa ederek, işyerinde çalışmaya devam ettiklerinin tüm işçiler tarafından bilinen bir gerçek olduğu, dava dilekçesinde de şikâyetçi dahil bir kısım işçinin aynı dönemde işverenin baskısı ile istifaya zorlandıklarının belirtildiği, açılan davada dava dilekçesi ve eklerinin şikâyetçi işçiye gösterilmesinin işverenin halen işyerinde sendikal faaliyeti engellemeye çalıştığı açık bir göstergesi olduğu ve bu kapsamda şikâyetçinin başvurusunun da işverenin yönlendirmesiyle yapıldığı,
- Hukuka uygun elde edilen tüm aleni bilgilerin dava dilekçesinde paylaşılmasının kişisel verilerin hukuka aykırı paylaşımı anlamına gelmediği ve verilerin işlendiği iddialarının da geçerli olmadığı, dava dilekçesinin izah edilen süreç çerçevesince hazırlanmış olduğu ve gerçekleştirilen hukuki işlemlerin hiçbir aşamasında hukuka aykırı bir yol izlenmediği

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/09/2021 tarihli ve 2021/925 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “*Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*” başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin “*Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri*” olarak sayıldığı,
- Kanunun “*Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*” başlıklı 6 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (3) numaralı fıkrasında ise ***birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel verilerin, kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği*** hükümlerinin yer aldığı,
- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun “*Avukatlığın amacı*” başlıklı 2 nci maddesinde; “*Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder. Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekâletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzakereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.*” hükümlerine yer verildiği,
- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “*Dava dilekçesinin içeriği*” başlıklı 119 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise dava dilekçesinde bulunacak hususların “... a) Mahkemenin adı. b) Davacı ile davalının adı, soyadı ve adresleri. c) Davacının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası. ç) Varsa tarafların kanuni temsilcilerinin ve davacı vekilinin adı, soyadı ve adresleri. d) Davanın konusu ve malvarlığı haklarına ilişkin davalarda, dava konusunun değeri. e) Davacının iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri. f) İddia edilen her bir vakıanın hangi delillerle ispat edileceği. g) Dayanılan hukuki sebepler. ğ) Açık bir şekilde talep sonucu. h) Davacının, varsa kanuni temsilcisinin veya vekilinin imzası.” şeklinde belirtildiği
- Bu çerçevede, ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verisi olan sendikal olma bilgisinin veri sorumlusu tarafından üçüncü bir tarafla paylaşılması da dahil olmak üzere dava dilekçesine eklenmek suretiyle işlenmesinin ancak açık rızanın bulunması ya da Kanunlarda öngörülen hallerde mümkün bulunduğu,
- Veri sorumlusu tarafından yazı ekinde gönderilen dava dilekçesinin incelenmesi neticesinde; ilgili İş Mahkemesine sunulmak üzere hazırlanan dilekçede sendikal sürece ve işveren ile işçiler arasında mevcut olduğu iddia edilen anlaşmazlıklara yer verildiği, ilgili kişinin sadece ad ve soyadının sendikadan istifa eden işçilerden biri olarak açıkça yazıldığı, ilgili kişi dışında farklı işçilerin ad ve soyadlarının da ilgili dava dilekçesinde yer aldığı ve söz konusu durumun tespiti amacıyla sendikadan istifa beyanlarının celbinin talep edildiğinin görüldüğü,
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin E.2018/5445 K. 2018/17529 sayılı kararının gerekçe bölümünde “... Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, işyerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, işyerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, işyerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikal olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir.” hususlarına yer verilerek işveren tarafından gerçekleştirilen feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar verildiğinin görüldüğü,
- 4857 sayılı İş Kanununun 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının “*Feshin geçerli bir sebebe dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir. İşçi, feshin başka bir sebebe dayandığını iddia ettiği takdirde, bu iddiasını ispatla yükümlüdür*” hükmünü haiz olduğu,
- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 25 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında ise “*İşçiler, sendikaya üye olmaları veya olmamaları, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde işçi kuruluşlarının faaliyetlerine katılmaları veya sendikal faaliyette*

bulunmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya farklı işleme tabi tutulamaz.” hükmüne; (5) numaralı fıkrasında “Sendikal bir nedenle iş sözleşmesinin feshi halinde işçi, 4857 sayılı Kanunun (...) (2), 20 ve 21 inci madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğinin tespit edilmesi halinde, 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir. Ancak işçinin işe başlatılmaması halinde, ayrıca 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tazminata hükmedilmez. İşçinin 4857 sayılı Kanunun yukarıdaki hükümlerine göre dava açmaması ayrıca sendikal tazminat talebini engellemez.” hükmüne, (6) numaralı fıkrasında ise “İş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiği iddiası ile açılacak davada, feshin nedenini ispat yükümlülüğü işverene aittir. Feshin işverenin ileri sürdüğü nedene dayanmadığını iddia eden işçi, feshin sendikal nedene dayandığını ispatla yükümlüdür.” hükmüne yer verildiği,

- Öncelikle işçi sendikalarının işçilerin ekonomik ve sosyal haklarını korumak ve geliştirmek amacıyla kurulan örgütler olduğu ve bir sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalayabilmesi için 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu gereğince işkolu ve işyeri barajlarını geçmesi gerektiği, sendika özgürlüğünün, mevzuatımızda Anayasanın 51 inci ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 23 ila 25 inci maddeleri arasında yer alan düzenlemeler ile güvence altına alındığı, kişinin dilediği sendikaya üye olması veyahut üye olmaması, sendikal faaliyette bulunması veya sendika kurması gibi özgürlüklerin sendika özgürlüğü kapsamında olduğu,
- Somut olayda konu edilen sendikal feshin ise, işçilerin bir sendikaya üye olmaları veya tam tersi işverenin istediği bir sendikaya üye olmamaları nedeniyle ya da sendikal faaliyetlere katılmaları nedeniyle işten çıkarılmalarını ifade ettiği, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 25 inci maddesinin, bu nedene dayalı olarak yapılacak fesihleri açık bir şekilde yasakladığı ancak yasağa rağmen yapılması halinde, iş sözleşmesi sendikal nedenle feshedilen kişinin dava açması gerektiği, açılan davada iş sözleşmesinin sendikal nedenlerle feshedildiğinin işçi tarafından ispat edilmesinin beklendiği
- Şikâyete konu somut olayda, iş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğini iddia eden bir işçi hakkında veri sorumlusu avukat tarafından açılan işe iade davasında ilgili kişinin ad soyadının ve sendikal olduğu bilgisinin paylaşılmasının; somut olayın başka bir işçi lehine açılmış bir işe iade davası olması ve davanın sendikal faaliyet üzerine kurulmuş olması, ayrıca bu husustaki ispat külfetinin veri sorumlusu avukata ait olduğu davada, aynı işyerinde çalışan ilgili kişinin sendikalılıktan ayrılmış olma bilgisinin dosyayla ilgili olması sebebiyle Avukatlık Kanununun 2 nci maddesinde yer alan hüküm ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca işe iade dava dilekçesinde kullanmasının Kanunun 6 ncı maddesine aykırılık teşkil etmediği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Şikâyet dilekçesinde yer verilen iddiaların Kanuna aykırılık teşkil etmediği sonucuna varıldığından bu hususta 6698 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına karar verilmiştir.

“İlgili kişiye ait görselin, açık rızası alınmaksızın bir internet sitesinde yer alan haber içeriğinde kullanılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/09/2021 tarihli 2021/989 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 30/09/2021
Karar No : 2021/989
Konu Özeti : İlgili kişiye ait görselin, açık rızası alınmaksızın bir internet sitesinde yer alan haber içeriğinde kullanılması

Kısıtlının (ilgili kişi) vasisinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle; bir veri sorumlusu bünyesinde yer alan internet sitesinin haber içeriğinde kullanılan fotoğrafın ilgili kişi olan oğluna ait olduğu, ilgili görselin kullanılmasında açık rızasının bulunmadığı, ilgili kişinin haber içeriğinde beyan edildiği gibi evlat edinilen bir mahkûmun çocuğu olmadığı, gerçek dışı haber içeriği sonucu mağduriyet yaşadığı ve ilgili kişinin kişilik haklarının ihlal edildiği, bu konunun öğrenilmesi neticesinde suça konu haberi yayınlayan veri sorumlusuna başvuru yapıldığı, veri sorumlusu tarafından fotoğrafın kaldırıldığı taraflarına e-posta ile bildirilse de sadece bir URL'deki fotoğrafın kaldırıldığı, diğer URL'lerin tamamında fotoğrafa ulaşımın hâlâ sağlandığı ve mağduriyetin devam ettiği, bu kapsamda Ankara...Sulh Ceza Hakimliğine erişimin engellenmesi talebi ile başvuru yapıldığı, başvuru neticesinde bazı URL'lerin erişiminin engellendiği ancak bazı URL'ler açısından ihlâlin hâlâ devam etmekte olduğu, Savcılığa da ayrıca suç duyurusunda bulunulduğu ifade edilerek, ilgili kişinin vasisi tarafından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup alınacevabi yazıda özetle;

- İnternet sitesinin haber paylaşımı, blog ve çeşitli içerikler sağlayan veya kullanıcılarına/üyelerine bu içerikleri üretip paylaşma imkânı tanıyan bir sosyal medya platformu olduğu,
- 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun (5651 sayılı Kanun) uyarınca sitenin yer sağlayıcısı olduğu, sitede yer alan içeriklerin veri sorumlusu çalışanı editörler tarafından oluşturulabileceği gibi içerik üretmek ve sitede yayımlamak isteyen herkesin üye olarak kendi içeriğini herhangi bir müdahale, kontrol veya denetim olmadan da oluşturabileceği ve sitede yayımlayabileceği, bu kapsamda veri sorumlusunun kendisine bağlı olarak çalışan editörler tarafından üretilen içerikler için içerik sağlayıcı; kullanıcı/üyelerin oluşturup yayımladığı ve sitenin herhangi bir müdahalesi veya denetimi olmayan içerikler açısından ise yer sağlayıcı niteliğinde olduğu,
- Somut olayda haber içeriğinin ise sitenin bir kullanıcısı/üyesi tarafından siteden bağımsız bir şekilde oluşturulduğu, siteye yüklenip yayımlandığı, dolayısıyla ilgili içeriğin yayımlanması hususunda kendilerinin herhangi bir kontrol veya denetiminin olmadığı, 5651 sayılı Kanun uyarınca yer sağlayıcı olarak ilgili mevzuat uyarınca içeriğin sebep olduğu herhangi bir hukuka aykırılıktan sorumlu tutulamayacağı,
- Sitede yer alan Kullanıcı ve Gizlilik Sözleşmesinde de açıklandığı üzere, paylaşım yapacak üyelere sadece paylaşım yapmalarına imkân tanıyan bir sosyal ağ sağlandığı, ayrıca diğer maddelerde de açıkça paylaşım yapan kullanıcı/üyenin paylaştığı içerikten tamamen kendisinin sorumlu olduğu ve bu kapsamda kendilerine herhangi bir sorumluluk yüklenemeyeceğinin düzenlendiği,
- Öte yandan, söz konusu haber içeriğinin yayından kaldırılması amacıyla kendilerine yapılan başvuruda; Kanunun 11 inci maddesinde yer alan haklara ilişkin taleplerin yer almadığı, yer sağlayıcı olarak yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin talep edildiği, bu kapsamda ilgili kişinin vasisi tarafından öncelikle Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen veri sorumlusuna başvuru yolunun tüketilmediği, bu çerçevede usulüne uygun bir başvuru yapılmadığından hareketle şikâyetin hukuka aykırı olduğu ve reddedilmesi gerektiği,
- Diğer taraftan, iddia edilenin aksine başvuru talebinin tamamen kabul edildiği ve söz konusu içeriğin yayından kaldırıldığı, diğer URL adreslerinin ise içeriğin sitede yer alan arama çubuğu aracılığıyla aratılarak görüntülenmesine ilişkin olduğu ve tamamen ilgili içeriğe bağlı olduğu,

içeriğin kaldırılmasıyla birlikte diğer linklerin de erişilemez hale geldiği ve gereken önlemlerin alındığı,

- Bununla birlikte sitede yayımlanan içeriğin haber niteliği taşıdığı ve ifade özgürlüğü kapsamında yayımlandığı, bu sebeple ilgili veri işleme faaliyetinin Kanunun 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında sayılan Kanun kapsamı dışında kalan istisnalar içerisinde yer aldığı

ifadelerine yer verilmiştir. Bunun üzerine veri sorumlusundan şikâyetle konu içeriklere ilişkin linklere yer verilmek suretiyle mezkûr içeriklerin site kullanıcısı/üyesi tarafından siteden bağımsız bir şekilde oluşturulduğu iddiasına ilişkin tevsik edici tüm belge ve kayıtların Kuruma gönderilmesi istenilmiştir. Veri sorumlusundan alınan cevabi yazıda ise ilgili kullanıcı hesap bilgileri verilerek, söz konusu kullanıcının veri sorumlusu nezdinde editör pozisyonunda görev aldığı ve içerik ürettiği, bununla birlikte incelemeye konu haberlerde yer alan görsellerin tüm kamuoyunda aleni hale geldiği ve veri sorumlusunun haber tarihinden önce yapılan birçok haber internet sitesinde yayımlandığı belirtilmiştir.

Konuya ilişkin yürütülen inceleme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/09/2021 tarihli ve 2021/989 sayılı Kararı ile;

- Kanunun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde “kişisel veri”nin kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi; “ilgili kişi”nin ise kişisel verisi işlenen gerçek kişi olarak tanımlandığı, bu çerçevede, habere konu edilen küçüğün kişisel verileri işlenen ilgili kişi, şikâyetle konu içerikte yer alan fotoğrafın kişisel veri niteliğinde olduğu,
- Öte yandan veri sorumlusuna yapılan başvurunun iddia edildiğinin aksine 6698 sayılı Kanun kapsamında olduğu ve ilgili kişinin/vasisinin açık rızası olmaksızın kişisel verisinin paylaşılması sebebiyle söz konusu fotoğrafın kaldırılması talebinin de Kanunun 11 inci maddesinde sayılan haklar kapsamında olduğu,
- Söz konusu fotoğrafın kaldırıldığı iddiasının aksine yalnızca bir URL adresindeki fotoğrafın kaldırıldığı, diğer URL adreslerinde ise halen yayımlanmaya devam edildiği,
- Sitenin kullanıcıları ile akdettiği Kullanıcı ve Gizlilik Sözleşmesinde yer alan bilgi, veri, yazı, fotoğraf, video, ses klibi, yorumlar, makaleler, yazılımlar, kodlar ve grafiklerin kısaca içerik olduğu ve bu içeriklerin üyeler tarafından girilebileceği gibi veri sorumlusunun editörleri tarafından da girilebileceği ibarelerine yer verildiği,
- Veri sorumlusunun Kurumu muhatap cevabi yazısında, sitede içerik yayımlamak isteyen herkesin üye olarak kendi içeriğini herhangi bir müdahale, kontrol veya denetim olmadan da oluşturabileceği, veri sorumlusunun kendisine bağlı olarak çalışan editörler tarafından üretilen içerikler için içerik sağlayıcı, kullanıcı/üyelerin oluşturup yayımladığı ve sitenin herhangi bir müdahalesi veya denetimi olmayan içerikler açısından ise yer sağlayıcı niteliğinde olduğu ifadelerine rastlandığı,
- 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun (5651 sayılı Kanun) “Tanımlar” başlıklı 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde içerik sağlayıcının, “İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişiler”, yer sağlayıcının ise “Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişiler” olarak tanımlandığı, “İçerik sağlayıcının sorumluluğu” başlıklı 4 üncü maddenin (1) numaralı fıkrasında “İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur.” hükmünün, “Yer sağlayıcının yükümlülükleri” başlığını haiz 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise “Yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.” hükmünün düzenlendiği,
- Kuruma intikal eden belgeler incelendiğinde, fotoğrafın yer aldığı içeriğin veri sorumlusunun bünyesinde içerik üreten bir editör tarafından oluşturulduğunun anlaşıldığı, şikâyet konusu içeriğin bağımsız bir kullanıcı/üye tarafından değil çalışan tarafından oluşturulmak suretiyle internet sitesinde yayımlandığı dikkate alındığında Şirketin somut olay nezdinde 6698 sayılı Kanun kapsamında veri sorumlusu sıfatını haiz olduğu, dolayısıyla Kanun kapsamındaki yükümlülüklere tabi olacağı; fotoğrafın şikâyetle konu içerikte yayımlanmasının ise kişisel veri işleme faaliyeti olduğu,
- Öte yandan, Kanunun 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde “Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat,

tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi” halinde Kanun hükümlerinin uygulanmayacağını belirttiği,

- Bu kapsamda öncelikli olarak, başvuru konusunun Kanun hükümlerinin uygulama alanı dışında kalıp kalmadığının değerlendirilmesi gerektiği, bu çerçevede, ifade özgürlüğünün bir yansıması olan basın özgürlüğü ile kişilik hakları karşı karşıya geldiğinde haberin;

- Kamu ilgi ve yararı taşıması,
- Gerçek ve güncel olması,
- Özü ile biçimi arasındaki denge

kriterleri kapsamında değerlendirilmesi suretiyle hangi hakka üstünlük tanınması gerektiğinin belirlenmesi gerektiği,

- Kamu yararının tespitinde, haberin kişilerin merak duygularına mı yoksa yüksek ahlaki ve hukuki değerlerin korunmasına mı hizmet ettiğinin değerlendirilmesi gerektiği, örneğin; yasa dışı uygulamaların, rüşvet ve yolsuzlukların kamuoyuna iletilmesinde, eleştirilmesinde kamu yararı bulunduğu, öte yandan, kamu ilgi ve yararı kriteri kapsamında siyasetçiler ve kamu görevlilerine dair yapılan haberler bakımından basın özgürlüğüne yapılan sınırlamaların daha dar yorumlanmasının uygun olacağı,
- Öte yandan, haberin gerçek ve güncel olmasının ikinci kriter olduğu, gerçeklik unsurunun, somut gerçeğe değil, olayın, haberin verildiği andaki beliriş biçimine uygunluk olarak anlaşılması gerektiği,
- Haberin güncel olmasının ise somut olayın açıklandığı tarihlerde kamu yararının bulunması esasına dayandığı, üzerinden süre geçmiş ve açıklanmasında artık kamu yararı bulunmayan bir olayın yayımlanmasında haber verme hakkından söz edilemeyeceğinden hareketle kişilik hakkına üstünlük tanınması gerekeceği,
- Biçim ve öz arasındaki denge kriteri açısından ise kullanılacak dil ve ifadenin, yapılacak nitelendirme ve vurgunun da haberin gerektirdiği biçim ve ölçü çerçevesinde kalmasının ve yasal fonksiyonun yönelik bulunduğu “amaç”a ulaşabilmek için en uygun ve en elverişli “araç”ın kullanılmasının gerekeceği,
- Bu hususlar doğrultusunda, haber içeriği kapsamındaki kişisel verinin, kişilik haklarını ihlal etmemek kaydıyla ifade özgürlüğü kapsamında işlenip işlenmediğinin değerlendirilmesi neticesinde; ilgili kişi açısından bahse konu olayda yer alan haber içeriğinin kamu ilgi ve yararının varlığına sebep olabilecek bir nitelik taşımadığı, haber içeriğinde yer alan bilgilerin ilgili kişi açısından doğru olmadığı ve kişilik haklarını ihlal ettiği hususları göz önünde bulundurulduğunda şikâyet konusu içeriğin Kanununun 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesinin Kanundan istisna tutulacağına ilişkin hükmü kapsamında ele alınamayacağı,
- Kanunun “Kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 5 inci maddesinde;

“(1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. (2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

- a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.*
- b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.*
- c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.*
- ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.*
- d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.*
- e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleme zorunlu olması.*
- f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.” hükmünün yer aldığı,*

- Bu kapsamda, ilgili kişiye ait fotoğrafın kendisi ile ilgisi olmayan bir içerikte kullanılmak suretiyle internet sitesinde yayımlandığı dikkate alındığında Kanununun 5 inci maddesinde yer alan işleme şartları olmaksızın veri işleme faaliyetinde bulunulduğu dolayısıyla veri sorumlusunun Kanununun

12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almadığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişi açısından bahse konu olayda yer alan haber içeriğinin kamu ilgi ve yararının varlığına sebep olabilecek bir nitelik taşımadığı, zira Kuruma iletilen şikâyet dilekçesi ekinde yer verilen 19.03.2019 tarihli mahkeme kararından da ilgili kişinin annesinin tarafına vasi olarak tayin edildiği dolayısıyla ilgili kişinin adı geçen ünlü tarafından evlat edinilmediğinin açık olduğu dikkate alındığında; internet sitesinde yayımlanan söz konusu haber içeriğinde yer alan bilgilerin ilgili kişi açısından doğru olmadığı ve kişilik haklarını ihlal ettiği hususları göz önünde bulundurulduğunda şikâyet konusu içeriğin Kanunun 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında değerlendirilemeyeceğine,
- İlgili kişinin adına vasisinin açık rızası ya da Kanunun 5 inci maddesinde yer alan diğer işleme şartlarından biri olmaksızın ilgili kişiye ait fotoğrafın veri sorumlusu bünyesinde çalışan bir editör tarafından ilgili kişi ile ilgili olmayan yanlış bir içerikle internet sitesinde yayımlandığı dikkate alındığında, veri sorumlusunun Kanunun “Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler” başlıklı 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde öngörülen yükümlülüğünü yerine getirmediği sonucuna varılmış olup veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına

karar verilmiştir.

“İlgili kişinin ceza mahkûmiyeti bilgisinin avukat olan veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak elde edilmesi ve mahkeme dosyasına sunulması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 02/11/2021 tarihli ve 2021/1111 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 02/11/2021
Karar No : 2021/1111
Konu Özeti : İlgili kişinin ceza mahkûmiyeti bilgisinin avukat olan veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak elde edilmesi ve mahkeme dosyasına sunulması

İlgili kişinin şikâyetinde özetle;

- Veri sorumlusunun vekillik görevi üstlendiği işçilik alacakları davası kapsamında ilgili kişinin davalı tanığı olarak bilgi ve görgüsüne başvurulduğu,
- Daha sonra veri sorumlusunca mahkemeye sunulan beyan dilekçesinde ilgili kişi ile ilgili olarak “Ayrıca ... tanık ... hakkında daha önceden çok sayıda memur olmayan kişinin resmî belgede sahteciliği suçundan dolayı ceza davaları açılmıştır. Bu davalarda son olarak Ceza Mahkemesinde dosyada almış olduğu mahkûmiyet hükmü kesinleşmiştir.” ifadelerine yer verilme suretiyle ceza mahkûmiyeti bilgisinin paylaşıldığı ve mahkemeden ilgili kişinin tanıklığına itibar edilmemesinin talep edildiği,
- İlgili kişinin özel nitelikte kişisel verisi olan adli sicil kaydına ilişkin bilgilerin veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak ele geçirildiği ve ilgili kişinin onayı ve bilgisi olmadan mahkeme dosyasına sunulduğu,
- Veri sorumlusunca dosyaya sunulan ilgili kişiye ait adli sicil kaydı bilgilerinin dosyanın esasıyla ilgisinin bulunmadığı, bu bilgilerin dosyanın esası bakımından bir faydasının da bulunmadığı, zira ilgili kişinin dosyada sadece tanıklık yaptığı,
- Veri sorumluları tarafından kullanılan üçüncü kişilere ait kişisel verilerin amaçla bağlantılı ve ölçülü olması gerektiği, ancak ilgili kişiye ait özel nitelikli kişisel verilerin veri sorumlusunca kullanımının amaçla bağlantılı ve ölçülü olmadığı,
- İlgili kişinin yıllar önce yaşamış olduğu ve cezasını çekmiş olduğu bir dosyanın tekrar gün yüzüne çıkmasıyla birlikte işverenine ve çalışma arkadaşlarına karşı rencide olduğu, küçük düştüğü ve bu olay neticesinde büyük bir üzüntü duyduğu, dolayısıyla da manevi olarak büyük bir kayıp yaşadığı ve psikolojisi ile sağlığının da olay nedeniyle bozulduğu,
- Konu hakkında veri sorumlusuna iletilen başvuru dilekçesiyle 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (6698 sayılı Kanun) 11’inci ve 13’üncü maddeleri kapsamında bilgi talep edildiği, ancak veri sorumlusu tarafından bu başvuruya verilen cevapta başvuru dilekçesindeki hususlara ilişkin makul ve yeterli cevap verilmediği

hususları bildirilmiş olup; ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verilerinin hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi, bu verilerin ilgili kişinin onay ve rızası dışında beyan dilekçesinde mahkemeye sunulması suretiyle üçüncü kişilerle paylaşılması ve ilgili kişinin bu durumdan dolayı maddi ve manevi olarak yıpranması sebepleriyle veri sorumlusu hakkında 6698 sayılı Kanun uyarınca idari yaptırım uygulanması talep edilmiştir.

İlgili kişinin şikâyetine istinaden başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, verilen cevapta özetle;

- İlgili kişinin 6698 sayılı Kanun’a aykırılık iddialarının kabulünün mümkün olmadığı, zira ilgili kişinin mahkeme tarafından kendilerinin vekil olarak yer aldıkları bir duruşmada tanık olarak dinlendiği ve bu nedenle de T.C. kimlik numarası bilgilerinin duruşma tutanağında yer aldığı,
- Dosyada vekil olarak yer almaları nedeniyle ilgili kişinin T.C. kimlik numarasına erişimlerinin zaten mevcut olduğu, adli sicil verilerinin de avukatlar tarafından adliye kanalıyla kolayca erişilebilen veriler olduğu, işleri gereği bu bilgilere erişimlerinin olmasının hayatın olağan akışına uygun olduğu, kaldı ki ilgili kişinin vekil oldukları dosyada tanık sıfatıyla yer alarak dosyanın

akıbetini etkileyecek bir konuma sahip olduğu ve bu kapsamda ilgili kişi hakkında araştırma yapmalarının hukuka aykırılık teşkil etmediği,

- Adli sicil verilerinin her avukat tarafından ilgili kişinin T.C. kimlik numarası aracılığıyla öğrenilebilecek bir husus olduğu,
- Şikâyete konu beyan dilekçelerinde ilgili kişinin bilgilerine yer vermelerinin yargılama gereği taraflarına verilen tanık beyanlarına karşı beyanda bulunma yasal haklarının kullanılmış olmasının bir sonucu olduğu,
- Dosya kapsamında tanık olarak dinlenmiş olan ilgili kişinin gerçeği yansıtmadığını düşündükleri beyanlarına itibar edilmemesi için taraflarınca kaleme alınan dilekçe ile iddialarının dayanağı olan bilgilerin mahkemece görülmesini sağlamayı amaçladıkları,
- İlgili kişinin şikâyetinde ilgili kişinin tanık olarak dinlenmesi nedeniyle adli sicil bilgilerinin dosyanın esasına bir etkisinin olmayacağı belirtilmiş olsa da bu beyanın yargılamada elzem değeri olan tanık delilinin önemini hiçe saymak olduğu, tanıklık sıfatının yargılamanın her kolunda önemli bir yere sahip olduğu ve dosyanın muhteviyatına göre yargılamanın yönünü belirlediği, bu nedenle yargılamada tanık beyanlarına itimat edilmesi hususunda tanığın doğru ifade verdiğinden emin olunması gerektiği ve tanıklık yapan kişinin adli geçmişinin de vereceği beyanlar kapsamında önem arz ettiği,
- 6698 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında verilerin işlenmesindeki esaslara yer verildiği, vekil olarak görev yaptıkları dosyanın akıbeti hususunda mezkûr maddede geçtiği şekilde belirli, açık ve meşru olan amaçlarına uygun ve ölçülü olarak işleme faaliyetinde bulunulduğu, amaçlarının sadece mahkemenin tanık hakkında bilgilendirilmesi olduğu,
- İlgili kişinin adli sicil verilerinin taraflarınca hukuka aykırı şekilde elde edilmediği, aksine vekil olmaları dolayısıyla taraflarına açık olan bilgiler eşliğinde yine bir yargı organı vasıtasıyla elde edildiği, kaldı ki kişilerin adli sicil kayıtlarının UYAP vasıtasıyla hâkimler ve savcılar tarafından zaten ulaşılabilir veriler olduğu, dolayısıyla taraflarının mahkemeye bu bilgileri sunmasının 6698 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmeyeceği,
- Avukatlığın hem bir kamu hizmeti hem de serbest meslek olduğu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun (Avukatlık Kanunu) 2'nci maddesinde mesleğin amacının "*Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.*" olarak açıklandığı, avukatların bu yolda görev yaparken çoğu kez belirsizliklerle karşılaştıkları ve bu belirsizlikleri kendi imkânlarıyla çözmek zorunda oldukları,
- Bu nedenle avukatların bir olayın aydınlatılması için çeşitli kurum ve kuruluşlardan zaman zaman bilgi almalarının gerektiği, kanun koyucunun da Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesinde "*Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır.*" hükmüne yer verdiği ve bu hükmün avukatların mesleklerinin gereklerini yerine getirirken ihtiyaç duydukları bilgileri kendilerine sağlayabilecek kurumlara başvuru yapabilmelerine imkân sağladığı,
- Şikâyet konusu olayda adliye kanalıyla ilgili kişinin adli sicil verilerine ulaşmış ve sonrasında da bunu ilgili mahkemeye bildirmiş olmalarının vekillik görevleri gereği yargı organlarından yararlanmaktan başka bir şey olmadığı, hâl böyleyken avukat olarak mahkemeye sundukları verilerin 6698 sayılı Kanun'a aykırı olduğunu öne sürmenin hakkaniyete uygun olmayacağı, zira bahsi geçen olayda Avukatlık Kanunu'ndan kaynaklanan bir yetkinin kullanılmasının söz konusu olduğu,
- Meslekleri gereği kamu hizmeti yaptıkları da düşünülürse taraflarına kanunla sağlanan bir yetkinin kullanılması niteliğinde olan mevcut durumun ilgili kişi tarafından kötü niyetli olarak ve tamamiyle dürüstlük kurallarına aykırılık teşkil edecek şekilde kullanılıyor olmasının hukuk düzeni içerisinde kabul edilebilir olmadığı,
- İlgili kişinin adli sicil kayıtlarının sadece beyan dilekçesi içerisinde mahkemeye sunulduğu, herhangi bir üçüncü kişiyle paylaşılmadığı, aynı zamanda ilgili kişiye ait başka herhangi bir kişisel veri veya bilginin de elde edilmemiş olduğu,
- Yukarıda yer alan tüm bilgiler ve kanun maddeleri doğrultusunda ilgili kişinin iddia ettiği üzere 6698 sayılı Kanun'a aykırı bir unsurun bulunmadığı

beyan edilmiştir.

Konuya ilişkin yürütülen inceleme neticesinde, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (Kurul) 02/11/2021 tarihli ve 2021/1111 sayılı kararı ile;

- 6698 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde kişisel verinin: "Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi", ilgili kişinin; "Kişisel verisi işlenen gerçek kişi", kişisel verilerin işlenmesinin; "Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem", veri sorumlusunun; "Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlandığı,
- Öte yandan, 6698 sayılı Kanun'un "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğunun hükme bağlandığı,
- 6698 sayılı Kanun'un özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartlarının düzenlendiği 6'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin tanımlandığı, (2) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesinin yasak olduğunun hüküm altına alındığı, (3) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenebileceği durumların sayıldığı, (4) numaralı fıkrasında ise özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin ayrıca alınmasının şart olduğunun ifade edildiği,
- Ayrıca, 6698 sayılı Kanun'un kişisel verilerin işlenmesine ilişkin "Genel ilkeler"i düzenleyen 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında "Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir." hükmü yer almakta olup, bahsi geçen maddenin (2) numaralı fıkrasında ise kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu olan ilkelerin "Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma", "Doğru ve gerektiğinde güncel olma", "Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme", "İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ve "İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme" olarak sayıldığı,
- 6698 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri dikkate alındığında; ilgili kişinin adli sicil kaydı bilgilerinin veri sorumlusu tarafından tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, depolanması, kullanılması, aktarılması vb. fiillere konu edilmesinin "özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi faaliyeti" olarak niteleneceği ve bu tarz faaliyetlerin hem 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesindeki hukuki sebeplerden birine dayanılarak ve Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemler alınarak hem de 6698 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesindeki genel ilkelere uygun olarak yürütülmesi gerektiği konusunda herhangi bir şüphenin bulunmadığı,
- Bu kapsamda, somut olayda ilgili kişinin adli sicil kaydı bilgilerinin veri sorumlusunca elde edilmesinin 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesindeki hukuki sebeplerden birine dayanıp dayanmadığının öncelikle ele alınması gerektiği, zira ilgili kişinin adli sicil kaydı verilerinin veri sorumlusunca 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesindeki hukuki sebeplerden birine dayanılmadan elde edilmiş (ve sonrasında da kullanılmış/verilmiş) olması durumunda söz konusu fiillerin hukuka aykırı nitelikte birer veri işleme faaliyeti teşkil edeceği,
- Dosyaya sunulan bilgi ve belgelerden; ilgili kişinin adli sicil verilerinin işlenebilmesi için veri sorumlusuna vermiş olduğu bir açık rızanın bulunmadığının görüldüğü, veri sorumlusunun "ilgili kişinin adli sicil kaydı bilgilerinin Avukatlık Kanunu'na uygun olarak adliyeden temin edildiği, taraflarınca yapılan iş ve işlemlerde herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı" yönündeki savunmasından ise ilgili kişi hakkında yürütülen kişisel veri işleme faaliyetinde 6698 sayılı

Kanun'un 6'ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında düzenlenen "Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir." düzenlemesine dayanıldığına anlaşıldığı, bu yüzden de veri sorumlusunun savunmasında zikrettiği Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesi hükmünün 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında geçen "kanunlarda öngörülen haller" in kapsamına girip girmediğinin açıklığa kavuşturulması gerektiği,

- Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesinde "*Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. (...) Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. (...)*" ifadelerinin yer aldığı,
- 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun ("Adli Sicil Kanunu") "*Adli sicil bilgileri verilebilecek olanlar*" başlıklı 7'nci maddesinde ise "*(1) Adli sicil bilgileri, kullanılış amacı belirtilmek suretiyle; a) İlgili kişiye veya vekaletnamede açıkça belirtilmek koşuluyla vekiline, b) Kamu kurum ve kuruluşlarına, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, verilebilir. (2) Yabancı devletler tarafından istenilen adli sicil bilgileri müteakibliyet esasına göre verilir.*" düzenlemesinin mevcut olduğu, ayrıca Adli Sicil Kanunu'nun 15'inci maddesine dayanılarak çıkarılan Adli Sicil Yönetmeliği'nin "*Adli sicil bilgileri verilebilecek olanlar*" başlıklı 9'uncu maddesinde de "*Adli sicil bilgileri, kullanılış amacı ve verileceği merci belirtilmek suretiyle; ilgili kişiye veya vekaletnamede açıkça belirtilmek koşuluyla vekiline, kamu kurum ve kuruluşlarına, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına verilebilir. Taleplerin yazılı olarak yapılması sırasında, adli sicil bilgisinin niçin istendiğinin belirtilmesi ve nüfus kimlik bilgilerini içeren belgenin dilekçeye eklenmesi; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarınca da kimlik bilgilerinin tereddüde yer vermeyecek şekilde bildirilmesi zorunludur. (...)*" denildiği,
- Mezkûr mevzuat hükümlerinin lafızlarına istinaden, Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesinde yer alan düzenlemenin Adli Sicil Kanunu'nun 7'nci maddesinde mevcut olan "özel hüküm" karşısında bir "genel hüküm" niteliği taşıdığına açık olduğu ve avukatlara ilgili kişilerin adli sicil kaydı bilgilerine resen erişim yetkisi vermediği, dolayısıyla ilgili kişiye ait adli sicil bilgilerinin veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak elde edildiği, bu sebeple de veri sorumlusu tarafından ilgili kişi hakkında yürütülen kişisel veri işleme faaliyetinin hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığı,
- İlgili kişinin -veri sorumlusu tarafından yürütülmüş olan kişisel veri işleme faaliyetlerine konu olan- özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki adli sicil bilgilerinin en başta hukuka aykırı olarak elde edilmiş olmasının veri sorumlusunun tüm kişisel veri işleme faaliyetlerini başlangıçtan itibaren hukuka aykırı hale getirdiği, zira hukuka uygun olmayan bir şeyin üzerine meşru bir şeyin bina edilemeyeceği konusunda herhangi bir şüphenin bulunmadığı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Mevcut tüm bilgi ve belgeler itibarıyla; ilgili kişinin adli sicil bilgisi kişisel verisinin işlenmesi faaliyetinde veri sorumlusu tarafından 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde düzenlenen hukuki sebeplerden herhangi birine dayanılmadığı, bu hususun ise veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin düzenlendiği 6698 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır." hükmüne aykırılık teşkil ettiği dikkate alındığında 6698 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendine istinaden veri sorumlusu hakkında 75.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- Veri sorumlusu tarafından ilgili kişi hakkında başlangıçtan itibaren hukuka aykırı nitelikte kişisel veri işleme faaliyetinde bulunduğu kanaatine ulaşıldığından, ilgili kişinin veri sorumlusu nezdinde tutulan ve hukuka aykırı işleme amacıyla bağlantılı kişisel verilerinin 6698 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik uyarınca imha edilmesi ve sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,

- Söz konusu verinin paylaşılmamasının 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri kapsamında suç unsuru barındırabileceği dikkate alındığında, bu hususta işlem tesis edilmesini teminen Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulabileceği hususunda ilgili kişiye bilgi verilmesine

karar verilmiştir.

“Veri sorumlusu Üniversitenin ilgili kişinin kişisel verilerini içeren belgeleri internet sitesinde yayımlaması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 04/11/2021 tarihli ve 2021/1127 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 04/11/2021
Karar No : 2021/1127
Konu Özeti : Veri sorumlusu Üniversitenin ilgili kişinin kişisel verilerini içeren belgeleri internet sitesinde yayımlaması

İlgili kişinin Kuruma intikal eden şikâyetinde özetle, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Başkanlığı tarafından kişisel verileri ihtiva eden 40 sayfalık yazının Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığına bilgi amaçlı gönderildiği, sonrasında ilgili yazının YÖK Başkanlığı Hukuk Müşavirliği tarafından üst yazı ile üniversitelere bilgi amaçlı gönderildiği, “GİZLİ” ibareli söz konusu yazı ve belgelerin veri sorumlusu Üniversite tarafından tüm Üniversite çalışanlarına akademik ya da akademik olmayan ilgili ya da ilgisiz tüm personele e-posta yoluyla gönderildiği, söz konusu belgelerin veri sorumlusu Üniversite Rektörlüğü tarafından internet sitesinde yayımlandığı, ilgili kişinin konuya ilişkin yaptığı başvuruya istinaden veri sorumlusunun verdiği cevapta bu durumun sehven yapıldığının ifade edildiği belirtilerek “GİZLİ” ibareli ve mevcut durumda dava süreci devam eden konuyla ilgili belgelerin ilgisiz üçüncü kişilerle hem e-posta hem internet sitesi aracılığıyla paylaşılması sebebiyle 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında veri sorumlusu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu Üniversitenin savunması istenilmiş olup alınan cevabi yazıda özetle;

- YÖK Başkanlığı Hukuk Müşavirliği tarafından gönderilen üst yazı ekinde sunulan TÜBİTAK Başkanlığının yazısında özetle, TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından yapılan incelemeler sonucunda 15 hakemli derginin imtiyaz sahibi ve yayıncısı olan ilgili kişinin "haksız yazarlık" yaptığının tespit edildiği ve bu doğrultuda kendisine 5 yıl süre ile yaptırım uygulanacağı ve ilgili kişinin sahibi ve yazarı olduğu dergilerin "yağmacı yayıncılık" açısından derin kuşkular içermesi nedeniyle akademik teşvik, atama ve yükseltmelerde bu dergilerin değerlendirme dışı bırakılması için gerekli işlemlerin başlatılmasına karar verildiğinin belirtildiği,
- Üniversite Rektörlüğü tarafından TÜBİTAK tarafından verilen yaptırım kararı uyarınca "yağmacı yayıncılık" açısından şüpheli bulunan ve akademik teşvik, atama ve yükseltmelerde kullanılması yasaklanan dergilerin Üniversitenin ilgili akademik aktörleri ile paylaşılmasına, bu şekilde YÖK tarafından paylaşılan ilgili yazının gereğinin yerine getirilmesine karar verildiği,
- Ekinde TÜBİTAK Raporunu barındıran ilgili yazının öncelikle Üniversite içerisinde yalnızca fakülte dekanları ile kurum içi profesyonel haberleşme için kullanılan Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) aracılığıyla paylaşıldığı, bunun dışında e-posta veya benzeri herhangi bir araç ile paylaşım yapılmadığı, söz konusu veri paylaşımının TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Kararının gereğinin yerine getirilmesi kapsamında Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendi uyarınca hukuki yükümlülüğünün yerine getirilebilmesi için ilgili kişiye ait kişisel verilerin işlenmesinin zorunlu olması şartına ve Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendi uyarınca, akademik aktörlerin teşvik, atama ve yükseltme işlemlerinin tesis edilebilmesi için bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması şartına dayanılarak gerçekleştirildiği,
- Devam eden süreçte, Üniversitede akademik çalışmalar yürütmekte olan öğrenciler ile akademik personelin, "yağmacı yayıncılık" şüphesi kapsamında kullanımı yasaklanan ilgili dergileri çalışmalarına esas alması halinde ilgili kişilerin ve/veya Üniversitenin yaşayabileceği mağduriyet riskleri göz önüne alınarak akademik aktörler tarafından sıkça takip edilen Üniversite internet sitesi üzerinde yayımlanmasına karar verildiği, ilgili verilerin internet sitesinde paylaşılmasında ise, Kanun'un 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (f) bendi uyarınca gerek Üniversite gerek Üniversite bünyesindeki akademik aktörlerin hak kaybına uğramaması ve akademik çalışmaların mevzuata ve yetkili kurum kararlarına uygun yürütümünün sağlanması yönündeki meşru menfaatleri için veri paylaşımının zorunlu olması haline dayanıldığı, ilgili kişisel veri işleme şartı yönünden yapılan değerlendirmede ilgili kişinin temel hak ve

özgürlüklerine zarar vermeme koşulunun da göz önüne alındığı, şikâyete konu olayın ulusal birçok gazete ve uluslararası platformda erişime açık birçok internet sitesinde yer alması ve kamuoyu tarafından bilinen bir olay olmasından ve paylaşılan bilgilendirmede bu olayı aşar nitelikte kişisel veri paylaşımına yer verilmediğinden hareketle ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermeyecek boyutta bir paylaşım olduğuna kanaat getirildiği,

- Veri işleme faaliyetinin TÜBİTAK Başkanlığı tarafından hazırlanan raporun Üniversite fakülte dekanlarıyla EBYS üzerinden paylaşılması ve internet sitesi üzerinden yayımlanması suretiyle gerçekleştirildiği, bu kapsamda ilgili kişiye ait ad-soyadı, unvan, adres bilgisi, imtiyaz sahibi yayıncısı ve/veya temsilcisi olduğu dergi bilgileri, akademik çalışma alanı bilgileri, taraf olduğu dosya ve soruşturma bilgileri, hakkındaki görüş yazıları ve hakkındaki komisyon görüşünün üçüncü kişiler ile paylaşıldığı,
- İlgili kişinin Üniversite internet sitesi üzerinden yapılan paylaşımına ilişkin olarak yaptığı başvuru doğrultusunda konunun tekrar incelendiği ve olayın üzerinden geçen süreden ve akademik aktörlerin geçen süre zarfında bu konuda bilgilenmiş olmalarından hareketle ilgili kişinin talebinin yerine getirildiği, internet sitesi üzerinden yapılan paylaşımın kaldırıldığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan incelemede Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun 04/11/2021 tarihli ve 2021/1127 sayılı Kararı ile;

- Kanunun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde kişisel verinin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi, veri sorumlusunun; kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi, kişisel verilerin işlenmesinin ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlandığı,
- Yine Kanun'un 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği hükmüne, (2) numaralı fıkra gereğince ise kişisel verilerin işlenmesinde "Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma; doğru ve gerektiğinde güncel olma; belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme; işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma; ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme." ilkelerine uyulmasının zorunlu olduğu hükmüne yer verildiği,
- "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı Kanunun 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğunun hükme bağlandığı,
- Kanun'un "Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler" başlıklı 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında da, veri sorumlusunun, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbiri almakla yükümlü olduğu hükmünü içerdiği,
- İlgili kişinin Kanun kapsamındaki haklarının 11'inci maddenin (1) numaralı fıkrasında düzenlendiği, buna göre herkes veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

- a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,

c) Kişisel verilerin işleme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme

haklarına sahip olduğu,

- Öte yandan, akademik teşvik, atama ve yükseltmeler ve etik ihlale ilişkin üniversiteler ve akademisyenler nezdinde dikkate alınması gereken yasal düzenlemeler incelendiğinde;
 - 12.06.2018 tarihli ve 30449 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönetmeliği’nin 12’nci maddesinin birinci fıkrasında, “Profesör kadrolarına atanabilmek için doçentlik unvanını aldıktan sonra en az beş yıl açık bulunan profesörlük kadrosu ile ilgili bilim alanında çalışmış olmak, kendi bilim alanında uluslararası düzeyde orijinal eserler vermiş olmak ve uygulamaya yönelik çalışmalarda bulunması gereklidir.” hükmüne,
 - 18.02.1982 tarihli ve 17609 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği’nin 8’inci maddesinin (b) bendinin son paragrafında, “Dekan; fakültenin ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde, gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasıyla, öğrencilere gerekli sosyal hizmetlerin sağlanmasında, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında Rektöre karşı birinci derecede sorumludur.” hükmüne,
 - 15.04.2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliği’nin 6’ncı maddesinin birinci fıkrasında, “Doçentlik değerlendirme jürisi, adayın başvuru dosyasını ilk olarak bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık bulunup bulunmadığı ve asgari başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı yönünden değerlendirir...” hükmüne yer verildiği,
- İlgili kişiye ait kişisel verileri içeren belgenin tüm üniversite çalışanlarına akademik ya da akademik olmayan ilgili ya da ilgisiz tüm personele e-posta olarak gönderildiği iddiasının değerlendirilmesi neticesinde; ilgili kişinin, kendisinin kişisel verilerini içeren belgenin veri sorumlusu tarafından tüm üniversite çalışanlarına, akademik ya da akademik olmayan ilgili ya da ilgisiz tüm personele e-posta olarak gönderildiğini iddia etmesine karşılık bu iddiasına ilişkin tevsik edici bilgi ve belge sunulmadığından ilgili kişiye ait kişisel verileri içeren belgenin EBYS aracılığıyla fakülte dekanlarına gönderildiği yönünde değerlendirme yapılmış olup mevzuatın incelenmesi neticesinde, akademik teşvik, atama ve yükseltmelere etki edecek nitelik taşıyan belgede yer alan ilgili kişiye ait kişisel verilerin veri sorumlusu Üniversite tarafından fakülte dekanları ile EBYS aracılığıyla paylaşılmasının Kanun’un 5’inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) ve (e) bentleri çerçevesinde veri sorumlusunun hukuki yükümlüğünü yerine getirebilmesi ve bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması işleme şartlarına dayanması sebebiyle Kanun’a aykırılık teşkil etmediği,
- İlgili kişiye ait kişisel verileri içeren belgenin üniversiteye ait internet sitesi üzerinden paylaşılmasına ilişkin değerlendirmede; TÜBİTAK Başkanlığı tarafından YÖK Başkanlığına gönderilen yazıda, ilgili kişinin sahibi ve yazarı olduğu ekli listede isimleri verilen dergilerin "yağmacı yayıncılık" açısından derin kuşku içerdiği nedeniyle akademik teşvik, atama ve yükseltmelerde söz konusu dergilerin değerlendirme dışı bırakılması için gerekli işlemlerin başlatılmasının ifade edildiği dikkate alındığında; fakülte dekanlarına ilgili belgenin gönderilmesine ilişkin incelenen ilgili mevzuat kapsamında, veri sorumlusunun savunmasında iddia ettiği üzere Kanun’un 5’inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (f) bendinde yer alan meşru menfaat işleme şartı kapsamında değerlendirilememekle birlikte aynı fıkranın (e) bendine göre bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması şartına uygun olarak kullanımı yasaklanan söz konusu dergilerin çalışmalarda esas alınmaması adına

veri sorumlusu Üniversitenin yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile akademik personele bilgi vermesi gerekliliğinin mevcut olduğu kanaatine varılabileceği,

- Ancak her ne kadar veri sorumlusu Üniversite tarafından ilgili kişiye ilişkin kişisel verileri içeren belge, Üniversitenin herkesin ilk aşamada ulaşabileceği tanıtım ve bilgi amaçlı kullanılan ve tüm ziyaretçilere açık olan adresten farklı olarak bilimsel çalışmalarda bulunan akademik aktörler tarafından proje geliştirme amacıyla kullanılan akademik kullanım amaçlı site üzerinden yayımlanmış ve veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin başvurusu sonrası paylaşımın sehvten yapıldığı belirtilmek suretiyle kaldırılmış olsa da yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile akademik personeli bilgilendirme amacını aşacak şekilde, TÜBİTAK Başkanlığı tarafından YÖK Başkanlığına "GİZLİ" olarak gönderilen belgede yer alan üçüncü kişilere ait kişisel verilerin, ilgili kişiye ait adres bilgisi, taraf olduğu soruşturma bilgileri, hakkındaki görüş yazıları ve komisyon görüşü gibi kişisel verilerin tamamının veri sorumlusu tarafından Üniversiteye ait internet sitesinde paylaşılması ile veri minimizasyonu ilkesine aykırı hareket edildiği, bu anlamda Kanun'un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi gereğince kişisel verilerin işlenmesinde işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerinin gözetilmediği

değerlendirmelerinden hareketle;

- Akademik teşvik, atama ve yükseltmelere etki edecek nitelikte belgede yer alan ilgili kişiye ilişkin kişisel verilerin fakülte dekanları ile Kurumun EBYS sistemi aracılığıyla paylaşılmasının Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) ve (e) bentleri çerçevesinde veri sorumlusunun hukuki yükümlüğünü yerine getirebilmesi ve bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması işleme şartları kapsamında hukuka uygun olduğu değerlendirildiğinden bu hususta Kanun kapsamında yapılacak işlem olmadığına,
- Belgede yer alan ilgili kişiye ait kişisel verilerin akademik çalışmalar için kullanılan Üniversiteye ait internet sayfasında yayımlanmak suretiyle Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendine uygun olarak kullanımı yasaklanan söz konusu dergilerin çalışmalarda esas alınmaması adına veri sorumlusu Üniversitenin yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile akademik personele bilgi vermesi gerekliliğinin Kanun'a uygun olduğu değerlendirilmekle birlikte veri sorumlusu tarafından bilgilendirme amacını aşacak nitelikte söz konusu belgede yer alan kişisel verilerin tamamının Üniversiteye ait internet sitesinde paylaşılmasının Kanun'un 4'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendi gereğince kişisel verilerin işlenmesinde işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ve bu doğrultuda Kanun'un 12'nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak veri sorumlusu Üniversite tarafından kişisel verilerin güvenliğine yönelik gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmediği kanaatine ulaşıldığından sorumlular hakkında Kanun'un 18'inci maddesinin (3) numaralı fıkrası çerçevesinde işlem yapılması ve işlemin sonucu hakkında Kurula bilgi verilmesine

karar verilmiştir.